

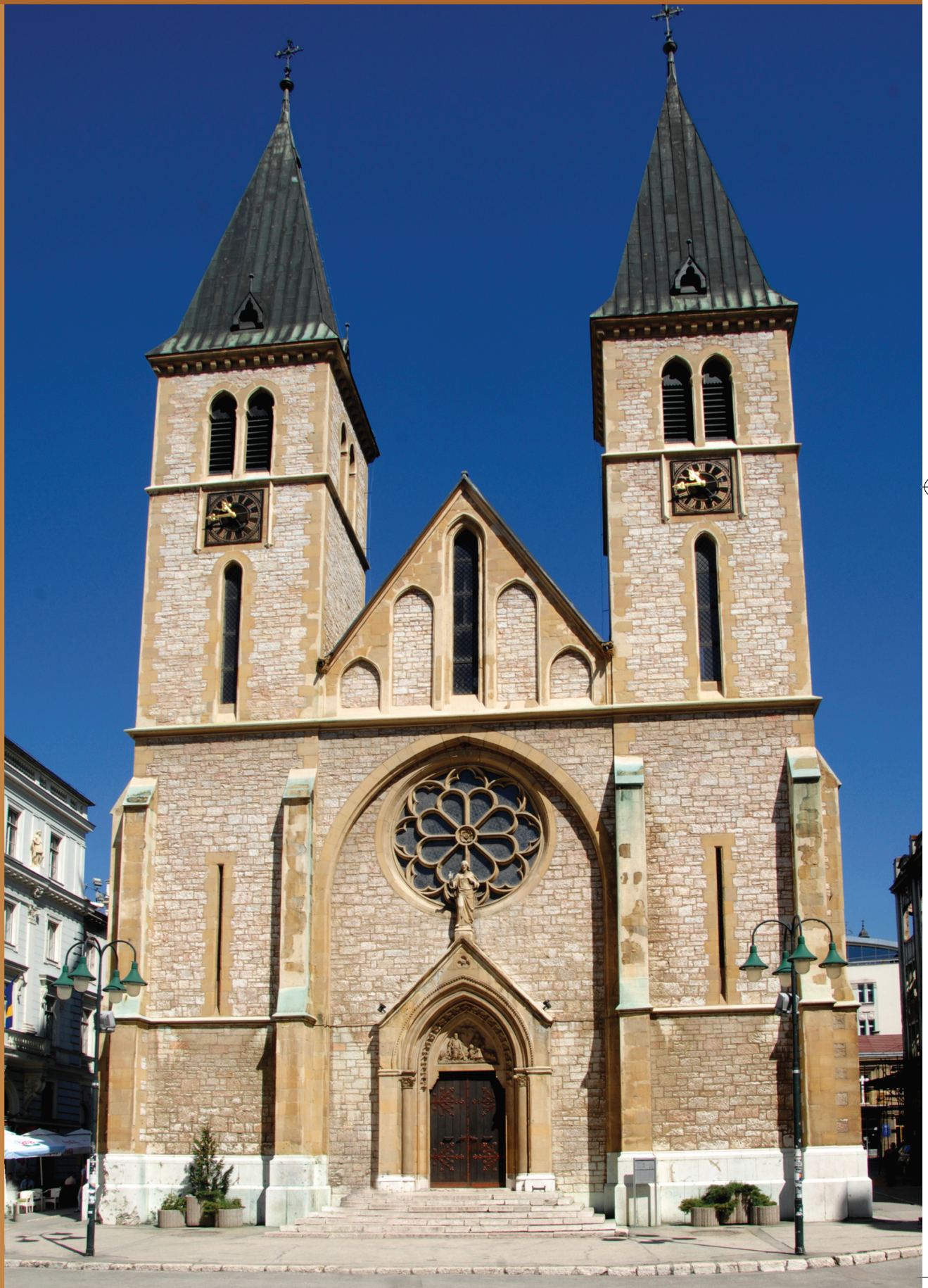

Broj 3/2016. - Godina CXXX - Sarajevo

VRHBOSNA

Službeno glasilo Vrhbosanske nadbiskupije

GODINA MILOSRĐA

VRHBOSNA - Službeno glasilo Vrhbosanske nadbiskupije

Izdavač:

Vrhbosanska nadbiskupija
Kaptol 7, BiH - 71000 Sarajevo

Nakladnik:

Medijski centar Vrhbosanske nadbiskupije

Odgovara:

Vinko kardinal Puljić
vrhbosanski nadbiskup

Glavni urednik:

Mladen Kalfić, kancelar

Grafička obrada:

MCVN

Tisak:

Suton - Široki Brijeg

Sadržaj

Poruka kardinala Puljića na početku katehetske i školske 2016./2017. godine 243

SVETA STOLICA

Poruka za Svjetski dan turizma 2016. (27. rujna) 244

Poruka pape Franje za Svjetski dan molitve za skrb o stvorenom svijetu (1. rujna 2016.) 245

CCEE

44. Susret generalnih tajnika Europskih biskupskih konferencija 249

Papa Franjo uputio poruku u prigodi Europskog susreta o djelima milosrđa u Sarajevu 251

Priopćenje sa Susreta o djelima milosrđa danas u Europi 251

BK BIH

Treći susret svećenika u Bosni i Hercegovini 253

Propovijed biskupa Tome Vukšića na III. susretu svećenika u BiH 255

Poruka pape Franje sudionicima III. Susreta svećenika u BiH 257

Izjava Komisije „Iustitia et pax“ BK BiH povodom sve brojnijih obraćanja bivših logoraša pojedincima i institucijama Katoličke Crkve u BiH 258

Priopćenje sa 67. redovitog zasjedanja BK BiH 260

50. Svjetski dan sredstava društvenih komunikacija 261

Održana XIV. Sjednica stalnog vijeća Biskupske Konferencije BiH 262

Održan XIX. redovnički dan u Katoličkom školskom centru „Don Bosco“ u Žepču 263

Poziv biskupa BK BiH u povodu ovogodišnjih lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini, 2. 10. 2016. 264

IZ VRHBOSANSKE NADBISKUPIJE

XI. hodočašće u hrvatsko Nacionalno Marijansko svetište Vrhbosanske nadbiskupije i Banjalučke biskupije 266

Listopadska pobožnost 2016. 267

Obavijest o XXI. Susretu dijecezanskih svećenika 267

Redovna Sjednica Konzultorskog vijeća 268

VI. Redovna sjednica Svećeničkog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije 268

Redovna sjednica Pastoralnog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije (PVVN) 269

Dekanska konferencija 269

Pozivnica i dnevni red za V. krug dekanatskih zasjedanja Vrhbosanske nadbiskupije 270

Obavijest o psihološko-duhovnim seminarima za katoličke obitelji 271

Prikupljanje kolekte za žrtve razornog potresa u Italiji 272

Potpuni oprost uz Dušni dan 273

XV. Molitveni dan za Domovinu na Bobovcu 273

Poziv na III. redovitu sjednicu Vijeća za mlade Vrhbosanske nadbiskupije 274

Dan molitve za mir 275

Obavijest o tečaju pripreme za brak u Vrhbosanskoj nadbiskupiji 275

Uspjeh na Seminaru za ovlast ispovijedanja 2016. 276

Imenovanja i premještaji 278

Dozvole 284

Kronika Vinka kardinala Puljića 284

PRILOZI

Izvešće o radu Sjemeništa, 2015.: „Od zvanja Crkve do zvanja u Crkvi,,	295
Izveštaj iz VBS-a – Susret dijecezanskih svećenika Vrhbosanske nadbiskupije	297
Misa na Kondžilu - susret mladih	299
Sveta misa na Veliku Gospu - Aljmaš	301
Imenovanje Vinka kardinala Puljića osobnim izaslanikom pape Franje prigodom Euharistijskog slavlja zahvale za dar kanonizacije sv. Majke Terezije u Skopju 11. rujna 2016	303
Propovijed izaslanika Sv. Oca pape Franje nadbiskupa metropolita vrhbosanskog Vinka kardinala Puljića prigodom Euharistijskog slavlja - zahvale za dar kanonizacije Sv. Majke Terezije u Skopju, 11. rujna 2016.	305

BILJEŽIMO

Duhovna obnova ministranata Vrhbosanske nadbiskupije i proslava patrona sjemenišne crkve u Travniku	308
XX. Katehetski dan Vrhbosanske nadbiskupije	309
Svečano otvoreno zdanje Nadbiskupijskog centra za pastoral mladih „Ivan Pavao II.“	310
Svećeničko ređenje u sarajevskoj Katedrali	312
Obilježen Papin dan	314
Proslavljen patron sjemenišne crkve sv. Ćirila i Metoda	315
Ljetne kolonije Vrhbosanskih bogoslova u Doborskom dekanatu	316

Poruka kardinala Puljića na početku katehetske i školske 2016./2017. godine

Dragi vjeroučenici i roditelji, poštovane vjeroučiteljice i vjeroučitelji, draga braćo svećenici, redovnici i redovnice!

Sve Vas pozdravljam i na sve zazivam Božji blagoslov na početku još jedne školske i katehetske godine. U mnogim školama i župama naše nadbiskupije s neizvjesnošću, čak i strahom, iščekivali smo početak ove školske godine. Mnogi su otišli i još uvijek odlaze, čak i vjeroučitelji. Gdje god pošli, neka ih sve prati Božji blagoslov i neka ne zaborave sa sobom ponijeti naše kršćanske i narodne vrednote.

Vas što unatoč svemu ostajete vjerni grudi, inspiriran postsinodskom apostolskom pobudnicom pape Franje Radost ljubavi (*Amoris laetitia*), želim potaknuti na odvažno i odgovorno svjedočenje vjere našoj djeci i mladima.

Sv. Otac nas poziva da pristupamo našoj djeci i mladima kao daru jer su u Božjem naumu stvaranja jedinstveni i neponovljivi. Volimo ih zato što su djeca a ne zato što su lijepa, ne zato što su nam slična i ne zato što misle kao mi ili što pokušavaju ispuniti naše snove. Volimo ih zato što su djeca. I prošle godine sam Vas, dragi roditelji, pozvao da budete učitelji vjere primjerom vjerničkoga života, učeći svoju djecu moliti i okupljajući ih na obiteljsku molitvu. Prevažno je da vaša djeca vide da je Vama, njihovim roditeljima, molitva uistinu važna. Uvjeren sam da su trenutci obiteljske molitve i pobožnosti nekada snažnija evangelizacija od bilo koje kateheze i propovijedi.

Zajedno s papom Franjom Vas, dragi roditelji, potičem da budete branitelji ljubavi i obiteljskoga ozračja pred navalama tako proširenog mentaliteta sebičnosti i individualizma. Društvo bez Vas majki bilo bi dehumanizirano društvo jer ste Vi majke uvijek, i u najtežim vremenima, svjedokinje nježnosti, požrtvornosti i moralne snage. Hvala Vam, drage majke, jer bez Vas, ne samo da ne bi bilo novorođenih u vjeri, nego bi i naša vjera i naše kršćanske zajednice izgubile onaj nenadoknadiivi dio jednostavnosti i topline. Hvala Vam za sve ono što živite i svjedočite u našim obiteljima i za sve što darujete Crkvi i svijetu. U našoj zapadnoj kulturi, nije više vidljiva uloga očeva u obitelji pa često čujemo prigovor da je naše društvo, društvo bez očeva.

Dragi očevi, zajedno sa svojim suprugama,

ozbiljno promislite kakvu budućnost želite za svoju djecu, budite svjesni čemu su sve vaša djeca izložena, znajte tko ulazi u njihove prostore preko interneta i televizije i svih drugih elektroničkih pomagala – nemojte se ustručavati provjeriti s kim vam djeca provode slobodno vrijeme.

Zajedno s Papom, ne želim zaboraviti niti obitelji s djecom s posebnim potrebama. Obitelji koje s ljubavlju prihvaćaju djecu s posebnim potrebama zaslužuju naše divljenje, solidarnost i potporu. Konačno, progovaram o temi o kojoj se kod nas rijetko govori – posvojenje je jedan od nesebičnih oblika roditeljstva. Hrabrim Vas koji ne možete imati djecu da osnažite svoju bračnu ljubav prihvaćanjem one djece koja nisu imala milost roditi se u krilu funkcionalne obitelji. Usvajanje djeteta čin je ljubavi kojim pružamo dar obitelji onima koji je nemaju.

Dragi župnici i roditelji, prošle godine sam Vas molio a ove godine vapim:

motivirajte djecu da se upisuju na školski vjeronauk i da dolaze na župnu katehezu. U nekoliko škola ove školske godine neće biti vjeronauka jer su katolički roditelji odlučili da njihova djeca pohađaju neki od alternativnih predmeta. U mnogim našim župama djeca nisu dolazila na župnu katehezu jer je nije bilo. Školski vjeronauk nije zamjena za župnu katehezu a plod i mjerilo uspješnosti i školskoga vjeronauka i župne kateheze trebalo bi biti radosno slavlje nedjeljne svete mise u župnoj zajednici. Ponavljam, potičem Vas i molim da se zauzmete da u vašoj župi ne bude nijedno dijete i nijedno mlado biće koje ne bi bilo obuhvaćeno školskim vjeronaukom i župnom katehezom.

Dragi vjeroučitelji, redovitim sudjelovanjem na nedjeljnim misnim slavljinama, posvjedočite svojim učenicima da je vaše poslanje više od običnoga posla, posvjedočite im da živite ono što im u učionicama svakodnevno govorite.

Neka Vas u vašem nastojanju da našoj djeci i mladima posređujete susret s osobom Isusa Krista, prijatelja djece i mladih, prati zagovor Njegove i naše Majke.

Sve Vas od srca pozdravljam i na sve zazivam obilje Božjeg blagoslova!

Papinsko vijeće za pastoral selilaca i izbjeglica

Poruka za Svjetski dan turizma 2016. (27. rujna)

“Turizam za sve: promicati sveopću dostupnost”

1. “Turizam za sve: promicati sveopću dostupnost” tema je koju je Svjetska turistička organizacija (UNWTO) izabrala za Svjetski dan turizma 2016., koji će se, po običaju, slaviti 27. rujna. Sveta Stolica se priključila toj inicijativi od samog početka, svjesna velike važnosti tog sektora, kao i izazova koje pred nas stavlja i mogućnosti koje pruža za evangelizaciju.

U posljednjih nekoliko desetljeća, broj osoba koje imaju mogućnost korištenja odmora uvelike se povećao. Prema posljednjim statističkim podacima Svjetske turističke organizacije iz 2015. godine, broj dolazaka stranih turista u svijetu iznosi milijardu i 184 milijuna. Taj broj će, prema predviđanjima, do 2030. dosegnuti dvije milijarde. Tomu treba pridodati podatke o još većem broju turista koji se bilježi u turizmu na lokalnoj razini.

2. Uz taj brojidbeni porast, porasla je također svijest o pozitivnom utjecaju turizma na različita područja života, s njegovim brojnim koristima i potencijalima. Ne zanemarujući neke njegove negativne ili dvoznačne aspekte, uvjereni smo da turizam humanizira jer – da spomenemo samo nekoliko pozitivnih obilježja – predstavlja priliku za odmor, mogućnost za međusobno razumijevanje između naroda i kultura, sredstvo za ekonomski razvoj, promiče mir i dijalog, pruža mogućnost za obrazovanje i osobni rast kao i prigodu za susret s prirodom te je ambijent za duhovni rast.

3. Na temelju te pozitivne ocjene i svjesni da su turizam, na poseban način, i slobodno vrijeme općenito “potreba ljudske naravi koja očituje u samoj sebi neospornu vrijednost”(1), moramo zaključiti, oslanjajući se na crkveno Učiteljstvo(2), da turizam nije samo prilika, već mora biti pravo svijui i ne može se ograničiti na određene društvene slojeve ili određena zemljopisna područja. Svjetska turistička organizacija ističe da turizam “predstavlja pravo jednako otvoreno svim stanovnicima svijeta [...], i nikakve se prepreke ne smije stavljati na njegovu putu”(3).

Dakle, moguće je govoriti o “pravu na turi-

zam”, koje je zasigurno konkretan izraz prava “na odmor i slobodno vrijeme, što uključuje razumno ograničenje radnih sati i povremene plaćene praznike” priznato čl. 24 Opće deklaracije o ljudskim pravima, usvojene 1948. godine.

4. Međutim, stvarnost pokazuje da ono danas nije dostupno svima i da postoji još uvijek mnogo ljudi koji su i dalje isključeni iz ostvarivanja toga prava. Prije svega, u mnogim zemljama u razvoju, gdje još nisu osigurane osnovne potrebe, pravo na turizam čini se nečim vrlo dalekim. Govoriti o toj temi može čak izgledati i neozbiljno, premda ta djelatnost može također biti resurs u borbi protiv siromaštva. Ali i u ekonomski najrazvijenijim zemljama postoje značajni dijelovi društva koji nemaju lak pristup turizmu. Zato se na međunarodnoj razini promiče takozvani “turizam za sve” koji može uživati bilo tko i koji u sebi objedinjuje ideje “dostupnog turizma”, “održivog turizma” i “socijalnog turizma”.

5. Pod pojmom “dostupan turizam” podrazumijeva se napore koji se ulažu kako bi se zajamčilo da turističke destinacije i usluge budu dostupne svima, neovisno o kulturnom profilu, trajnim ili privremenim ograničenjima (fizičkim, mentalnim ili osjetilnim), ili posebnim potrebama koje zahtijevaju, primjerice, djece ili starije osobe.

6. Pojam “održivi turizam” uključuje nastojanje da ta ljudska djelatnost što je više moguće poštuje kulturne i ekološke raznolikosti mjesta na kojem se provodi, uzimajući u obzir i sadašnje i buduće posljedice. Enciklika pape Franje Laudato si’ može biti od velike pomoći u dobrom upravljanju stvorenim svijetom koji je Bog povjerio čovjeku(4).

7. Pojam “socijalni turizam”, pak, traži da nitko ne bude isključen na temelju različite kulture, manjka sredstava ili zato što živi u manje razvijenim regijama. Među ciljnim skupinama intervencijâ u tome sektoru su mladi ljudi, obitelji s većim brojem djece, osobe s posebnim potrebama i starije osobe, kao što se navodi u Globalnom etičkom kodeksu za turizam(5).

8. Potrebno je, dakle, promicati "turizam za sve" koji je etički i održiv, u kojem se jamči stvarna fizička, ekonomska i društvena dostupnost i izbjegava sve oblike diskriminacije. Takav jedan cilj moguće je postići jedino suradnjom svih: političara, poduzetnika, korisnika kao i udruga koje djeluju na tome području. Crkva pozitivno ocjenjuje dosadašnje napore poduzete u prilog "turizma za sve", te inicijative "koja stvarno stavljaju turizam u službu osobnog ostvarenja i društvenog razvoja"(6). Crkva već duže vrijeme nudi svoj doprinos i kroz teorijsko razmišljanje i kroz konkretne ini-

cijative, od kojih su mnoge pionirske, ostvarene unatoč ograničenim materijalnim resursima i s mnogo predanosti, polučivši dobre rezultate.

Neka se zauzimanje Crkve za "turizam za sve" živi i shvaća kao "svjedočanstvo posebne Božje posebne naklonosti prema najmanjima"(7)

Vatikan, 24. lipnja 2016.

Antonio Maria kard. Veglio
Predsjednik
Joseph Kalathiparambil
Tajnik

- (1) Papinsko vijeće za pastoral selilaca i izbjeglica, Smjernice za pastoral turizma, 29. lipnja 2001., br. 6.
(2) Usp. Drugi vatikanski koncil, pastoralna konstitucija *Gaudium et spes*, 7. prosinca 1965., 61 i 67; Papinsko vijeće za pastoral selilaca i izbjeglica, Smjernice za pastoral turizma, 6.
(3) Svjetska turistička organizacija, Globalni etički kodeks za turizam, 1. listopada 1999., čl. 7 § 1.
(4) Usp. Franjo, enciklika *Laudato si'* o brizi za zajednički dom, 24. svibnja 2015.
(5) Usp. Svjetska turistička organizacija, Globalni etički kodeks za turizam, čl. 7 § 4.
(6) Usp. Papinsko vijeće za pastoral selilaca i izbjeglica, Smjernice za pastoral turizma, 24.
(7) Isto.

Poruka pape Franje za Svjetski dan molitve za skrb o stvorenom svijetu (1. rujna 2016.)

Budimo milosrdni prema našem zajedničkom domu

Zajedno s našom pravoslavnom braćom i sestrama, te uz potporu drugih Crkava i kršćanskih zajednica, Katolička crkva danas obilježava Svjetski dan molitve za skrb o stvorenom svijetu. Današnja proslava želi ponuditi "pojediniim vjernicima i zajednicama dragocjenu prigodu da obnove predanost osobnom pozivu da budu čuvari stvorenog svijeta, zahvale Bogu za čudesno djelo koje je povjerio našoj brizi i mole njegovu pomoć za zaštitu stvorenog svijeta kao i njegovo oprostjenje za grijeha počinjene protiv svijeta u kojem živimo" (1).

Veoma nas ohrabruje činjenica da brigu za budućnost našega planeta dijele Crkve i kršćanske zajednice, kao i druge religije. Doista, u posljednjih nekoliko desetljeća vjerske vođe i udruženja poduzeli su brojne inicijative kojima je bio cilj snažnije senzibilizirati javnost glade opasnosti neodgovornog izrabljivanja na-

šeg planeta. Ovdje želim spomenuti patrijarha Bartolomeja kao i njegova prethodnika patrijarha Dimitriosa koji su se godinama otvoreno izjašnjavali protiv grijeha činjenja šteta stvorenom svijetu i skretali pozornost na moralnu i duhovnu krizu koja je u korijenu problema okoliša i srozavanja. Kao odgovor na rastuću zabrinutost za cjelovitost stvaranja, na Trećem europskom ekumenskom skupu u Sibiu 2007. godine predloženo je da se slavi "Vrijeme za stvaranje" u trajanju od pet tjedana, između 1. rujna (kada pravoslavni slave spomen obilježavanja Božjeg djela stvaranja) i 4. listopada (spomen Franje Asiškog u Katoličkoj crkvi i nekim drugim zapadnim tradicijama). Ova inicijativa, uz podršku Svjetskog vijeća Crkava, nadahnula je mnoge ekumenske aktivnosti u različitim dijelovima svijeta. Ohrabruje također činjenica da u cijelom svijetu slične inicija-

tive, koje promiču pravedno postupanje s okolišem, brižnu skrb za siromašne i odgovorno djelovanje u društvu, okupljaju ljude, posebno mlade, iz različitih vjerskih okruženja. Svi mi, kršćani i nekršćani, vjernici i ljudi dobre volje, trebamo biti ujedinjeni u pokazivanju milosrđa prema Zemlji kao našem zajedničkom domu i u punini vrednovati svijet u kojem živimo kao mjesto dijeljenja i zajedništva.

1. Zemlja vapi...

Ovom porukom obnavljam svoj dijalog sa svim osobama koje nastanjuje ovaj planet o trpljenjima koja muče siromašne i uništavanju okoliša. Bog nam je podario vrt izobilja, a mi smo ga pretvorili u zagađenu pustopoljinu "ruševina, pustoši i prljavštine" (Enc. Laudato si', 161). Ne možemo se predati ili biti ravnodušni na gubitak bioraznolikosti i razaranje ekosustavâ, koji su često uzrokovani našim neodgovornim i egoističnim vladanjima. "Zbog nas na tisuće vrsta više neće slaviti Boga samim svojim postojanjem niti nam prenijeti svoju poruku. Nemamo pravo to činiti" (isto, 33).

Planet se nastavlja zagrijavati, dijelom i zbog čovjekova djelovanja: 2015. je bila najtoplija ikad zabilježena godina, a 2016. će vjerojatno biti još toplija. To uzrokuje suše, poplave, požare i sve ekstremnije meteorološke pojave. Klimatske promjene pridonose također bolnoj krizi prisilnih migracija. Siromasi svijeta, koji su najmanje odgovorni za klimatske promjene, najranjiviji su i već trpe njihove posljedice.

Kao što pokazuje cjelovita ekologija, ljudska su bića duboko povezana jedna s drugima i sa svim stvorovima. Kad loše postupamo s prirodom, zlostavljamo i ljudska bića. Istodobno, svako stvorenje ima svoju intrinzičnu vrijednost koju se mora poštivati. Poslušajmo "i vapaj Zemlje i vapaj siromašnih" (Laudato si', 49) i učinimo sve što je u našoj moći kako bismo osigurali odgovarajuću i blagovremenu reakciju.

2. ...jer smo zgriješili

Bog nam je dao Zemlju da je obrađujemo i čuvamo (usp. Post 2, 15) na uravnotežen način i s poštivanjem. "Previše" je obrađivati – to jest iskorištavati je na kratkovidan i egoističan način – i slabo je čuvati predstavlja grijeh.

Moj brat, ekumenski patrijarh Bartolomej je hrabro i proročki u više navrata iznio na vidjelo naše grijeha protiv stvorenog svijeta: "To

što ljudi uništavaju biološku raznolikost u Božjem stvaranju; to što ljudi ugrožavaju cjelovitost Zemlje i pridonose klimatskoj promjeni, lišavajući Zemlju njezinih prirodnih šuma ili uništavajući njezina vlažna područja; to što ljudi truju vodu, tlo, zrak: sve su to grijesi". Naime, "zločin protiv prirode je zločin protiv nas samih i grijeh protiv Boga" (2).

U svjetlu onoga što se događa našem domu, neka Jubilej milosrđa uzmogne biti poziv kršćanskim vjernicima na "duboko unutarnje obraćenje" (Enc. Laudato si', 217), potpomognuto na poseban način sakramentom pokore. U ovoj jubilejskoj godini, naučimo tražiti Božje milosrđe za grijeha protiv stvorenog svijeta koje dosad nismo znali prepoznati i ispovjediti i trudimo se činiti konkretne korake na putu ekološkog obraćenja, koje zahtijeva jasnu svijest o našoj odgovornosti prema sebi samima, bližnjemu, stvorenom svijetu i Stvoritelju (usp. isto, 10; 229).

3. Ispit savjesti i kajanje

Prvi korak na tome putu je uvijek ispit savjesti, koji "podrazumijeva zahvalnost i besplatnost, to jest priznanje da je svijet dar Očeve ljubavi i da smo pozvani u skrovitosti oponašati njegovu velikodušnost u požrtvornosti i dobrim djelima [...]. To također uključuje brižnu svijest da nismo odvojeni od ostalih stvorenja, nego da s ostalim živim bićima na svijetu tvorimo divno sveopće zajedništvo. Vjernik ne promatra svijet izvana, nego iznutra, svjestan vezâ kojima nas je Otac povezo sa svim bićima" (isto, 220).

Tome Ocu punom milosrđa i dobrote, koji čeka povratak svakog od svoje djece, možemo se obratiti i priznati svoje grijeha prema stvorenom svijetu, siromašnima i budućim naraštajima. "Budući da svi mi uzrokuje ekološke štete", pozvani smo prepoznati "naš, mali ili veliki, doprinos izobličavanju i uništavanju okoliša" (3). To je prvi korak na putu obraćenja.

Godine 2000., koja je bila također jubilejska, moj predšasnik sveti Ivan Pavao II. je pozvao katolike da daju zadovoljštinu za vjersku nesnošljivost u prošlosti i sadašnjosti, kao i za nepravde učinjene prema Židovima, ženama, domorodcima, useljenicima, siromašnima i nerođenima. U ovom Izvanrednom jubileju milosrđa pozivam sve da učine isto. Kao pojedinci, već naviknuti na stilove života koji su

posljedica bilo pogrešno shvaćene kulture blagostanja bilo "neuredne želje da se troši više nego što je stvarno potrebno" (isto, 123), i kao dionici sustava "koji je nametnuo logiku zarade po svaku cijenu, ne mareći za društvenu uključivost ili uništenje prirode" (4), pokajmo se za zlo koje činimo našem zajedničkom domu.

Nakon ozbiljnog ispita savjesti i vođeni iskrenim kajanjem, možemo ispovjediti naše grijehe protiv Stvoritelja, stvorenog svijeta, protiv naše braće i sestara. "Katekizam Katoličke Crkve predstavlja ispovjedaonicu kao mjesto u kojem nas istina oslobađa u susretu" (5). Znamo da je "Bog veći od našega grijeha" (6), od svih grijeha, uključujući i one protiv stvorenog svijeta. Priznajemo ih na ispovijedi jer smo se pokajali i želimo se promijeniti. Milost milosrdnoga Boga koju primamo u tom sakramentu pomoći će nam to učiniti.

4. Učiniti zaokret

Ispit savjesti, pokajanje i ispovijedanje Ocu koji je bogat milosrđem vode čvrstoj odluci da promijenimo život. A to se mora pretočiti u konkretne stavove i vladanja ispunjena većim poštivanjem prema stvorenom svijetu, kao na primjer razumno korištenje plastike i papira, ne rasipati vodu, hranu i električnu energiju, odvajati otpad, brižno postupati s drugim živim bićima, služiti se javnim prijevozom i koristiti jedan automobil za prijevoz više osoba (car-pooling) i tako dalje (usp. enc. *Laudato si'*, 211). Ne smijemo misliti da su ti napori premalo da bi se poboljšalo svijet. Ta djela često "u krilu ove zemlje rađaju dobro koje se, iako nevidljivo, neizbježno sve više širi" (isto, 212) i potiču "proročki i kontemplativni način života, u kojem se može uživati duboku radost bez opsjednutosti potrošnjom" (isto, 222).

Jednako tako, odluka da promijenimo život mora se odraziti na naše doprinose oblikovanju kulture i društva u kojem živimo: naime, "briga za prirodu dio je načina života koji uključuje sposobnost za suživot i zajedništvo" (isto, 228). Ekonomijom i politikom, društvom i kulturom ne mogu dominirati kratkoročni način razmišljanja i težnja izravnoj financijskoj ili izbornoj dobiti. Oni naprotiv moraju hitno biti preusmjereni prema općem dobru, koje uključuje održivost i skrb za stvoreni svijet.

Konkretan primjer je "ekološki dug" između Sjevera i Juga svijeta (usp. isto, 51-52). Nje-

govo otplaćivanje zahtijevalo bi brigu o okolišu najsiromašnijih zemalja, pružajući im finansijska sredstva i tehničku pomoć koji su im potrebni da se mogu nositi s posljedicama klimatskih promjena i promicati održivi razvoj.

Zaštita našeg zajedničkog doma zahtijeva sve veći globalni politički konsenzus. U tome smislu, izražavam zadovoljstvo što su u rujnu 2015. godine države iz cijeloga svijeta usvojile ciljeve održivog razvoja i što su, u prosincu 2015., odobrile Sporazum iz Pariza o klimatskim promjenama, u kojem je postavljen zahtjevan, ali temeljni cilj zaustavljanja rasta globalne temperature. Sada su vlade dužne poštivati preuzete obveze, dok poduzeća također moraju biti odgovorna za svoj dio, a na građanima je zahtijevati da se to i ostvari, štoviše da se teži sve ambicioznijim ciljevima.

Promjena smjera sastoji se dakle u "skrupuloznom poštivanju izvorne zapovijedi da se stvoreni svijet čuva od svakoga zla, bilo za naše, bilo za dobro drugih ljudskih bića" (7). Jedno pitanje može nam pomoći da ne izgubimo iz vida cilj: "Kakav svijet želimo ostaviti onima koji dolaze poslije nas, djeci koja sada odrastaju?" (Enc. *Laudato si'*, 160).

5. Novo djelo milosrđa

"Ništa nas ne povezuje više s Bogom od djela milosrđa – bilo da je riječ o milosrđu kojim Gospodin oprašta naše grijehe, bilo da je riječ o milosti koju nam daje da u njegovo ime činimo djela milosrđa" (8).

Da parafraziram svetog Jakova, "Milosrđe bez djela u sebi je mrtvo. [...] Zbog promjena u našem globaliziranom svijetu, neka su se materijalna i duhovna siromaštva umnožila: dajmo dakle prostora maštovitosti ljubavi, kako bismo otkrili nove načine djelovanja. Tako će put milosrđa uvijek postajati sve konkretniji" (9).

Kršćanski život uključuje vršenje tradicionalnih djela tjelesnog i duhovnog milosrđa (10). "Obično mislimo na pojedinačna djela milosrđa i ona koja su vezana uz pojedinu inicijativu: bolnice za bolesne, javne kuhinje za gladne, skloništa za beskućnike, škole za one koji trebaju izobrazbu, ispovjedaonice i duhovno vodstvo za one koji trebaju savjet i oprostjenje... Ali ako djela milosrđa promatramo u cjelini, možemo vidjeti da je predmet milosrđa sam ljudski život u svojoj cjelovitosti" (11).

Očito da ljudski život u svojoj cjelovitosti uključuje brigu za zajednički dom. Dopustite mi stoga predložiti dopunu dvaju tradicionalnih popisa od po sedam djela milosrđa, dodajući svakom skrb za zajednički dom.

Kao duhovno djelo milosrđa, skrb za zajednički dom zahtijeva "zahvalnu kontemplaciju Božjeg svijeta" (Enc. Laudato si', 214) koja "omogućuje nam otkriti u svim stvarima neko učenje koje nam Bog želi prenijeti" (isto, 85). Kao tjelesno djelo milosrđa, briga za zajednički dom zahtijeva "jednostavne svakidašnje geste, kojima prekidamo logiku nasilja, iskorištavanja i sebičnosti [...] i očituje se u svim djelovanjima kojima se nastoji graditi bolji svijet" (isto, 230-231).

6. U zaključku, molimo!

Usprkos našim grijesima i strahovitim izazovima koji su pred nama, nikada ne gubimo nadu: "Stvoritelj nas ne napušta, on nikada ne posustaje u svojem planu ljubavi, ne kaje se što nas je stvorio [...] jer se jednom zauvijek

združio s našom zemljom, i njegova nas ljubav stalno potiče pronalaziti nove putove" (isto, 13; 245). Napose 1. rujna, a zatim kroz čitavu godinu, molimo:

"O Bože siromaha,
pomozi nam da spasimo napuštene
i zaboravljene ovoga svijeta,
koji su tako dragocjeni u tvojim očima. [...] Bože ljubavi, pokaži nam naše mjesto
na ovome svijetu
kao oruđa tvoje ljubavi
prema svim bićima na ovoj zemlji" (isto., 246).
Bože milosrđa, daj da primimo od tebe oprostjenje
i pronosimo tvoje milosrđe po čitavom
našem domu.
Hvaljen budi!
Amen.

Iz Vatikana, 1. rujna 2016.

Franjo

(kta/ika)

(1) Pismo u prigodi ustanovljenja Svjetskog dana molitve za skrb o stvorenom svijetu, 6. kolovoza 2015.

(2) Govor u Santa Barbari, Kalifornija (8. studenog 1997.).

(3) Bartolomej I., Poruka u prigodi Dana molitve za očuvanje stvorenog svijeta (1. rujna 2012.).

(4) Govor na II. Svjetskom susretu pučkih pokreta, Santa Cruz de la Sierra (Bolivija), 9. srpnja 2015.

(5) Treća meditacija, Duhovna obnova u prigodi Jubileja svećenikâ, Bazilika Sv. Pavla izvan zidina, 2. lipnja 2016.

(6) Audijencija, 30. ožujka 2016.

(7) Bartolomej I., Poruka u prigodi Dana molitve za očuvanje stvorenog svijeta (1. rujna 1997.).

(8) Prva meditacija, Duhovna obnova u prigodi Jubileja svećenikâ, Bazilika Svetog Ivana Lateranskog, 2. lipnja 2016.

(9) Audijencija, 30. lipnja 2016.

(10) Tjelesna su: gladna nahraniti, žedna napojiti, siromaha odjenuti, stranca primiti, bolesna dvoriti, utamničena pohoditi i mrtva pokopati. Duhovna su: dvoumna savjetovati, neuka poučiti, grješnika pokarati, žalosna i nevoljna utješiti, uvredu oprostiti, nepravdu strpljivo podnositi i za žive i mrtve Boga moliti.

(11) Treća meditacija, Duhovna obnova u prigodi Jubileja svećenikâ, Bazilika Sv. Pavla izvan zidina, 2. lipnja 2016.

44. Susret generalnih tajnika Europskih biskupskih konferencija

Berlin, od 30. lipnja do 3. srpnja 2016.

Integrirati, dijalogizirati i proizvoditi

44. Susret generalnih tajnika biskupskih konferencija u Europi, 2016. godine održan je u Njemačkoj, u Berlinu, od 30. lipnja do 3. srpnja na poziv tajnika Njemačke biskupske konferencije p. Hansa Langendörfera, SJ.

U Godini milosrđa, imajući u vidu tri ključne riječi (integrirati, dijalogizirati, proizvoditi) kojima je papa Franjo naznačio poziv Europe na dan kada je primio nagradu Karla Velikog, generalni tajnici su raspravljali o solidarnosti sa seliocima i izbjeglicama (integrirati), s obiteljima (dijalogizirati), i među biskupskim konferencijama kontinenta (proizvoditi). Susret je održan u bratskom ozračju, imajući u vidu ishod referenduma u Velikoj Britaniji (Brexit) i pitanja koja danas nadahnjuju rasprave o budućnosti Europske unije.

Otvarajući zasjedanje, generalni tajnik CCEE-a mons. Duarte da Cunha, u svom je uvodnom govoru podsjetio da je CCEE, nije samo dio crkvene strukture nego ponajprije prigoda za vođenje diskusije tijekom koje vodeći ljudi Crkve u Europi mogu doći do zajedničkog razlučivanja, na što papa Franjo često poziva, s ciljem prepoznavanja stvarnih prioriteta društva, a time i Crkve u Europi. Jedan od temeljnih izazova djelovanja CCEE-a jest zapravo promicanje društvenog i crkvenog jedinstva u pluralističkom svijetu. Riječ je o vrednovanju prisutne raznolikosti na europskom kontinentu, te u isto vrijeme promicanju „crkvene simfonije“ u kojoj postoji suodgovornost jednih za druge.

Zatim je p. Hans Langendörfer SJ, koji je proslavio 20 godina otkako ravna Tajništvom Njemačke biskupske konferencije, predstavio Crkvu u Njemačkoj. Od oko 81,1 milijun stanovnika - od čega su šest milijuna stranci - Njemačka ostaje zemlja u kojoj se više od polovice stanovnika priznaje kršćanima. Evangelička i Katolička Crkva su institucije koje zajedno imaju najveći broj zaposlenika na teritoriju Njemačke.

Kardinal Reinhard Marx, predsjednik Njemačke biskupske konferencije i predsjednik COMECE-a, koji se susreo se s generalnim tajnicima i predsjedao Euharistijskom slavljom, istaknuo je duboku povezanost kršćanstva i Crkve s Europom. „Potrebna nam je obnova evangelizacije, izjavio je kardinal Marx – i zato je nužno ujediniti Evanđelje i naše zauzimanje. Evanđelje je, u stvari, središnja poruka za europski kontinent. Ne možemo razumjeti Europu bez naše vjere, Evanđelja, i ne možemo shvatiti Crkvu bez povijesti slobode koju smo iskusili na ovom kontinentu. Put Crkve nije put ponovnog osvajanja ili utvrda koju se mora braniti. Put Crkve je poslanje ohrabrivati i voditi osobe prema odgovornom odnosu prema daru slobode. Stoga je nužno imati uvijek u vidu kvalitetu našeg rada. Zahvaljujući toj kvaliteti može se potom doprijeti do ljudi“.

Integrirati. U petak, 1. srpnja ujutro vođena je diskusija na temu solidarnosti prema seliocima i izbjeglicama tijekom koje su iznesena brojna iskustva prihvata i integracije poticane sa strane Crkve, ali i u drugim stvarima koje se odnose na države. Svoj doprinos na zasjedanju dao je državni ministar unutarnjih poslova Savezne Republike Njemačke, Thomas de Maizière, koji je govorio o provođenju migracijske politike sa strane njemačke Vlade. Suočen s poteškoćama u primjeni zajedničke europske migracijske politike i iznad svega sa širenjem neopravdanog straha prema seliocima koji ponekad može dovesti do značajnih čina ksenofobije, njemački ministar je spomenuo da postoje poteškoće zbog rječnika kojim se govori o fenomenu „koji više ne dira srce i um“ kako europskih građana tako i selilaca u potrazi za novim domom. Generalni tajnici su primijetili da se prečesto govori o migracijskom fenomenu u smislu „krize“ umjesto o mogućnosti za naše narode. U mnogim slučajevima, fenomen je vrlo napuhan pa riječi ne odgovaraju činjenicama, brojkama ili stvarnosti.

Kao i u Njemačkoj tako i u mnogim europskim zemljama, države prepoznaju „izniman“ doprinos koji je dala Crkva kao velikodušan odgovor na hitne potrebe useljenika. Međutim, čini se da ispitivanje različitih selilačkih politika u Europi pokazuje da su iznad svega nadahnute ekonomskim iščitavanje fenomena. Ne možemo nastaviti suočavati se s tim izazovom ograničavajući se na jednostavne politike preraspodjele. Treba imati hrabrosti pozabaviti se također temeljnim uzrocima ovog fenomena i odgovorno pratiti pitanje integracije. Povijest Europe je povijest selilaštva.

Radni dio zasjedanja o izazovima selilaštva završen je nastupima sirokatoličkog antiohijskog patrijarha Ignacija Josipa III. Younana i izaslanika SCEAM-SECAM-a (Simpozij biskupskih konferencija Afrike i Madagaskara) mons. Jean-Vincenta Ondona biskupa Oyema iz afričke države Gabona koji su iznijeli svjedočanstva o patnjama i potrebama onih koji dolaze u Europu u nadi da će biti prihvaćeni. Antiohijski patrijarh posvjedočio je svoje neshaćanje inertnosti političara zapadnih zemalja prema poplavi režima utemeljenih na političkom islamu koji primjenjuju šerijat i ne ostvaruje suvremeni vjerski pluralizam na Bliskom istoku.

Sa svoje strane biskup Ondon je ukazao na tužnu sudbinu onih koji su, nakon prelaska kroz „pakao“ da bi doplovili do Europe, često bili „nagomilani u siromašne izbjegličke logore“ i potom prepušteni „neizvjesnoj sudbini ili, što je još gore, rukama njihovih izrabljivača“.

U svjetlu tih svjedočenja generalni tajnici su izrazili hitnost da se položi oružje i krene putem dijaloga na Bliskom Istoku, u Ukrajini i svim područjima sukoba u Africi. Mir je uvijek moguć.

Dijalog. Radno popodne toga dana bilo je posvećeno solidarnosti s obiteljima u svjetlu pobudnice *Amoris Laetitia*. U temu je uveo berlinski nadbiskup mons. Heiner Koch, predsjednik Komisije za brak i obitelj Njemačke biskupske konferencije, koji je s oduševljenjem iznio svoje osobno iskustvo kao sudionik posljednje Biskupske sinode o obitelji (listopad 2015.). U maloj, ali vrlo aktivnoj i cijenjenoj ka-

toličkoj zajednici u Berlinu (400.000 vjernika u populaciji od 4 milijuna stanovnika), najveći izazov je učiniti razumljivim sakramentalnost braka i religijski fenomen ljudima koji ne osjećaju da ih se to tiče. Nakon toga, generalni tajnik CCEE-a predstavio je kratko izvješće o onome što europske biskupske konferencije provode u duhu smjernica iz pobudnice pape Franje. Pokazalo se da su biskupske konferencije posebno pozorne na putove pripreme za brak i na to da se stavi obitelj kao izvor i cilj svega pastoralnog djelovanja Crkve. U tu svrhu, pokazuje se sve više nužnim uspostaviti dijalog između pastora mladih i pastora obitelji; dijalog i trajno pratnja već vjenčanih obitelji i promicanje međuobiteljske solidarnosti.

Proizvoditi. Nakon toga, apostolski nuncij u Njemačkoj nadbiskup Nikola Eterović, bivši glavni tajnik Biskupske sinode (2004.-2013.) govorio je posebno o sinodalnoj praksi („hodati zajedno“) u Crkvi. Sinodalnost je istovremeno sposobnost i crkvena praksa, koja se ostvaruje kroz strukturu Biskupske sinode. To je dimenzija crkvenog života koja omogućuje da se sačuva jedinstvo u Crkvi, unatoč njezinoj raznolikosti izričaja i pastoralnih odgovora. Podsjećajući na evoluciju koncepta sinodalnosti - pojam suštinski povezan sa zajedništvom i kolegijalnošću u Crkvi - i na istu rimsku strukturu koja je rođena u razdoblju odmah nakon Drugog vatikanskog sabora koji biskupe uči umijeću slušanja“, rekao je nuncij Eterović razmišljajući o mogućim oblicima razvoja.

Kao svjedočenje toga „hodati zajedno“ diskusija je potom nastavljena u subotu, 2. srpnja izvješćima CCEE-a i COMECE-a, dvaju europskih crkvenih tijela zaduženih za povezanost između episkopata i europskog kontinenta, interventima četvorice generalnih tajnika koji su govorili na temu solidarnosti između biskupskih konferencija pokazujući kako radosti, patnje i nade jednih postaju interes i odgovornost također drugih biskupskih konferencija.

Susret je završen u nedjelju, 3. srpnja Euharistijskim slavljem kojem je predsjedao nadbiskup Koch u berlinskoj katedrali.

Gospodinu kardinalu Petru Erdöu Predsjedniku Vijeća europskih biskupskih konferencija

Papa Franjo uputio poruku u prigodi Europskog susreta o djelima milosrđa u Sarajevu

U prigodi susreta, organiziranog u Sarajevu na jubilarnu temu tjelesnih i duhovnih djela milosrđa, želim uputiti svoj srdačan pozdrav sudionicima. Važno zasjedanje podsjeća sve vjernike na brižljivost prema onima koji su u potrebi: siromašnim seliocima, izbjeglicama, zatvorenicima, nezaposlenima, bolesnima tijekom i duhom.

Da bi se pridonijelo preporodu Europe, Crkve, brižna majka, trudi se ići u susret s ljubavlju prema ranama čovječanstva da bi ih liječila balzomom božanskog milosrđa. Zato, hrabrim, vas predstavnici europskog episkopata, da uključujete sve više svoje zajednice i različite karitativne i socijalne stvarnosti u nastojanju naviještanja evanđelja onima koji su, iz raznih razloga, izgubili vlastito životno usmjerenje.

Nastavljam sanjati novi europski humani-

zam kojem služe memorija, hrabrost, zdrava i humana utopija. Na tom hoću humanizacije, Europa, kolijevka prava i civilizacije, pozvana je ne toliko braniti prostore, nego biti majka roditeljica procesa, dakle plodna, jer poštuje život i nudi nadu života.

S tim željama pozivam vas da razaznate nove putove i smjerove da bi se onima koji žive ili dolaze u Europu zajamčili sposobnost integracije, dijaloga i ponovnog rođenja da bi postali jedna jedina obitelj naroda. Dok vam jamčim svoje žarko sjećanje u molitvi, da bi se izgradili mostovi i srušili zidovi podjela, rado upućujem apostolski blagoslov.

Iz Vatikana, 25. kolovoza 2016.

*Bratski
Franjo*

Priopćenje sa Susreta o djelima milosrđa danas u Europi *Kršćanska je obveza dati nadu*

Sarajevo, Bosna i Hercegovina, od 15. do 18. rujna 2016.

Milosrđe ne znači bježati od boli, nepravdi i od raznovrsnih patnji našeg vremena nego ih, po kršćanskoj ljubavi učiniti prigodama nade i spasenja. U svakom djelu milosrđa ljudska je osoba, u svom dostojanstvu i svojoj cjelovitosti, polazna i završna točka djelovanja Crkve. Ali i u vršenju milosrđa nije dovoljna prigodna gesta koja je često plod promjenjivog osjećaja i vodi ka prebacivanju odgovornosti. Na činjenje djela milosrđa pozvan je svaki kršćanin i cijela kršćanska zajednica, štoviše i cijelo čovječanstvo! Da bi se ta djela ostvarila, potrebno je također znati odgajati, dijeliti s drugima i svjedočiti: to su izrekli sudionici susreta CCEE-a u Sarajevu tijekom svoga četverodnevog rada od 15. do 18. rujna.

Nastavljajući hod na koji su zajednički poz-

vana različita katolička europska tijela (Caritas Europe, Komisije biskupskih konferencija Europske unije - COMECE, Komisija Justitia et Pax Europe, Europske, Federacija katoličkih liječnika - FEAMC, Međunarodna katolička komisija za migracije - ICMC, Međunarodno povjerenstvo za katolički pastoral u zatvorima - ICCPPC, Europska federacija banaka za prehranu - FEBA, Međunarodna kršćanska unija gospodarstvenika - UNIAPAC), Komisija CCEE-a „Caritas in Veritate“ (Ljubav u istini), u suradnji s Biskupskom konferencijom Bosne i Hercegovine, organizirala je susret na kojem su sudjelovali nositelji djela milosrđa u Europi. Bila je to, također, prigoda za razmišljanje o žurnosti i aktualnosti milosrđa danas u Eur-

opi i o različitim oblicima zauzimanja Crkve.

Tijekom jednog dijela susreta iznesena su različita promišljanja i svjedočanstva koja su pokazala da je ljudska osoba u središtu djelovanja Crkve. Kada Crkva daje jesti preko Banke za prehranu, kada posjećuje zatvore, kada prima selioce ili izbjeglice, kada brine i posjećuje bolesnoga, kada sahranjuje pokojne, kada brani dostojanstvo rada i iznosi svijetu politike bogatu baštinu svoga socijalnog učenja, onda se ona ne priginje nekom anonimnom pojedincu nego osobi u ograničenosti njezina bitka stvorenoj s trajnom potrebom, ne samo ljudskog odnosa nego iskustva Božje ljubavi.

Iz brojnih aktivnosti, koje su iznijela ova crkvena tijela, rađa se osjećaj zahvalnosti i žive nade za stvaralačku odvažnost i za inovativnu sposobnost kojima se suočavaju s različitim oblicima siromaštva. Preko dijela milosrđa, Katolička Crkva u Europi odgaja za osjećaj ljudske patnje koji prepoznaje i cijeni vrijednost svakog pojedinog života i izbjegava odbacivanje osobe. U isto vrijeme sudionici su istaknuli pojedine fenomene koji traže odgovor Crkve i cijelog društva u Europi.

U vrijeme velikih izazova, čini se žurnijim nego ikada ponovno dati nadu Europi. To je moguće kroz prisutnost koja živi kršćansku evangeliziranu ljubav koja se ne svodi na puku sentimentalnost. Istovremeno, sudionici su u više navrata istaknuli kako je privatizacija vjere u sekulariziranim zemljama često dovela do raskola između duhovnih djela milosrđa i onih materijalnih, ukoliko „materijalna“ djela, shvaćena kao javni izraz vlastite vjere, nisu uvijek dobro prihvaćena od sekularnih institucija. Nerijetko, zapravo, pravni i administrativni aparat, preko kojeg djeluju vlade u Europi, iako cijeni beskrajno služenje koje različite crkvene organizacije daju cijelome društvu, čini se da želi svesti kršćansko nastojanje na čisto čovjekoljublje odvajajući ga od njegovog religioznog polazišta. Umnažanje, različitost i teret pravnog i administrativnog aparata otežavaju danas solidarno djelovanje. Vremenom su svi ti elementi doveli do razdvajanja između „čina“, koji se rađa iz vjere kršćanskog navještaja: ponekad se čini mogućim činiti dobro samo po cijenu odbacivanja navještaja Isusove riječi. Ako Crkva jasno osuđuje pojedinu karitativnu aktivnost podređenu i motiviranu pukim prozelitizmom, podsjeća prije svega da za kršćanina nije moguće odvajati djela od vlastite vjere ukoliko je uistinu

Kristova osoba bitni izvor i potpora.

U svojoj poruci sudionicima papa Franjo podsjetio je na potrebu „pridonošenja preporodu Europe“ i sanjanja „novog europskog humanizma“ hrabreći „predstavnike europskog episkopata, da uključuju sve više svoje zajednice i različite karitativne i socijalne stvarnosti u nastojanju naviještanja evanđelja onima koji su, iz raznih razloga, izgubili vlastito životno usmjerenje“. Samo tako Crkva može „biti majka roditeljica procesa, dakle plodna, jer poštuje život i nudi nadu života“.

U Sarajevu su odgovorne osobe iz crkvenih tijela također podsjetile da je, u sučeljavanju s različitim oblicima siromaštva, materijalnog i duhovnog, potrebno ne samo odgovoriti na žurnu potrebu nastalu iz patnje na način da se uslugom ili prisutnošću ublaži trenutna bol, nego da se prije svega zajednički zauzme za osobu u poteškoći uključujući cijelu zajednicu i priopćujući drugima o tim siromaštvima. Iz brojnih svjedočanstava, iznesenih tih dana, postalo je vidljivo da su djela milosrđa međusobno povezana. Stoga je poželjno da se različita crkvena tijela nastave međusobno podupirati i razvijati nove oblike suradnje. U stvari, apsolutno je potrebno da se, tamo gdje intervenira pojedino crkveno tijelo, cijela kršćanska zajednica osjeća uključenom. Pravična komunikacija omogućiti će potom promicanje svijesti koja se tiče cijelog čovječanstva. Zapravo, u sučeljavanju s patnjom čovječanstva ne postoji nijedna religijska ili politička prepreka: „svi smo dužni osjećati se suodgovornima za dobrobit drugoga“, rekli su sudionici.

Konačno, u Sarajevu, gradu simbolu našeg vremena po raznovrsnim podnesenim patnjama i još uvijek otvorenim ranama uzrokovanim višegodišnjim sukobom i sporazumima – među kojima i onaj iz Daytona - koji favoriziraju inertnu i, na etničkoj osnovi, diskriminacijsku politiku, milosrđe Crkve očitivalo se kroz brojna djela, kao što su ona koja čini Škole za Europu - jedno od šest djela milosrđa koje su sudionici posjetili - otvorena tijekom sukoba, kako bi svjedočila da rat nije bio nužnost kao ni da etnička podjela nije sudbina nego da je miran suživot bio i ostao uvijek moguć.

Ujedinjujući se sa Svetim Ocem, koji će sudjelovati na susretu za mir, 20. rujna ove godine u Asizu, molilo se za mir, jasan znak božanskog milosrđa, posebno u Ukrajini i u zemljama Bliskog Istoka.

Treći susret svećenika u Bosni i Hercegovini

Treći susret svećenika iz cijele Bosne i Hercegovine održan je u četvrtak, 16. lipnja 2016. u duvanjskoj župi sv. Mihovila arkandela, u župnoj crkvi posvećenoj sv. Nikoli Taveliću u Tomislavgradu. Na susretu je sudjelovalo oko 250 svećenika, dijecezanskih i redovničkih, na čelu sa svim biskupima u Bosni i Hercegovini kao i apostolskim nuncijem u BiH mons. Luigi-jem Pezzutom, a sudjelovala su i oba franjevačka provincijala iz Sarajeva i Mostara. Svećenicima iz BiH pridružilo se i nekoliko svećenika iz Kotorske biskupije.

Riječi dobrodošlice uputio je duvanjski gvardijan fra Ante Pranjic napominjući da se nalaze „u spomen bazilici hrvatskog naroda, posvećenoj sv. Nikoli Taveliću, u blizini ilirskog Dalmiona ili Dalme, na prostoru smo rimskog Delminiuma, a u doticaju hrvatskog kraljevskog grada Županjska - Duvna, gdje je uređivana prva hrvatska država: Bijela i Crvena Hrvatska na Prvom hrvatskom saboru 753. Godine“. Podsjetio je da je tu okrunjen i prvi hrvatski kralj Tomislav prije 11. stoljeća. „Sve nas potiče Duh Sveti na ovo današnje zajedništvo. To je onaj isti Duh koji je vodio putujućega biskupa mučenika sv. Venancija 257. godine, da postigne krunu mučeništva na ovim prostorima. To je Duh Sveti koji je u prošlosti dao snage kršćanima da tri puta iz pepela ožive i obnove Duvanjsku biskupiju na ovim prostorima“, kazao je gvardijan fra Ante ističući da bez snage Božjeg duha neće moći opstati jer bogati Zapad privlači brojne ljude s tih prostora.

Usljedila je molitva Srednjega časa koju je predvodio predsjednik Vijeća za kler BK BiH mons. Ratko Perić, biskup mostarsko-duvanjski i apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanski.

Župnik iz Goranaca fra Ivan Ivanda održao je izlaganje na temu Božjega milosrđa iznoseći pojedine naglaske iz crkvenih dokumenata. Posebno je razradio lik Jone iz starozavjetne Knjige o Joni, kojega je Bog pozvao da propovijeda u gradu Ninivi. Fra Ivan je po Joninu liku progovorio o svećeniku koji je pozvan propovijedati u današnjem vremenu. „Milosrđe je potrebno najprije potrebno nama koji ga naviještamo... Kako je mogu znati što je Božje milosrđe ako ga sam nisam iskusio i kako mogu pozivati druge da ga prime ako mislim da me-

ni samom ne treba?! Računati s Božjim milosrđem ne znači biti preuzetan i prepustiti se grješnom životu misleći: sve će Bog poravnati i oprostiti i na kraju će biti happy end... Bog ne oprašta bezuvjetno. Postoji jedan uvjet: iskreno kajanje. Bez toga nema oprostjenja. Milosrđe dobiva onaj koji ga traži i koji ga je spreman davati drugima“, istaknuo je fra Ivan.

Ispit svećeničke savjesti izložio je o. Đani Kordić, karmelićanin iz Karmela sv. Ilije na Zidinama iz župe Grabovica, koji je posebno potaknuo braću svećenike da ispitaju svoju savjest u duhu poziva na navještaj ljubavi Kristove i služenja Bogu i ljudima. „Kod navještaja tražim li uspjeh ili istinu evanđelja? Nastojim li ugoditi ljudima ili biti Kristov sluga? Je li u mom navještaju izbljedjelo eshatološko usmjerenje? Poznajem li dobro učenje Crkve? Usvajam li ga i prenosim li ga vjerno? Jesam li svjestan da naučavanje nečega što nije u skladu s učiteljstvom jest teška zloporaba i šteti dušama“, zapitao je o. Đani ističući da se ne bi smjela služba u Crkvi obavljati prema svjetovnim načelima nego silom Duha Svetoga i i snagom istine Isusovih riječi i djela.

Nakon toga svećenici su imali mogućnost za sakramenta pomirenja ili moljenja krunice. Na raspolaganju su im bila i četvorica misionara milosrđa.

Središnji događaj bilo je svečano Euharistijsko slavlje koje je predvodio predsjednik Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine kardinal Vinko Puljić u zajedništvu s nuncijem Pezzutom i svim biskupima i nazočnim svećenicima.

Kardinal Puljić je na početku pročitao poruku Svetog Oca pape Franje koju je potpisao državni tajnik kardinal Petar Parolin. „Sveti Otac Papa Franjo je s radošću primio vijest da će se 16. lipnja u Tomislavgradu održati Nacionalni susret svećenika iz čitave Bosne i Hercegovine te od srca pozdravlja sve sudionike: časnu braću u biskupstvu, drage svećenike, kao i vjernike koji vas prate svojim molitvama. (...) Dragi prijatelji, Vrhovni Svećenik nas neumorno ohrabruje govoreći kako je zadatak nas biskupa, svećenika i redovnika da ljudima očitujemo Božju blizinu, da im pružimo Njegovu ruku koja snaži i ozdravlja. No, ne smijemo zanemariti sami sebe i naše osobno posvećivanje“,

stoji u poruci pape Franje.

Prigodnu propovijed uputio je vojni biskup u BiH mons. Tomo Vukšić. „Zahvaljujemo milosrdnom Bogu za ovaj milosni događaj i molimo Njegov blagoslov, kako bismo mogli stalno duhovno rasti... Budući da se nalazimo u Godini milosrđa, koju živi cijela Katolička Crkva i svaki njezin član kao priliku za svoju duhovnu i pastoralnu obnovu, učinilo se prikladnim danas zajedno razmišljati o tomu da je svećenik, po svojoj službi, svjedok i posrednik Božjega milosrđa radi posvećenja i spase-nja ljudi! To je svećenikovo poslanje i svrha koja bitno obilježava njegovo zvanje“, kazao je biskup Vukšić.

„Po svojoj službi svećenici nastavljaju Kristovu službu po kojoj očitiju i posreduju Božje milosrđe ljudima. To čine, kao navjestitelji Riječi Božje, prvenstveno po naviještanju najvećega djela milosrđa, koje je Bog iskazao po utjelovljenju i uskrsnuću Isusa Krista. Vršte to i kao poslužitelji sakramenata, a osobito Ispovijedi i Euharistije, te kao odgojitelji Naroda Božjega. Odnosno, u mjeri u kojoj se suobličuje Kristu, svećenik postaje autentičan svjedok Božjega milosrđa. A u mjeri u kojoj takav svećenik svjedoči i propovijeda, on postaje poslužitelj i posrednik istoga milosrđa. Pontifeks između Boga i čovjeka. I vršeći to, svećenik iskazuje najveći oblik milosrđa prema braći i sestrama...“, kazao je biskup Vukšić ističući da je svećenika evangeliziran da bi evangelizirao.

Tijekom Svete mise svi svećenici obnovili su svoja svećenička obećanja.

Prigodnu riječ na kraju Svete mise uputio je nuncij Pezzuto ističući da bi se kao svećenici trebali zapitati, „kamo je usmjerena magnetna igla moga svećeničkog srca“? Kazao je da su, prema riječima pape Franje, dvije bitne odrednice prema kojima treba stremiti srce pastira: Gospodin i ljudi. Dodao je da svećeničko srce - kao i srce svakog dobrog kršćanina - jest srce koje „uvijek izlazi od sebe“ i koje ne prezire nikoga. Zaključio je da je svećenik „čovjek koji zna uključivati i čija se sreća sastoji u tome da bude kanal milosrđa između Boga i ljudi.

U ime Mostarsko-duvanjske biskupije na čijem teritoriju je održan susret, riječ pozdrava

i zahvale uputio je biskup Perić, koji je istaknuo da je ovaj susret izraz svećeničkog zajedništva s Kristom i međusobno. Istaknuo je da su ovakvi susreti pokazatelj da mogu biti jedno srce i jedna duša na vlastito dobro i na dobro vjernika koji su povjereni njihovoj pastoralnoj skrbi. Posebnu zahvalnost uputio je nunciju Pezzutu za poruku Svetoga Oca i za upućene riječi. Zahvalio je i svim okupljenim biskupima i svećenicima različitih službi kao i franjevačkom samostanu u Tomislavgradu gdje je održan susret.

Liturgijsko pjevanje animirao je bogoslovski zbor Franjevačke teologije iz Sarajeva „Fra Nenad Dujić“ pod ravnanjem fra Emanuela Josića. Liturgijska asistencija bila je sastavljena od bogoslova Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa i Nadbiskupijskog misijskog međunarodnog sjemeništa „Redemptoris Mater“ pod vodstvom fra Danimira Pezera, prvog meštra bogoslova na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu.

Nakon Svete mise uslijedilo je razgledanje muzeja i galerije franjevačkog samostana i zajednički objed i druženje.

Osim kardinala Puljića, nuncija Pezzuta te biskupa Perića i Vukšića, na susretu su sudje-lovali: biskup banjolučki mons. Franjo Komarica, pomoćni biskup vrhbosanski mons. Pero Sudar i pomoćni biskup banjolučki mons. Marko Semren kao i provincijal Franjevačke provincije Bosne Srebrene fra Jozo Marinčić i provincijal Hercegovačke franjevačke provincije fra Miljenko Šteko te duvanjski župnik fra Velimir Bagavac.

Bio je ovo Treći susret svećenika, a ovakvi susreti održavaju se svake tri godine. Prvi je održan na Kupresu 2010., a drugi u Livnu 2013. godine.

Ukupan broj svećenika, dijecezanskih i redovničkih, koji danas žive i djeluju na teritoriju Bosne i Hercegovine jest 592 i 6 grkokatoličkih svećenika. Od posljednjeg susreta prije tri godine preminulo je ukupno 47 svećenika u BiH, a zaređeno 48 novih svećenika.

(kta/m.k.)

Propovijed biskupa Tome Vukšića na III. susretu svećenika u BiH

BK BiH

Svećenik evangelizirani evangelizator te svjedok i posrednik Božjega milosrđa

Uzoriti gospodine kardinale!
Draga braćo biskupi i svećenici!

Radujem se s vama što smo se, kao prezbiterij s područja cijele naše Biskupske konferencije, po treći put okupili na svoj molitveno duhovni susret. Zahvaljujemo milosrdnom Bogu za ovaj milosni događaj i molimo Njegov blagoslov, kako bismo mogli stalno duhovno rasti. Našu radost uvećavaju prisutna braća, koji su također podrijetlom iz Bosne i Hercegovine a djeluju u drugim krajevima. Dobro nam došli!

Budući da se nalazimo u Godini milosrđa, koju živi cijela Katolička Crkva i svaki njezin član kao priliku za svoju duhovnu i pastoralnu obnovu, učinilo se prikladnim danas zajedno razmišljati o tomu da je svećenik, po svojoj službi, svjedok i posrednik Božjega milosrđa radi posvećenja i spasenja ljudi! To je svećenikovo poslanje i svrha koja bitno obilježava njegovo zvanje. O tomu bih najprije izrekao nekoliko načelnih misli a potom, služeći se biblijskim tekstovima koje smo upravo čuli, ta bih načela pokušao spustiti u naše konkretno dušobrižništvo.

Poznato nam je, dakle, da u Crkvi Kristovoj vjernici slave sakramente prvenstveno radi veće slave Božje, a primaju ih radi svoje duhovne koristi, odnosno radi svog osobnoga posvećenja i svoga spasenja. No sakrament Reda poseban je po tomu što je usmjeren k spasenju drugih a, ako doprinosi i osobnom posvećenju zaređenoga svećenika, to biva upravo po služanju, koje on iskazuje drugima, i u mjeri u kojoj služi za izgradnju Božjega naroda (usp. *Katekizam Katoličke Crkve*, 1534). Naime, sakrament Reda smo primili i njega vršimo, kao i sva druga naša braća po cijelomu svijetu, prvenstveno radi duhovnoga dobra drugih ljudi.

U tom smislu, sveti Ivan Pavao II. nas podsjeća da je svećenik, ustvari, snagom posvećenja, koje prima sakramentom Reda, od Oca po Isusu Kristu poslan drugima. Odnosno, svećenik je na poseban način suobličen Isusu Kristu kao glavi i pastiru svoga naroda, da bi živio i

djelovao u snazi Duha Svetoga u služanju Crkvi i radi spasenja svijeta (Postsinodalna pobudnica *Pastores dabo vobis*, 12).

Upravo na to poslanje svakoga svećenika i odgovornost za tu časnu obvezu služanja drugima upozorio je još apostol Petar kada razmišlja o odnosu duhovnih pastira prema vjernicima. U tom tekstu Božje objave čitamo ove riječi: „Prezbitere dakle među vama opominjem, ja su-prezbiter i svjedok Kristovih patnja, a zato i zajedničar slave koja se ima očitovati: pasite povjereno vam stado Božje, nadgledajte ga - ne prisilno, nego dragovoljno, po Božju; ne radi prljava dobitka, nego oduševljeno; i ne kao gospodari Baštine nego kao uzori stada. Pa kad se pojavi Natpastir, primit ćete neuveli vijenac slave“ (1 Pet 5,1-4).

Tako svećenici, kako nas poučava Drugi vatikanski sabor, bilo da se mole ili klanjaju, bilo da propovijedaju riječ Božju, bilo da prikazuju Euharistijsku žrtvu i dijele ostale sakramente, bilo da ljudima na drugi način služe, uvijek nešto doprinose povećanju Božje slave na ovom svijetu i napretku ljudi u božanskom životu. A da bi to mogli posvema postići, potrebne su im kreposti, koje se u ljudskom društvu s pravom cijene. A te su: dobrota srca, iskrenost, karakternost i ustrajnost, uporno zalaganje za pravednost, uljudnost i druge, koje nam preporučuje apostol Pavao (usp. Fil 4, 8): sve što je istinito, časno, pravo, nevino, ljubezno, što je na dobru glasu i sve što je kreposno i hvale vrijedno (usp. *Prebyterorum Ordinis*, 2). - To je pastoral svetosti radi posvećenja drugih!

Po svojoj službi svećenici nastavljaju Kristovu službu po kojoj očitiju i posreduju Božje milosrđe ljudima. To čine, kao navjestitelji Riječi Božje, prvenstveno po naviještanju najvećega djela milosrđa, koje je Bog iskazao po utjelovljenju i uskrsnuću Isusa Krista. Vršte to i kao poslužitelji sakramenata, a osobito Ispovijedi i Euharistije, te kao odgojitelji Naroda Božjega. Odnosno, u mjeri u kojoj se suobličuje Kristu, svećenik postaje autentičan svjedok Božjega milosrđa. A u mjeri u kojoj takav sve-

ćenik svjedoči i propovijeda, on postaje poslužitelj i posrednik istoga milosrđa. Pontifeks između Boga i čovjeka. I vršeci to, svećenik iskazuje najveći oblik milosrđa prema braći i sestrama. Ili, kako se izrazio papa Franjo, po toj svojoj službi svećenik je „kanal milosrđa“ (*Homilija na Misi u povodu jubileja svećenika i sjemeništaraca*, 3. lipnja 2016.).

Draga braćo!

Na razini konkretnoga dušobrižništva, kad se razmišlja o odnosu svećenika prema vjernicima, postoji jedna misao u Dekretu *Presbyterorum Ordinis* o službi i životu svećenika (br. 4), za koju bi se moglo reći da nije dovoljno prisutna u crkvenoj javnosti, a silno je važna za svećeničku duhovnost i poslanje. Ta misao glasi: „Prezbiteri su dakle dužnici svima (*Omnibus ergo debitores sunt Presbyteri*).“ Taj svećenikov dug prema svakom čovjeku sastoji se u tomu da drugima omogući pristup istini Evanđelja, koju u Gospodinu već sam posjeduje. Odnosno, još konkretnije kazano: „Bilo, dakle, da pogane, svojim primjernim životom među njima, navode da slave Boga, bilo da onima koji ne vjeruju otvorenim propovijedanjem naviještaju otajstvo Krista, bilo da predaju kršćansku katehezu ili tumače nauk Crkve, bilo da nastoje probleme svoga vremena tumačiti u Kristovu svjetlu, [svećenici] uvijek moraju naučavati ne svoju mudrost nego riječ Božju i sve uporno pozivati na obraćenje i svetost. Svećeničko propovijedanje - koje je u današnjim prilikama vrlo često izvanredno teško - da bi lakše pokrenulo srce i duh slušatelja, ne smije izlagati riječ Božju samo općenito i apstraktno nego vječnu istinu Evanđelja mora primjenjivati na konkretne životne prilike“ (*Presbyterorum Ordinis*, 4). - Svećenik je, dakle, evangeliziran da evangelizira. On je zvanje koje se definira, ostvaruje i prepoznaje u relaciji. On je evangelizirani evangelizator.

Upravo s nakanom još jačega utjelovljenja ovih misli u našim životima i našem dušobrižničkom djelovanju, i sa željom da se podsjetimo što je to primjena vječne istine Evanđelja na konkretne životne prilike, te kako treba izgledati milosrđe na djelu, izabrana su današnja misna čitanja, koja nas poučavaju upravo o konkretnom služenju.

U prvom čitanju prorok Izaija poučava da je Bogu po volji, ako se pomaže, da se kidaju

nepravedni okovi i razvezuju spone jarmene, ako puštam na slobodu potlačene, ako dijelim svoj kruh s gladnima, ako pod svoj krov uvođim beskućnike, ako obučem onoga tko je gol i ne krijem se od onoga tko je moje krvi. To jest, tako se iskazuje milosrđe! Ako, k tomu, pomažeš još da se iz tvoje sredine ukloni svaki oblik zarobljenosti te svaka prijetnja i strah, odnosno ispruženi prst, ako ukloniš besjedu bezbožnu i brineš se za potlačenoga i gladnoga, „tvoja će svjetlost zasjati u tmuni i tama će tvoja kao podne postati“ i Gospodin će te obilato nagraditi (usp. Iz 58,6-11).

Da bismo to mogli ostvarivati u svojim životima i dušobrižništvu, potrebno je, kako poučava sveti Pavao u današnjem drugom čitanju, da u nama umre stari čovjek sa svojim manama i da nas, kao izabranike Božje, resi: milosrdno srce, dobrotivost, poniznost, blagost, strpljivost, da podnosimo jedni druge, da si uzajamno opraštamo ako postoje kakve pritužbe, da mir Kristov upravlja našim srcima, da budemo zahvalni, da bogatstvo Kristove Riječi prebiva u nama, da se poučavamo i urazumljujemo u svakoj mudrosti, da slavu iskazujemo Bogu i da, što god riječju i djelom činimo, sve vršimo u imenu Gospodina Isusa (usp. Kol 3,12-17). Sve su to pretpostavke i konkretne vježbe milosrđa! A povrh svega ljubav! To je sveza cijeloga savršenstva, to jest unutarnji vez Crkve Kristove, jer sveti Pavao pojmom „savršenstvo“ ovdje naziva duhovno ostvarenju zajednicu vjernika.

Na trećem mjestu čuli smo Isusovu pouku u obliku prisprodoobe o milosrdnom Samaritanu. Iz nje jasno proizlazi da je napadnuti čovjek, viđen u okviru Isusova nauka, zapravo simbol svih osoba koje trpe, bez obzira da li opravdano ili neopravdano, s razlogom ili bez razloga. Pri tomu, društveni značaj, služba i odgovornost, bilo napadnutoga čovjeka bilo napadača, sporedna su pitanja u ovoj prisprodoobi. Osnovno pravilo, koje Isus provlači kroz nju, jest spremnost da se prepozna potrebe drugoga i raspoloživost da se ponudi pomoć. I nije od maloga značenja za nas svećenike i naše djelovanje to što svećenik i levit, iako su bili vjerska struktura i službeni predstavnici Božje ljubavi i milosrđa u Izraelu, nisu dobro prošli u Isusovoj prisprodoobi. Velika je to opomena i važan podsjetnik! Uz to, ova prisprodooba nudi kršćanski koncept milosrđa i humanizma, koji

je bio posvema nov za ono vrijeme. U njemu su nadvladane sve rasne, kulturne, političke i vjerske granice. On je sveopći. No, u vidu cjelokupnog evanđelja, ova prisposoba dobiva duboko kristološko obilježje. Naime, Samaritanac je, ustvari, Isus Krist koji, po svojoj ljubavi, objavljuje Božju ljubav prema svim ljudima i poziva sve ljude da iskazuju dobrotu svakomu tko je u potrebi. A ta ljubav prema bližnjemu treba biti shvaćena i tumačena kao nastava ljubavi, koju nam je Bog iskazao.

Posvema smo svjesni da najveći oblik milosrđa, kojega svećenik može učiniti prema čovjeku, jest ponuditi mu Isusa kao dobrog Samaritanca, kao onoga koji liječi svaku ranu i svaku ostavljenost, koji pobjeđuje čak i smrt. Znademo da smo, kao i Krist svećenik, pomazani radi ljudi da bismo, po Crkvi, bili blizu konkretnom narodu Božjemu koji nam je povjeren, i kako bismo i sami, poput Isusa, bili dobri samaritanci. Stoga na kraju molimo (usp. Papa Franjo, *Homilija na Misi u povodu jubileja svećenika i sjemeništara*, 3. lipnja

2016.): Gospodine Bože, pomози nam da nitko ne bude isključen iz naših srdaca, iz naših molitava, radosti i osmijeha; da očinskom ljubavlju prihvaćamo sve ljude, a kad ih opominjemo, da to uvijek bude sa željom da ih približimo Bogu; da nikoga ne preziremo već da sve rado prihvaćamo; da budemo sluge zajedništva, posebice dobrih odnosa i suradnje među nama svećenicima; da ne očekujemo pozdrave i pohvale drugih a, kad se pojave, da nam ne ugroze zdravu skromnost; da prvi pružamo ruku i da odbacujemo ogovaranje i osude; da ne vičemo na onoga tko Te ostavi i tko se izgubi na putu, već da uvijek budemo otvoreni primiti ga nazad kao milosrdan otac; da strpljivo slušamo slabosti, grijehe i probleme te da pratimo korake osoba obasipajući ih božanskim oprostom i velikodušnim suosjećanjem. Onako kako je to radio Isus Krist, Dobri Samaritanac i Veliki Svećenik, koji s Tobom živi i kraljuje u vijeke vjekova. Amen.

Poruka pape Franje sudionicima III. Susreta svećenika u BiH

Sveti Otac Papa Franjo je s radošću primio vijest da će se 16. lipnja u Tomislavgradu održati Nacionalni susret svećenika iz čitave Bosne i Hercegovine te od srca pozdravlja sve sudionike: časnu braću u biskupstvu, drage svećenike, kao i vjernike koji vas prate svojim molitvama.

Nasljednik Sv. Petra nas podsjeća kako svećenik djeluje kao svjedok božanske ljubavi upravo zbog toga što je on sam istodobno znak i sredstvo susreta s Kristom. Samo je na taj način svaki svećenik, redovnik pozvan živjeti bojazni i nade svojega naroda.

Dragi prijatelji, Vrhovni Svećenik nas neumorno ohrabruje govoreći kako je zadatak nas biskupa, svećenika i redovnika da ljudima očitujemo Božju blizinu, da im pružimo Njegovu ruku koja snaži i ozdravlja. No, ne smijemo zanemariti sami sebe i naše osobno posvećivanje. Briga za vlastiti duhovni rast i pastoralna

ljubav prema ljudima uvijek idu zajedno te se uzajamno obogaćuju, i nikada se ne mogu odvojiti. Tako predan u volju Božju, oslonjen na Krista i ojačan molitvom, svećenik postaje uvijek iznova istinski svjedok Božje ljubavi i milosrđa (usp. Govor, Susret s Klerom, redovnicima, redovnicama i sjemeništarcima, Sarajevo, 6. lipnja 2015.).

Posvećujući sve svećenike Presvetom Srcu Isusovu te zazivajući zagovor Blažene Djevice Marije, Majke svećenika, Sveti Otac traži da ustrajete u molitvi za Njegovo služenje sveopćoj Crkvi te rado udjeljuje poseban Apostolski Blagoslov Vama, Uzoriti, braći biskupima, predragim svećenicima kao i svemu narodu Božjemu ljubljene Crkve u Bosni i Hercegovini.

*Kardinal Pietro Parolin
državni tajnik Njegove Svetosti*

Izjava Komisije „Iustitia et pax“ BK BiH povodom sve brojnijih obraćanja bivših logoraša pojedincima i institucijama Katoličke Crkve u BiH

Povodom sve brojnijih obraćanja pojedincima i institucijama Katoličke Crkve u Bosni i Hercegovini bivših logoraša, koji su se našli u „raljama“ politike, sudova i tortura ovršnih naplata sudskih taksi, Komisija „Iustitia et pax“ Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine na svom redovitom zasjedanju 27. lipnja 2016 razmatrala je tu problematiku. Zaključeno je da se javnosti uputi sljedeća

I Z J A V A

U velikom broju logora i drugih nehumanih mjesta zatočeništva u Bosni i Hercegovini tijekom proteklog rata (prema podacima Centra za demokratiju i tranzicionu pravdu iz Banja Luke te izvješćima mnogih medija i internetskih portala u BiH spominje se zastrašujuća brojka od 1.350 mjesta zatočenja, logora i sličnih prostora od kojih je 656 bilo namijenjeno Bošnjacima, 523 za Srbe te 173 takva mjesta užasa za Hrvate), procjenjuje se da je prošlo oko 200 tisuća logoraša, od kojih je veliki broj logoraša ubijen ili silovan. Iznose se zastrašujući podaci od nekoliko tisuća pa sve do nekoliko desetaka tisuća ubijenih i silovanih. Ove činjenice ne bi trebale ostaviti ravnodušnim nikoga, ni građane – pojedince niti institucije vlasti u našoj zemlji, na bilo kojoj razini.

Preživjeli logoraši danas su raspršeni svuda po svijetu. Značajan broj ih je odmah nakon napuštanja logora, kao žrtve torture završio u inozemstvu, izvan BiH, gdje su i danas, dok je drugi dio ostao u Bosni i Hercegovini. Svjesni proživljenih strahota u logorima, s ciljem pružanja svakovrsne, prijeko potrebne pomoći bivšim logorašima i drugim traumatiziranim osobama oni su se sami počeli udruživati i osnivati matična udruženja, zajednice i saveze, kako u Bosni i Hercegovini tako i u zemljama sadašnjeg svog boravka u inozemstvu. Tim udruživanjima željeli su ostvariti i bolje zaštititi svoja prava koja im pripadaju prema propisima međunarodnih konvencija o ljudskim pravima, (Konvencija o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda; Europska

konvencija o ljudskim pravima i osnovnim slobodama te Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima UN-a),- shodno torturama koje su preživjeli u logorima i drugim mjestima zatočenja. Ova ranjiva društvena skupina, premda udruženi u Savez kao nestranačka, nevladina, multietnička i humanitarna organizacija, teško se nosi sa ostvarenjem svojih prava. Jedina je društvena skupina proistekla iz rata koja nema zakonom reguliran svoj status. Već nekoliko godina pripremljen, još uvijek čeka na ulazak u parlamentarnu proceduru donošenja Zakon o pravima žrtava torture, kojega se opstruira različitim smicalicama.

Vrijeme je pokazalo da su se institucije vlasti u BiH, na svim razinama, do sada sramotno ponijele prema logorašima koji su tijekom rata u BiH preživjeli najveće torture. Također se pokazalo da je u Bosni i Hercegovini politika jača od svih međunarodnih konvencija o ljudskim pravima. Što li je ponukalo logoraše da se nedovoljno pripremljeni, bez potrebne političke podrške i bez zakonodavnih „alata“, koji im jamče uspjeh u postupku, upuste u sudsku proceduru u potrazi za pravdom i moralnom satisfakcijom? Kada ni na koji način nisu mogli ostvariti svoja prava u BiH, jer ih nema u zakonu, a prošli su logorske torture, iz saveza logoraša pokrenuli su inicijativu nakon koje je došlo do podizanja znatnog broja tužbi protiv oba bh. entiteta i države Bosne i Hercegovine radi isplate nematerijalne štete zbog pretrpljenih fizičkih i duševnih boli, pretrpljenog straha, neosnovanog lišavanja slobode, držanja u zarobljeništvu kao i drugih zločina.

Postojala je pravna osnova za podnošenje ovih tužbi logoraša u domaćem i međunarodnom zakonodavstvu, jer se BiH, nakon što je ratificirala Konvenciju UN o sprečavanju torture i drugih surovih, neljudskih ili ponižavajućih kazni i postupaka, obvezala izvršiti reparaciju žrtvama torture, priznavši žrtvi pravo na brzu, pravičnu i primjerenu odštetu. Osim toga, **Ustavni sud BiH je 2004. godine donio presudu** gdje je izrijeком kazao da **nema zastare u tužbama logoraša** što je oč-

igledno bila ideja vodilja logorašima da podnesu pojedinačne tužbe koje su dobile na intenzitetu 2007., 2008. i 2009. godine. Vrlo teško je precizno reći koliki je točan broj tužbi upućen, jer su ih logoraši upućivali iz cijele Bosne i Hercegovine, kod različitih advokata, u različitim sudovima, različitim ritmom i u različitim vremenskim razdobljima. Procjene se kreću da je u sudskom sporu protiv oba entiteta RS-a i Federacije BiH u više od 30 tisuća logoraša zbog mučenja i tortura u logorima u razdoblju od 1992. do 1995. godine.

Tužbeni zahtjevi koji su rješavani u sudovima u RS-u naišli su na brojne prepreke i dileme pri čemu su logoraši opet postali žrtve. Do izražaja je tada također došla neujednačenost sudske prakse u Federaciji BiH i RS-u. Umjesto da temeljem tužbenih zahtjeva dobiju moralnu satisfakciju za prisilno vrijeme provedeno u logorima, dobili su **na sudovima RS-a izgubljene sudske sporove i rješenja da moraju platiti sudske troškove s kamatama**, koji se kreću u rasponu od 2.000 do 10.000 KM, ovisno od vrijednosti tužbenog zahtjeva. Žrtva se opet kažnjava, čini joj se nova nepravda.

Ključni problem je u tome što su sudovi u RS-u, nakon provedenog postupka, **odbacili tužbene zahtjeve tužitelja** (logoraša – uglavnom Hrvata i Bošnjaka) **zbog navodne zastare** pozivajući se na Zakon o Obveznim (Obligacionim) odnosima, koji je preuzet iz pravne stečevine Jugoslavije, a koji se drugačije primjenjuje u RS-u, a drugačije u Federaciji BiH. Iz donesenih presuda razvidno je da su sudovi u RS-u, u istoj stvari različito presuđivali. Primjer za to je, kako je izvijestio dnevni tisak, Okružni sud u Bijeljini gdje je sudac srpske nacionalnosti odbacivao tužbe logoraša za nematerijalnu štetu zbog zastare, dok je u susjednoj kancelariji, u istom sudu sudac bošnjačke nacionalnosti donosio presude u korist tužitelja logoraša.(!)

Nejasna je i zbunjujuća uloga Ustavnog suda BiH koji se 2004. godine očitovao u svezi tužbi logoraša zbog torture u logorima i za nadoknadom nematerijalne štete **da nema zastare. Isti taj sud, 10 godina kasnije, 2014. godine, u istoj stvari donosi suprotno rješenje**, presuđujući da je u pitanju zastara, da logoraši ne mogu tužiti za naknadu nematerijalne štete. Isto tako rješavajući apelaciju (25 apelanata – 11 Hrvata i 14 Bošnjaka) u predmetu broj AP-

3409/14 od 20. 04. 2016. Ustavni sud odbacuje kao nedopuštenu apelaciju potvrđujući odluke prethodnih sudova (Osnovnog, Višeg i Vrhovnog suda) zbog zastare kao ispravne. Ovom i ranijim presudama Ustavnog suda BiH u kojima je pitanje reparacije žrtava torture proglašeno zastarjelim promijenilo je sudsku praksu bez ikakvog obrazloženja, napose što su se Konvencijom UN iz 1984. godine o sprečavanju torture i drugih surovih, neljudskih ili ponižavajućih kazni i postupaka sve države potpisnice obvezale (jedna od tih je i BiH) da ovakve postupke učine što bezbolnijim za žrtve torture budući je riječ o ljudima koji su proživjeli velike patnje. **Ovom Konvencijom UN-a jasno je kazano da nema zastare te da pristup sudovima treba biti human i besplatan**, što očigledno u ovom slučaju to nije.

Zbog nepoštivanja Konvencija i različite primjene zakona žrtve logora ponovo prolaze torturu, prolaze kroz torturu ovršne naplate dosuđenih sudskih taksi. Ovoj su torturi izloženi opet oni najslabiji, tj. oni koji su ostali živjeti u BiH, koji imaju – uglavnom skromna - primanja i bilo kakvu imovinu koju su sudski izvršitelji popisali radi pljenidbe i nadoknade sudskih troškova.

Druga skupina logoraša koji su tužili RS radi nadoknade nematerijalne štete i čije tužbe su odbijene radi zastare, a koji žive izvan Bosne i Hercegovine, u mnogo su boljoj situaciji jer im porezna uprava svojim rješenjima o prinudnoj naplati neće moći plijeniti njihova primanja, mirovine, plaće i drugu imovinu.

U trećoj skupini su oni logoraši koji nemaju nikakve imovine niti primanja. Oni mogu uputiti zamolbu sudu da ih se oslobodi plaćanja takse i sudskih troškova (Zakon o sudskim taksama RS, čl. 10-20) budući su u skupini socijalno-ugroženih građana. Prema dostupnim informacijama ova se mogućnost uglavnom koristi **selektivno**. Rijetki su Hrvati i Bošnjaci koji su po ovoj osnovi oslobođeni plaćanja sudskih troškova.

Na osnovu pokazatelja iz sporova srpskog stanovništva sa RS-om, prema iskazu jednog od zastupnika logoraša, vidljivo je da je ovu mogućnost oprosta sudskih troškova uglavnom koristilo srpsko stanovništvo time što im sud nije dosuđivao troškove. Nije sasvim jasno, je li razlog tomu činjenica da su neki bolje informirani u pogledu korištenja mogućnosti

oslobađanja od plaćanja sudske takse od onih drugih ili pak nisu podnijeli pismeni zahtjev za oslobađanje od taksene obaveze s potrebnom popratnom dokumentacijom za svaki pojedinačni slučaj (jedno vrijeme je bila praksa kolektivnog podnošenja tužbi preko Udruženja logoraša) ili je u pitanju nešto sasvim drugo, nije sasvim jasno. Međutim, sasvim je izvjesno da se **problem reparacije i naknade za logoraše u BiH ne može riješiti bez učešća državnih i entitetskih vlasti Bosne i Hercegovine**. Onaj, tko je pokrenuo ovaj proces te logorašima obećao brzu pravičnu i primjerenu naplatu odštete za proživljene torture i poniženja bez osiguranih potrebnih mehanizama zaštite, utemeljene na pravičnom suđenju na načelima prihvaćenih spomenutih Konvencija, doveo ih je u veliku zabludu. Svi oni, čiji su zahtjevi osporeni na svim sudskim instancama u Bosni i Hercegovini (spominje se više tisuća takvih zahtjeva), **očekuju pravdu i pravednost od Europskog suda za ljudska prava u Strasbourgu**, koji je zadnja instanca u potra-

zi logoraša za pravdom. Nadležnost ovog Suda za ljudska prava BiH je prihvatila 2002. godine kada je ratificirala Konvenciju o ljudskim pravima i temeljnim slobodama.

Zahtjevi za naplatu sudskih troškova, koje šalju sudovi, novi je oblik kažnjavanja žrtava rata, novo njihovo prolaženje kroz torture. To treba žurno zaustaviti, napose što u jednom dijelu države, u entitetu RS, imamo praksu da se u ovoj fazi traži - putem ovršnih radnji - naplata sudskih taksi dok u drugom dijelu, Federaciji BiH, tih troškova nema, bez obzira da li je presuda išla u korist ili protiv tužitelja. Jedno od rješenja bi bilo i odgoda naplate ovih sudskih troškova sve dok se ne završi postupak pred Europskim sudom za ljudska prava u Strasbourgu, što su predlagali logoraši, udruženja logoraša te njihovi pravni zastupnici.

Sarajevo, 6. srpnja 2016.

Mons. Franjo Komarica

biskup banjolučki

predsjednik Komisije „Iustitia et pax“ BK BiH

Priopćenje sa 67. redovitog zasjedanja BK BiH

U zgradi Biskupskog ordinarijata u Banjoj Luci, 13. i 14. srpnja 2016. održano je 67. redovito zasjedanje Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine. Predsjedao je nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić, a sudjelovali su svi članovi BK BiH osim biskupa mostarsko-duvanjskog i apostolskog upravitelja trebinjsko-mrkanskog mons. Ratka Perića koji je u isto vrijeme službeno boravio u Vatikanu. Na zasjedanju su sudjelovali i delegati Hrvatske i Slovenske biskupske konferencije mons. Nikola Kekić, vladika križevački, i mons. Jurij Bizjak, biskup koparski.

Tijekom zasjedanja s biskupima se susreo apostolski nuncij u Bosni i Hercegovini mons. Luigi Pezzuto. Razmišljalo se, između ostalog, o zajedničkom djelovanju biskupa na razini crvenog učiteljstva i pastoralno-socijalnih aktivnosti s ciljem da se pomogne opstanak ljudi u Bosni i Hercegovini.

Biskupi su razmotrili provedbu zaključaka s prošlog plenarnog zasjedanja i s Trećeg međudekanskog susreta te izrazili zadovoljstvo

da je provedeno ono što je dogovoreno.

Saslušali su i izvješća svojih delegata sa sljedećih ovogodišnjih događanja: s proslave 1050. obljetnice prisutnosti kršćanstva u Poljskoj, sa 100. Njemačkog katoličkog zborovanja u Leipzigu, s plenarnih zasjedanja Hrvatske i Talijanske biskupske konferencije te s redovitog godišnjeg zasjedanja generalnih tajnika europskih biskupskih konferencija u Berlinu.

Biskupi su s radošću prihvatili najavu Austrijske biskupske konferencije da će svoje prosljetno zasjedanje 2018. godine održati u Sarajevu kao izraz i znak povezanosti i potpore krajevnoj Crkvi u Bosni i Hercegovini.

Biskupi su upoznati s predviđenim programom Europskog susreta o djelima milosrđa koji će se, u organizaciji Komisije Vijeća europskih biskupskih konferencija *Caritas in Veritate*, održati od 15. do 18. rujna 2016. u Sarajevu.

Biskupi su upoznati i s primopredajom između dosadašnjeg rektora mons. Jure Bogdana i novog rektora preč. Bože Radoša u Papinском hrvatskom zavodu sv. Jeronima u Rimu.

Dosadašnjem rektoru biskupu Bogdanu i ovom prigodom zahvaljuju za dugogodišnju plodnu suradnju, a novom rektoru preč. Rad- ošu i suradnicima žele svaki Božji blagoslov u budućem vođenju ove ustanove od posebne važnosti za Crkvu u Hrvata.

Kroz opširno godišnje izvješće o radu Caritasa Bosne i Hercegovine, biskupi su upozna- ti s brojnim projektima i aktivnostima koje pr- ovodi Caritas na svim razinama u Bosni i Her- cegovini. Posebno ih raduje sve bolja sura- dnja s Međunarodnim i Europskim Caritas- om, ali i na razini Caritasa Bosne i Hercegovine. Upoznati su i s rezultatima akcije Tjedan solidarnosti s Crkvom i ljudima u Bosni i Her- cegovini ponovno izražavajući zahvalnost Hrvatskoj biskupskoj konferenciji i Hrvatsk- om Caritasu, ali na osobit način brojnim ljudi- ma koji i na taj način daju potporu Crkvi i lju- dima u BiH.

Biskupi su s posebnim zanimanjem saslušali svoga delegata na prošlogodišnjoj Biskupskoj Sinodi mons. Tomu Vukšića, vojnog biskupa u BiH, koji je prikazao poslijesinodalnu pobudnicu „Amoris laetitia“ (Radost ljubavi), koju je objavio papa Franjo na svetkovinu svetoga Jos- ipa, 19. ožujka 2016. nakon održanih dviju bis- kupskih sinoda o obitelji, jedna 2014. a druga 2015. godine. Iznio je i pojedine točke o kojima je vođeno najviše diskusije tijekom Sinode.

Razmišljajući o provedbi poticaja Svetoga Oca iz spomenute pobudnice, biskupi potiču sve svećenike da još veću pozornost posvete neposrednoj pripravi mladih za sakrament že- nidbe. Na osobit način potiču svećenike, redov- nike, redovnice i katehete da posebnu pozor-

nost posvete župnoj katehezi kao nenadomje- stivom načinu odgoja u ljubavi prema Crkvi i župnoj zajednici te rastu u zaživljavanju kršć- anskog stava crpljenog iz sakramenata. Potiču sve katoličke roditelje da svoju djecu šalju na župnu katehezu podsjećajući da je upravo žu- pna kateheza sačuvala u mnogima vjeru u vr- emenu jednoulja. Zahvaljuju svim kateheta- ma i katehisticima koji kroz župni vjeronauk i svjedočko vjerničko življenje pomažu učenicima ne samo u vjerskom znanju nego i u življe- nju vlastite vjere. Podržavaju rad Centara za obitelj koje vode dijecezanski Caritasi kao i fo- rmiranje mladih animatora koji svojim vršnjaci- ma pomažu rasti u vjeri. Odaju priznanje i zahvalnost onima koji rade na povezivanju obitelji kroz razne udruge, pokrete ili na dr- uge načine te potiču da to bude još šire i teme- ljitije. Pozivaju sve vjernike da više čitaju vjer- ski tisak te slušaju i gledaju katoličke elektro- ničke medije te u razgovorima o vjerskim tem- ama međusobno se snaže i rastu u vjeri te obo- gaćuju svoj vjerski rječnik.

Biskupi su upoznati i sa sadržajem pisma prefekta Kongregacije za nauk vjere kardinala Gerharda Müllera *Iuvenescit Ecclesia* o odnosu između hijerarhijskih i karizmatičkih darova za život i poslanje Crkve.

Na blagdan sv. Bonaventure, nebeskog zaš- titnika banjolučke katedrale i biskupije, 15. sr- pnja biskupi će slaviti svečanu Euharistiju. Sv- etu misu predvoditi će i prigodnu propovijed uputiti kardinal Puljić.

*Banja Luka, 14. srpnja 2016.
Tajništvo BK BiH*

Komunikacija i milosrđe: Plodni susret

50. Svjetski dan sredstava društvenih komunikacija

Papa Franjo se i ove 2016. godine, u skladu s već ustaljenim crkvenim običajem, koji traje ra- vno pola stoljeća, obratio Crkvi i svijetu pose- bnom okružnicom u povodu Svjetskoga dana sredstava društvenih komunikacija. Tu je trad- iciju prije pedeset godina započeo njegov pr- ethodnik Pavao VI., tako da je ovo jubilarna pe- deseta obljetnica crkvenog obilježavanja dana

komunikacija. Znakovito je također, da se izbo- rom datuma objavljivanja ove okružnice nast- avlja praksa, da ju pape objavljuju 24. siječnja, na blagdan svetoga Franje Saleškoga, žene- vskoga biskupa (+1622.), crkvenoga naučitelja (1877.) i zaštitnika novinara od 1923. godine.

Kao što je poznato, Katolička Crkva svake godine jednu nedjelju, na svjetskoj razini, po-

svećuje sredstvima društvenoga priopćavanja, njihovoj ulozi i značenju, posebice u promicanju kršćanskih vrednota, evangelizacije svijeta i sloge među ljudima, a na području Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine već se ustalio običaj da to bude posljednja nedjelja u mjesecu rujnu.

Papa Franjo je svoju ovogodišnju okružnicu naslovio „Komunikacija i milosrđe: plodni susret“. Iz samoga naslova, i još više iz sadržaja ove okružnice, očito je kako Papa želi da se, zajedno s ostalim zdravim snagama u društvu, i sva dobronamjerna sredstva društvenoga priopćavanja, a među njima posebice ona crkvena, izravno uključe u program jubilarne godine milosrđa, koju je proglasio papa Franjo, i koja je upravo u tijeku.

U skladu s tom Papinom nakanom, još jednom ponavljamo poziv, koji je upućen s posljednje sjednice Vijeća za medije Biskupske konferencije, da se sva sredstva društvenoga priopćavanja velikodušno pridruže u podržavanju i promicanju plemenite misli i djela milosrđa, koja su uvijek, kada god i gdje god se vrše, izraz ljudskoga humanizma i kršćanske ljubavi.

Pozivamo posebice urednike, suradnike i vlasnike novinskih izdanja, televizijskih i ra-

dijskih postaja, da na svojim stranicama i u svojim emisijama nađu prostora i vremena te javnosti predstave tolika doba djela i tolike plemenite ljude koji oko nas postoje i djeluju. Neka se to čini iz zahvalnosti, koju svi dugujemo prema takvim osobama i dobrotvornim organizacijama, ali još više neka to čine kako bi se potaknulo cijelo društvo, političke i gospodarske sustave, znanstvene i odgojne ustanove, i pojedince u njima da se uključe u pomaganje potrebnima kojih, nažalost, ima mnogo.

Po zagovoru svete Majke Terezije, koja je u svom životu utjelovila milosrđe i svoj život pretvorila u veliko i dugotrajno djelo milosrđa, neka milosrdni Gospodin blagoslovi sva plemenita nastojanja, a medijske djelatnike i sredstva priopćavanja učini plodnim sredstvima služenja i pomaganja ljudima.

Sarajevo, 5. rujna 2016., na blagdan svete Majke Terezije.

*Don Tomo Vukšić, vojni biskup u BiH
Predsjednik Vijeća za sredstva
društvenoga priopćavanja BK BiH*

Održana XIV. Sjednica stalnog vijeća Biskupske Konferencije BiH

Četrnaesta sjednica Stalnog vijeća Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine održana je, 6. rujna 2016. u prostorijama Nadbiskupskog ordinarijata vrhbosanskog u Sarajevu. Predsjedao je nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić, predsjednik BK BiH, a sudjelovali su dopredsjednik BK BiH mons. Tomo Vukšić, vojni biskup u BiH, i član Vijeća mons. Pero Sudar, pomoćni biskup vrhbosanski, te generalni tajnik BK BiH mons. Ivo Tomašević.

Članovi Vijeća su upoznati s provedbom zaključaka sa 67. redovitog zasjedanja Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine održanog, 13. i 14. srpnja 2016. u Banjoj Luci. Tajništvu su dane smjernice za provedbu preostalih zaključaka.

Razmotreni su važniji dopisi koji su pristigli od posljednjeg zasjedanja te dane smjernice Tajništvu za njihovo rješavanje.

Napravljen je i prijedlog dnevnog reda predstojećeg redovitog zasjedanja Biskupske konferencije BiH koje će se održati početkom mjeseca studenog u Sarajevu.

Na kraju je dogovoreno da Biskupska konferencija BiH u predstojećim danima uputi poruku za Lokalne izbore u Bosni i Hercegovini koji će se održati u nedjelju, 2. listopada 2016.

(kta)

Održan XIX. redovnički dan u Katoličkom školskom centru „Don Bosco“ u Žepču

U organizaciji Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica Bosne i Hercegovine (KVRPP BiH) održan je u subotu, 10. rujna 2016. u Katoličkom školskom centru „Don Bosco“ u Žepču XIX. redovnički dan na temu milosrđa i kontemplacije. Sudjelovalo je oko 160 redovnika i redovnica.

Otvarajući skup potpredsjednica Konferencije VRPP Bosne i Hercegovine mr. s. Kata Karađža zaželila je svima dobrodošlicu. U ime Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica i domaćina sudionike je pozdravio provincijal mr. don Pejo Orkić izrazivši radost što se taj redovnički skup održava u okrilju njihove salezijanske zajednice. Nazočne je pozdravio, u ime biskupa Bosne i Hercegovine, pomoćni biskup vrhbosanski mons. Pero Sudar, koji je izrazio radost što u Godini milosrđa može sudjelovati u slavlju Redovničkog dana.

Prvo izlaganje „Ispovijed – sakrament Božjeg milosrđa“ održao je fra Josip Ikić, prof., misionar milosrđa, član Franjevačke provincije Bosne Srebrene. U svom izlaganju istaknuo je kako „pape neumorno upućuju hitne pozive cijeloj Crkvi da ponovno otkrije i „oživi“ sakrament pomirenja, jer preko ovog sakramenta – koji je u velikoj krizi – možemo susresti i „dotaknuti“ Božje milosrđe. Taj sakrament milosrđa i ovlast isповijedanja dao je Isus svojim apostolima na prvi dan svoga uskrsnuća. Božje milosrđe može se, najbolje doživjeti i „dotaknuti“ u sakramentu pomirenja. Katekizam Katoličke Crkve, ističući različite aspekte pokorničkog slavlja, ovaj sakrament naziva i sakrament obraćenja jer sakramentalno ostvaruje Isusov poziv na obraćenje, na put povratka k Ocu od kojeg se čovjek grijehom udaljio. Naziva ga i sakrament pokore jer posvećuje osobni i zajednički put obraćenja, kajanja i zadovoljštine počinjene za grijehe; zatim sakrament isповijedi jer je priznanje ili isповijed grijeha pred svećenikom bitni element ovog sakramenta. Zove se i sakrament oprostjenja jer, po svećenikovu sakramentalnom održavanju; Bog daje pokorniku ‘oprostjenje i mir’.“ U svom izlaganju, fra Josip je izložio i više savjeta iskusnih isповjednika, između navedenih je rekao da u „isповjedi nije riječ o tome koliko ste vi loši nego koliko je Bog dobar“. „Ponovno ot-

krivanje i oživljavanje sakramenta pomirenja, najviše ovisi o isповjednicima (svećenicima i biskupima), o njihovom stavu i prakticiranju sakramenta pomirenja. Dobri isповjednici su, prije svega, i sami dobri pokornici. Oni svećenici koji sami imaju duboko iskustvo Božjeg praštanja i milosrđa kroz isповijed, mogu biti autentični i učinkoviti poslužitelji Božjeg milosrđa. Zato se i sami isповjednici trebaju redovito isповijedati i tako rasti na svome putu svetosti. Crkva je u svojoj dugoj povijesti imala puno izvrsnih isповjednika, od kojih se ističu trojica, kao uzori: sv. Ivan Marija Vianney, sv. Leopold Bogdan Mandić i sv. Pio iz Pietrelcine. Oni su bili izvrsni i uspješni isповjednici jer su istovremeno bili i dobri i ponizni pokornici.“ U zaključku je fra Josip istaknuo da je „Milosrđe je najveće Božje svojstvo“ kako je to pisala, sv. Faustina Kowalska u svome Dnevniku.

Drugo izlaganje – sažet prikaz pisma „Kontemplirajte“ Bogu posvećenim muškarcima i ženama na tragovima Ljepote pročitao je u ime odsutnog predsjednika Konferencije VRPP fra Miljenka Šteke vikar Hercegovačke franjevačke provincije fra Ivan Ševo. To je treće pismo Kongregacije za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života u svezi s Godinom posvećenog života. Na početku je fra Ivan rekao, kako je „Pismo upućeno Bogu posvećenim osobama kao otvoren poziv na Božje otajstvo, na preispitivanje našega odnosa s Bogom, napose našega života u Duhu. Ima šest dijelova ili poglavlja naslovljenih kao Predgovor, Tražiti, Prebivati, Izgrađivati, Epilog i Za razmišljanje. Krcato je citatima i bogatim mislima, koje su većinom jednostavno nanizane (providene rednim brojevima od 1. do 73.), bez nekog povezujućeg materijala između njih. Svaki se broj može uzeti kao zasebna tema za razmatranje. Čak i pojedini dijelovi brojeva pa i pojedine rečenice prikladne su da se nad njima meditira. Pismo kao osnovu uzima Pjesmu nad pjesmama, za Židove „najsvetiju“ knjigu od svih knjiga SZ. Ta pjesma je svjetionik za Bogu posvećene osobe koje su prema papi Franji, pozvane iskusiti i pokazati da je Bog sposoban posve ispuniti ljudsko srce i učiniti ga posve sretnim tako da ono nema potrebe tražiti svoju sreću drugdje. Središte kršćanske meditacije je

raspeti Krist. Kontemplacija je pogled u Boga i u djelo Božjih ruku. To je napor da u Boga upravimo ne samo pogled očiju nego i srce. Mjesto kontemplacije je sâm život, takav kakav jest. Njegovanje unutarnjega života ne smije se događati negdje 'ni na nebu ni na zemlji'. Mora se događati u konkretnom životu u poniznoj blizini s Bogom i iskrenoj empatiji prema bližnjemu, što stvara očišćenu i preobraženu egzistenciju. Kontemplativna osoba dugotrajnim procesom, malo-pomalo, ujedinjuje rad za Boga i osjetljivost za opažanje njegove nazočnosti. Kontemplativna i aktivna dimenzija nerazdvojno se prepliću, ali uvijek tako da je ljudsko podređeno božanskom, vidljivo nevidljivom, aktivna dimenzija kontemplativnoj, a ovo sadašnje budućem gradu za kojim tragamo. Ali sve ovisi o našoj povezanosti s Kristom, središtem života i stalnim izvorom svake inicijative. Bez njege ne možemo ništa (Iv 15,5). Tko ne ostane u Kristu, neće moći ništa dati svijetu, ništa učiniti na preobrazbi strukture grijeha. Bez duljih trenutaka klanjanja, molitvenog susreta s Božjom riječju, iskrenog dijaloga s Gospodinom naše zadaće lako postaju besmislene, gubimo snagu zbog zamora i teškoća i naš žar se gasi. Crkva ima prijeku potrebu za dubokim dahom molitve, a kontemplativne osobe moraju prijeći na nove modalitete duha koji su u okružnici nabrojani u šest točaka." U zadnjem poglavlju okružnice Kontemplirajte „Pismo donosi nekoliko Papinih poticaja za razmišljanje. Papa nas poziva da se upitamo da li danas Isusov pogled počiva na nama. Kako nas gleda, što od nas traži, kamo nas šalje?

Svim Bogu posvećenim osobama, papa Franjo stavlja Mariju kao uzor kontemplacije."

Nakon drugog izlaganja uslijedila je stanika, a zatim rasprava koju je vodila moderatorica Redovničkog dana s. Ljubica Stjepanović, članica Školskih sestara franjevki Bosansko-hrvatske provincije. Na početku euharistijskog slavlja u župnoj crkvi sv. Antuna Padovanskoga u Žepču sudionike Redovničkog dana pozdravio je župnik preč. Predrag Stojčević. Misno slavlje predslavio je biskup mons. Pero Sudar u suslavlju tridesetak svećenika, a homiliju je izrekao provincijal Franjevačke provincije Bosne Srebrene fra Jozo Marinčić, OFM. Za vrijeme euharistijskog slavlja pjevao je i svirao žepački župni Zbor pod ravnanjem s. Slavice Tubak, članice Marijinih sestara.

Nakon objeda, o povijesti Katoličkog školskog centra „Don Bosco“ i dolasku prvih salezijanaca u Žepče 1995. godine te početku rada najprije Tehničko-obrtničke škole 1999. te 2000. godine i Opće gimnazije, govorio je ravnatelj mr. don Milan Ivančević. Zatim je za sudionike bilo organizirano razgledavanje KŠČ-a u dvije skupine.

O salezijanskoj karizmi i preventivnom sustavu Don Bosca govorio je don Danijel Vidović. Uslijedio je prikazivanje filma Don Boscovi salezijanci u Hrvatskoj, a zatim druženje kroz igru i ples koje su animirali salezijanski suradnici.

Oko 17 sati u prigodnoj riječi zahvale skup je zatvorila potpredsjednica KVRPP BiH s. Kata Karadža.

(kta/kvrppbih)

Poziv biskupa BK BiH u povodu ovogodišnjih lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini, 2. 10. 2016.

Pred svake izbore – mi biskupi smatrali smo svojom dužnošću potaknuti vas da iskoristite svoje građansko pravo i ujedno obavite svoju građansku dužnost te izađete na izbore i na njima glasujete savjesno i odgovorno. To činimo i sada, u povodu predstojećih lokalnih izbora, zakazanih za 2. listopada 2016.

Izbori u demokratskom društvu jedna su od mogućnosti gdje svaki punoljetni građanin može barem malo osobno pridonijeti općem

dobru svoje lokalne jedinice ili pak cijele zemlje. Svjesni smo i mi kao i vi, da je u našoj zemlji, uređenoj na – objektivno gledano – nenormalan način, nužno urediti život njezinih građana u jednakopravnosti pojedinaca i etničkih i vjerskih zajednica. Opravdano svi očekujemo da su toga svjesni i svi oni naši sugrađani, koji se svojevrijedno kandidiraju na odgovorne i zahtjevne političke funkcije – ovaj put na lokalnoj razini.

Unatoč dosadašnjoj mnogostrukoj razočaranosti i iznevjerenim očekivanjima, mi vas i ovaj put potičemo da ustrajete u borbi za ostvarenje svojih ljudskih i građanskih prava i sloboda te da izađete na izbore i da – zahvaljujući mogućnosti izbora, dadnete svoj glas onome, tko po vašem mišljenju doista ima i znanja i volje i snage da – u svojoj političkoj funkciji za koju se kandidirao, pridonese i vašem životnom boljitku i boljitku općeg dobra u vašoj lokalnoj zajednici. A to će moći samo oni koji hoće i umiju štititi naše posebnosti ali i tražiti načine ljudske i političke suradnje s političkim predstavnicima drugih naroda na dobrobit svih naroda i građana ove zemlje.

Nakon svih kušnjâ i sve većih razloga za strah, narodima i svim ljudima u ovoj zemlji trebaju političari koji će, umjesto međusobne nesnošljivosti i isključivosti, poći putem čestitosti i razumijevanja i tako svima ponuditi barem male znakove nade i ljudske dobrote a onda, s vremenom, i bolje materijalne uvjete za život. Vjerujemo da na izbornim listama

ima i takvih kandidata i da su oni nova prilika za ovu zemlju i sve nas. Svima molimo Duha mudrosti da takve prepoznamo i hrabrosti da im svojim glasom pružimo priliku!

Sarajevo, 15. rujna 2016.

Vinko kardinal Puljić
nadbiskup metropolit vrhbosanski
i predsjednik BK BiH

Mons. Franjo Komarica
biskup banjolučki

Mons. Ratko Perić
biskup mostarsko-duvanjski i apostolski
upravitelj trebinjsko-mrkanski

Mons. Tomo Vukšić
vojni biskup

Mons. Pero Sudar
pomoćni biskup vrhbosanski

Mons. Marko Semren
pomoćni biskup banjolučki

XI. hodočašće u hrvatsko Nacionalno Marijansko svetište Vrhbosanske nadbiskupije i Banjalučke biskupije

Marija Bistrica, subota 8. listopada 2016.

Datum: 11. kolovoza 2016.

Broj: 1036/2016

U Godini Božanskog Milosrđa po jedanaesti put pozivam svećenike i vjernike da uzmu učešća u našem godišnjem hodočašću u Nacionalno Marijansko svetište - Marija Bistrica. Ove godine je to 8. listopada, jer je uobičajeno da hodočastimo svake godine u drugu subotu u listopadu.

Iako su skromne mogućnosti, posebno jer su mnogi bez stalnog zaposlenja i jer su male mirovine, uz dobru volju i u ovakvoj situaciji se može naći načina da, barem iz svake župe, bude vjernika koji će se odazvati i hodočastiti u ovo nama drago Svetište u pratnji svojih svećenika.

Uvijek je srdačan i blagoslovljen susret s našom Nebeskom Majkom u molitvi, pokori i djetinjem pouzdanju. Ovaj susret, pod Marijinim okriljem, je rijetka prigoda da se susretnu naši pragnani vjernici i oni koji su ostali na svojim ognjištima. Brojni naši vjernici koji žive u Hrvatskoj, gdje su našli svoj novi dom, a korijenom su iz naših župa, rado dođu kako bi kod Gospe-posrednice susreta, susreli svoje rođake, nekadašnje susjede i prijatelje. Blagoslovljen je susret u radosti kada nas Majka Marija okuplja. Neka i iz našeg srca pođe radosni Veliča kao što je Marija uskliknula u susretu s Elizabetom.

Posebno značenje ima ovo hodočašće i radi oprosta koja nam crkva nudi, a i radi jačanja vjere, nade i ljubavi. Učinimo to pod geslom koje nam daje papa Franjo u Godini milosrđa **MILOSRDNI POPUT OCA.**

Preporuča se organizirana hodočašća prijaviti izravno u Svetište ili Ordinarijatu. Svakako treba planirati da hodočasnici stignu na vrijeme kako bi se prije sv. Mise mogli ispovjediti te obaviti osobni zavjet i osobnu pobožnost.

Kao što već znadete programa je uobičajen:

- 11 sati počinje sveta Misa na otvorenom.
- 14,30 sati zajednički križni put, kojeg završimo u crkvi pozdravom Gospinu liku.

Ovim hodočašćem želimo zadobiti Božje milosrđe kroz ispovijed i pokorničko hodočašće, ali i osposobiti svoja srca da budemo milosrdni u našem svagdanjem življenju.

Uz iskren pozdrav svima, želim uspješnu organizaciju hodočašća, te neka nas prati zagovor naše nebeske Majke i Božji blagoslov.

Mladen Kalfić, kancelar

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Listopadska pobožnost 2016.

Datum: 11. kolovoza 2016.

Broj: 1037/2016

Draga braćo misnici, dragi pastoralni djelatnici!

U svim našim pastoralnim zajednicama običaje se mjesec listopad obilježiti posebnom pobožnošću prema Blaženoj Djevici Mariji Majci Božjoj. Draga je naša tradicija moljenja krunice kako u crkvama, tako i u obiteljima i osobno. Koristim i ovu prigodu potaknuti u prvom redu vas svećenike na svakodnevno moljenje krunice, a vi neumorno potičite svoje vjernike na tu molitvu koja je zaliječila i podigla mnoga ranjena i pala srca.

Za ovu godinu smo uzeli misao vodilju **Milosrdni kao otac** koju nam je papa Franjo dao kao moto Godine Božjeg milosrđa. Zato je posebna prigoda obogatiti ovaj mjesec djelima milosrđa, te i na taj način provoditi ovu Papinu poruku.

Pred nama su u listopadu i neka hodočašća koja ćemo ostvariti pod istim motom i nakanom: hodočašće u Mariju Bistricu 8. listopada; hodočašće na Bobovac 22. listopada; tu je i Misijska nedjelja 23. listopada, te završetak listopadske pobožnosti hodočašćem na Kondžilo 29. listopada.

Sva ta događanja imaju za cilj ostvariti geslo naše nadbiskupijske Sinode: **Sve obnoviti u Kristu!**

Zato ovom porukom potičem i pozivam da svi pastoralni djelatnici na svim razinama pokrenu snagu vjere kroz molitvu i pobožnost Majci Božjoj i duhovnu obnovu u listopadu.

Želim vam uspješnu pastoralnu animaciju i ostvarenje po zagovoru BDM te iskreno pozdravljam i na sve vas zazivam obilje Božjeg blagoslova!

Mladen Kalfić, kancelar

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Obavijest o XXI. Susretu dijecezanskih svećenika

Sarajevo, VBS i Svećenički dom, srijeda – 21. rujna 2016.

Datum: 11. kolovoza 2016.

Broj: 1038/2016

Ove godine održavamo dvadeseti i prvi put susret dijecezanskih svećenika Vrhbosanske nadbiskupije. I na ovaj način pozivam sve dijecezanske svećenika naše Nadbiskupije da uzmu učešće i sudjeluju na tom godišnjem susretu koje će se održati u srijedu 21. rujna 2016. s početkom u 9,30 sati. Ukoliko netko bude spriječen, neka napismeno dostavi razlog izostanka.

Dnevni red:

- 9,30h sv. Misa u crkvi sv. Ćirila i Metoda (ponijeti albu i štolu crvene boje)
- 10,30h u Svećeničkom domu radni susret o posljednjoj papinoj pobudnici AMORIS LAETITIA – RADOST LJUBAVI
- Izviješća: Svećenički dom i Međupomoć, Bogoslovija, Sjemenište i Katolički tjednik
- Nadbiskupova završna riječ
- Ručak u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu

Uzeli smo geslo za našu nadbiskupijsku Sinodu „Sve obnoviti u Kristu“, pa želimo poći od sebe, kako bismo mogli naviještati i svjedočiti tu obnovu.

Radujući se našem susretu sve iskreno pozdravljam i na sve zazivam obilje Božjeg blagoslova!

Mladen Kalfić, kancelar

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Redovna sjednica Konzultorskog vijeća

Sarajevo, utorak – 11. listopada 2016. s početkom rada u 15h

Datum: 11. kolovoza 2016.

Broj: 1039/2016

Već je uobičajeno da redovnu sjednicu Zbora konzultora održavamo uoči sjednice Svećeničkog vijeća koja je ove godine u srijedu 12. listopada. Stoga sazivam članove Zbora konzultora na redovnu sjednicu koju ćemo imati 11. listopada 2016. godine u prostorijama Ordinarijata s početkom rada u 15h.

Dnevni red:

- Uvodna molitva i kratki zapisnik sa sjednice 13. listopada 2015.
- Kako odgovoriti na izazove u novonastaloj društveno političkoj situaciji, a koji se neminovno odražavaju na našu Nadbiskupiju
- Prijedlozi za pastoralnu 2016/17. godinu
- Razno

Nadam se da će prijedlozi koje ćete donijeti na ovu sjednicu izazvati na razmišljanje i dati sugestije za zajedničko dobro života i rada u našoj Nadbiskupiji.

Radujući se našoj suradnji iskreno vas pozdravljam i zazivam obilje Božjeg milosrđa.
Mladen Kalfić, kancelar

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

VI. Redovna sjednica Svećeničkog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije

Sarajevo, srijeda - 12. listopada 2016. s početkom rada u 9 sati

Datum: 12. kolovoza 2016.

Broj: 1040/2016

Pozivam članove Svećeničkog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije (SVVN) na VI. redovnu sjednicu koje će se održati u prostorijama Ordinarijata 12. listopada 2016. godine s početkom rada u 9 sati.

Dnevni red:

- Molitva Trećeg časa
- Zapisnik s prethodne sjednice od 14. listopada 2015.
- Izvješće o odvijanju Sinode po dekanatima
- Godina Božanskog milosrđa – osvrt
- Pastoralni kalendar
- Razno

Redovno zasjedanje počinje molitvom Trećeg časa u 9h, zatim je stanka u 10,30h, a zajednički ručak je u 12,30h. Nakon ručka je predviđen nastavak rada.

Godina milosrđa i Sinoda naše nadbiskupije su dvije nezaobilazne točke koje u sebi sadrže sva naša nastojanja i pastoralne programe. Ima dovoljno vremena da se svaki vijećnik može pripremiti i aktivno sudjelovati u radu Vijeća, te i na taj način sudjelovati u kreiranju i provođenju naših dogovora.

Radujući se ovom radnom susretu, iskreno vas pozdravljam i na sve zazivam obilje Božjeg blagoslova!
Mladen Kalfić, kancelar

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Redovna sjednica Pastoralnog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije (PVVN)

Subota, 12. studenog 2016. u 9,30 sati

Datum: 11. kolovoza 2016.

Broj: 1041/2016

Pozivam sve članove Pastoralnog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije na redovnu godišnju sjednicu, koja će se održati u prostorijama Ordinarijata u subotu 12. studenog 2016. s početkom u 9,30 sati. Iako je sjednica u pastoralnom kalendaru bila predviđena u rujnu, iz objektivnih razloga je prebačena na ovaj termin.

Dnevni red:

- Molitva i Zapisnik sa sjednice 17. listopada 2015.
- Predstavljanje papine pobudnice *Amoris laetitia – Radost ljubavi*
- Osvrt na Godinu Božjeg Milosrđa
- Osvrt na odvijanju Sinode po dekanatima
- Pastoralni kalendar
- Razno

U 11 sati je kratka stanka, a u 12,30h zajednički ručak. Nakon ručka nastavljamo s radom. Ima dovoljno vremena da se možete pripremiti za ovu sjednicu, kako bi, i Vašim učešćem, bila što plodonosnija i učinkovitija.

Srdačno sve pozdravljam i na sve zazivam obilje Božjeg blagoslova!

Mladen Kalfić, kancelar

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Dekanska konferencija

Sarajevo, 9. studenog 2016. – srijeda – s početkom u 9,30 sati

Datum: 16. kolovoza 2016.

Broj: 1055/2016

Pozivam sve dekane kao i vršitelje dužnosti službe dekana na redovnu Dekansku konferenciju koja će se održati 9. studenog 2016. s početkom u 9,30 sati u prostorijama Ordinarijata. Ljubazno molim da sudjelovanje pripreme napismeno, kako bi prikaz bio učinkovit u razboritom vremenu.

Dnevni red:

- Molitva i uvodna riječ Kardinala
- Svaki dekan neka prikaže slijedeće:
- hodočašće dekanata u Katedralu
- kada su u župama dekanata održane posljednje pučke misije.
- Kada je održavana zajednička priprava za brak u dekanatu

- Diskusija i prijedlozi zajedničkih pastoralnih programa
- Razno

Predviđena je kratka stanka u 11,00 sati a zajednički ručak je u 12,30 sati. Nakon ručka nastavlja se rad.

Želeći svima dobru suradnju iskreno pozdravljam i zazivam obilje Božjeg blagoslova!

Mladen Kalfić, kancelar

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Pozivnica i dnevni red za V. krug dekanatskih zasjedanja Vrhbosanske nadbiskupije

Datum: 19. kolovoza 2016.
Broj. 1063/2016.

Velečasna gospodo župnici,

dostavljamo Vam pozivnicu i dnevni red za V. krug dekanatskih zasjedanja, koja će se održati u subotu, 17. rujna 2016. godine s početkom u 10h. Kako je već i ranije bilo uobičajano, svih trinaest susreta (XIII. dekanata) će se održati isti dan i u isto vrijeme. Također, napominjemo kako poziv na sudjelovanje u radu dekanatskih zasjedanja obuhvaća sve svećenike, redovnike i redovnice, župske pastoralne i ekonomske vijećnike, te vjeroučitelje i katehiste, odnosno, sve one koji su aktivno uključeni u pastoral župske zajednice. Župnici su također slobodni da pozovu i predstavnike različitih katoličkih udruga i organizacija, ukoliko iste djeluju na području njihove župe.

Susreti trebaju započeti zajedničkim misnim slavljem u 10h, a radni dio susreta započinje u 11h. Kako je već i do sada bilo prakticirano, susretom predsjedava dekan uz nazočnost predstavnika Povjerenstva za pripravu Sinode Vrhbosanske nadbiskupije. Radni dio susreta se sastoji od tri slijedeće točke:

Osvrt na temu „Kršćanska egzistencija utemeljena u vjeri, nadi i ljubavi“: Podsjećanja radi, tijekom proteklog (IV.) kruga dekanatskih zasjedanja bavili smo se temom „Sudjelovanja i suodgovornosti vjernika laika u životu mjesne Crkve“. Promišljanje o jednom aktivnijem animiranju i angažmanu katoličkog laikata spontano nas je dovelo i do promišljanja *teologalnih kreposti*. U neminovnoj vezi i s gorućim pitanjem opstanka Hrvata-katolika na ovim prostorima, pitali smo se u kolikoj je mjeri uopće naša kršćanska egzistencija utemeljena u vjeri, nadi i ljubavi, a koliko u nekim drugim stvarima?

Vjera u Trojedinog Boga: Oca – Stvoritelja, Sina – Otkupitelja i Duha - Posvetitelja neminovno podrazumijeva i jedan nesalomljivi životni optimizam te duboku vjeru i nadu u *pobjedu života, mira, dobra, ljubavi i istine*. Ono što nas sada osobito zanima moglo bi se izraziti pitanjem: Na koji način bi mogli bolje integrirati navedene kršćanske istine u naš svakodnevni rad i život? Kao pomoć u razmatranju teme možemo postaviti i slijedeća pitanja:

Ima li kršćanin pravo dugoročno ustrajavati u pesimizmu i beznađu ili je na njemu da uz Božju pomoć iznalazi načine i putove nadilaženja problema?

Ima li kršćanin pravo vječito tražiti krivce u drugima ili je na njemu prvenstveno da preispituje svoju vlastitu savjest?

Je li ispravno da kršćanin sve svoje nade polaže u politička rješenja premda službena crkve-

na doktrina kaže da jedno *unutarpovijesno spasenje* nije moguće (odnosno, spasenje je isključivo Božja stvar)?

Je li dostojno da kršćanin učestalo psuje i proklinje ili je njegovo životno poslanje prvenstveno da zahvaljuje i blagoslivlja?

Je li uopće moguće govoriti o nekakvom kršćanstvu s nedostatkom osobnog ljudstva i poštenja?

Je li kršćanski pomiriti se sa zlom i patnjom u ovom svijetu ili je potrebno hrabro i svjedočki pozivati sve ljude da poštuju ljudske i božanske zakone?

Slično prethodnom pitanju: trebaju li kršćani šutjeti i pri tome se pomiriti s društvenom sintagmom dežurnih krivaca za sve i svašta ili njihov glas treba da se čuje jasno i glasno?

Je li u redu da kršćaninu na prvom mjestu u životu budu tehnički uređaji i uopće različite materijalne stvari ili bi to trebao biti brat čovjek?

O ovim i sličnim pitanjima župnici bi trebali razgovarati s vijećnicima i ostalim pastoralnim suradnicima te bi netko od njih – kako već uobičajamo- tijekom dekanatskih zasjedanja trebao podnijeti kraće izvješće (pismeno izvješće može biti i nešto duže, ali samo usmeno predstavlja-nje tijekom zasjedanja ne bi trebalo biti duže od 5 minuta).

Predavanje/prezentacija: Predavanje/prezentaciju na temu *življene vjere* održat će predstavnik Povjerenstva za pripremu Sinode Vrhbosanske nadbiskupije.

Provođenje VI. sinodske ankete: Anketu popunjavaju svi nazočni sudionici zasjedanja.

Nakon svršetka III. točke dnevnog reda predviđeno je da se ostavi vremena i prostora za razgovor i diskusiju.

Poslije toga je predviđena zajednička okrepa i druženje.

Radujući se našem zajedničkom susretu iskreno vas pozdravljamo.

mons. Luka Tunjić, generalni vikar

vlč. dr. Mario Bernadić, gen. tajnik Sinode

Dostavlja se:

- Arhiđakonima
- Dekanima
- Župnicima
- A/a

Dekanima u Vrhbosanskoj nadbiskupiji

Predmet: Obavijest o psihološko-duhovnim seminarima za katoličke obitelji

Datum: 30. kolovoza 2016.

Broj: 1108/2016

Poštovani dekani,

svjesni potrebe obiteljskog pastoralnog u našoj Vrhbosanskoj nadbiskupiji, te pružanja konkretne brige za naše katoličke obitelji, Ordinarijat Vrhbosanske nadbiskupije u suradnji s Centrom za savjetovanje Vrhbosanske nadbiskupije, koncem rujna 2016. godine započinje ciklus psihološko-duhovnih seminara i radionica za katoličke obitelji na području Vrhbosanske nadbiskupije.

Voditelji seminara i radionica su dr. sc. Sanda Smoljo Dobrovoljski voditeljica Centra za savjetovanje VN i profesorica na Katoličkom bogoslovnom fakultetu, te vlč. dr. sc. Dubravko Turalića duhovni asistent Centra za savjetovanje VN i profesor na KBF-u u Sarajevu.

Seminari bi se održali u nekoliko župa za svaki dekanat (ovisno od broja katoličkih obitelji),

radnim danom u trajanju od 18:30 – 21 sat.

Kako bi se napravio točan raspored seminara, molim dekane da naprave popis župa u dekanatu u kojima je moguće održati seminar. U župama gdje ima manje obitelji, iste se mogu okupiti u jednoj susjednoj župi.

Za daljnje informacije i dogovore, molim Vas javite se dr. Smoljo i obavijestite je o broju župa u Vašem dekanatu. Kako bi naš pastoralni rad bio djelotvoran i organiziran, molim Vas da joj javite točan broj župa do **20. 09. 2016.**

Kontakt dr. Sande Smoljo Dobrovoljski:

Mob. 063/195-193

E-mail: sanda.smoljo@hotmail.com; ured@savjetovaliste-vn.org

Mladen Kalfić, kancelar

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Župama Vrhbosanske nadbiskupije

Predmet: Prikupljanje kolekte za žrtve razornog potresa u Italiji

Datum: 01. rujna 2016.

Broj: 1117/2016

Dragi vjernici,

upoznati ste preko različitih medija društvenog priopćivanja o razornom potresu koji se 24. kolovoza dogodio u Središnjoj Italiji. Nažalost, njegova jačina bila je kobna za više stotina ljudi koji su stradali pod ruševinama svojih domova u kojima su živjeli. Veliki je broj ozlijeđenih, ali i onih kojima je potrebna duhovna i psihološka pomoć. Uz nemjerljive ljudske žrtve počinjena je i ogromna materijalna šteta u tim krajevima. Naša nadbiskupija pridružuje se molitvi i poticajima pape Franje u zovu na solidarnost sa žrtvama potresa.

U tom smislu uključit ćemo se i materijalnom akcijom, odnosno prikupljat ćemo kolektu za sve žrtve potresa. Kolekta za žrtve potresa u Italiji prikupljati će se, uz redovitu kolektu, u svim župama Vrhbosanske nadbiskupije na nedjeljnim misama 18. rujna 2016. Taj dan ujedno će biti i dan Solidarnosti sa žrtvama potresa u Italiji. Posredstvom Caritas Bosne i Hercegovine prikupljena sredstva će biti upućena u Italiju. Zato molimo župnike da u što kraćem roku dostave prikupljena sredstva u Ekonomat Nadbiskupije.

Imajući u vidu pomoć koja je stizala iz ove zemlje za vrijeme rata, nakon rata i koja još uvijek stiže za siromašne u našoj zemlji, ovim putem potičem sve naše vjernike da u skladu sa svojim mogućnostima pokažu solidarnost s ugroženim stanovništvom Italije. Otvorimo svoja kršćanska srca, pridružimo se molitvi za stradale, te pomozimo svojim prilozima stradale. Neka dobri Bog primi stradale u svoje okrilje, a preživjelima neka bude utjehom.

Na sve Vas zazivam obilje Božjeg blagoslova.

Mladen Kalfić, kancelar

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Potpuni oprost uz Dušni dan

Datum: 7. rujna 2016.
Broj: 1137/2016

Uz spomen Svih vjernih mrtvih, Crkva omogućava po odredbi mjesnog Ordinarija postići potpuni oprost namijenjen za duše u čistilištu. Potpuni oprost na području Vrhbosanske nadbiskupije može se dobiti uključujući svetkovinu Svih Svetih (1. XI.), koja se ove godine slavi utorkom i sutradan (2. XI.) na Dušni dan.

Potpuni oprost namijenjen je za duše pokojnika, može se dobiti u svim crkvama i na svim grobljima uz redovne uvjete: ispovjediti se i pričestiti, pohoditi crkvu ili groblje te izmoliti Očenaš, Vjerovanje i molitvu na nakanu Svetog Oca.

U Godini milosrđa papa Franjo nam je stavio na srce sakrament pomirenja kao put milosrdnom srcu i djelima milosrđa. Stoga budite vjernicima na raspolaganju za ispovijed kako bi, izmireni s Bogom i drugima, čista srca činili velika djela, mijenjali obličje ovoga svijeta uz pomoć i u zajedništvu s nebeskim Jeruzalemom. Na taj način ćemo ostati u trajnoj vezi s našim dragim pokojnicima.

Ujedno podsjećam na odredbu pape Benedikta XV. iz 1915. godine gdje govori da Crkva u svojoj ljubavi prema pokojnicima svetkuje i spomendan svih vjernih mrtvih kad svim svojim svećenicima velikodušno omogućuje da svaki svećenik na Dušni dan može slaviti tri mise u različito vrijeme: za jednu može uzeti stipendij, drugu slavi za sve vjerne mrtve, a treću slavi na nakanu Svetog Oca.

Uz iskreni pozdrav zazivam na vas Božji blagoslov!

Mladen Kalfić, kancelar

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

XV. Molitveni dan za Domovinu na Bobovcu

Subota, 22. listopada 2016. godine

Datum: 7. rujna 2016.
Broj: 1138/2016

Već petnaesti put cijela Vrhbosanska nadbiskupija se okuplja na molitvu za Domovinu na dan smrti kraljice Katarine Kosače-Kotromanić. Isto toliko puta hodočastimo na Bobovac s nakanom moliti za Domovinu. Stoga pozivam sve koji mogu da dođu u subotu 22. listopada 2016. godine da zajedno zahvaljujemo Bogu za dar domovine i molimo za njezinu stabilnost i sretniju budućnost. Moto ovogodišnjeg hodočašća je u duhu Godine milosrđa i naše Sinode „Milosrdni poput Oca obnovimo svoja srca i ljubav prema Domovini“. Posebno je potrebno moliti nadahnuće Duha Božjega jer su ove godine početkom listopada i općinski izbori u našoj Domovini. Naše povjerenje trebaju dobiti oni koji će se natjecati u ljubavi prema Bogu, svome narodu i svakom čovjeku koji živi u ovoj lijepoj Državi.

Kao što vam je poznato ovom hodočašću se već duže vremena pridružuju i vjernici Vojnog ordinarijata u BiH. Zahvaljujem svima koji su to od samog početka prihvatili i hodočaste na Bobovac, ali izražavam i svoju zabrinutost gubljenja osjećaja molitve za Domovinu. Neka nas molitva ujedini, okupljene na kraljevskom gradu Bobovcu.

Svi koji budu hodočastili na Bobovac, mogu se pridružiti oružanim snagama i zajednički

moliti kronicu penjući se na Bobovac. Drugi se mogu pridružiti na Misnom slavlju koje će biti u 11 sati.

U iščekivanju radosnog molitvenog zajedništva i susreta na Bobovcu, srdačno Vas pozdravljam u Gospodinu.

Mladen Kalfić, kancelar

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Članovima Vijeća za mlade Vrhbosanske nadbiskupije

PREDMET: Poziv na III. redovitu sjednicu Vijeća za mlade Vrhbosanske nadbiskupije

Datum: 14. rujna 2016.

Broj: 1149/2016

Prema članku 17. Statuta Vijeća za mlade Vrhbosanske nadbiskupije, sazivam sjednicu Vijeća za mlade koja se ima održati 23. rujna 2016. u **prostorijama Nadbiskupijskog centra za pastoral mladih „Ivan Pavao II.“, Gatačka 18 (Sarajevo) s početkom u 16:00 sati.**

Dnevni red:

- Molitva, pozdrav i uvodna riječ mons. Luke Tunjića, gen.vikara VN
- Razrješenje starih vijećnika i najava novih vijećnika
- Osvrt na otvorenje zgrade NCM „Ivan Pavao II.“
- Mogućnosti, kapaciteti i aktivnosti koje nova zgrada nudi (kratko o projektima)
- Volonterska akcija mladih „72 sata bez kompromisa“
- Dan Nadbiskupijskog centra za pastoral mladih „Ivan Pavao II.“
- Predstavljanje novih projekata (INSIDE i Osnaživanje mladih kroz osposobljavanje za rad u poljoprivredi)
- Predstavljanje letka s aktivnostima do Božića
- Iskustva vijećnika o radu i uspjehu u protekloj akademskoj godini
- Razno

Nakon sjednice i svete Mise koju će predslaviti mons. Luka Tunjić, u 18:00 sati svoj susret završit ćemo večerom i druženjem. Kontakt osoba: Ivana Klačar – 033 766 226.

U nadi da ćete se odazvati, sve Vas iskreno pozdravljam i zazivam obilje Božjeg blagoslova!

Mladen Kalfić, kancelar

*Vinko kardinal Puljić,
nadbiskup vrhbosanski*

Dan molitve za mir

Utorak, 20. rujna 2016. godine

Datum: 16. rujna 2016.

Broj: 1156/2016

Poštovani!

Apostolski nuncij u BiH mons. Luigi Pezzuto je ovih dana poslao obavijest koju je zaprimio od Državnog tajništva njegove svetosti pape Franje da se u utorak 20. rujna 2016. godine u svim biskupijama u svijetu slavi Dan molitve za mir. Tog dana će papa Franjo predsjedati međureligijskim susretom „Žeđ mira“ u Asizu.

Mi, koji još duboko osjećamo posljedice rata te nosimo tolike rane na duši i tijelu, znamo dobro što znači mir. Posebno smo u posljednje vrijeme uvidjeli kako je i ovaj mir, koji nije pravedan, na krhkim nogama. Molimo zdušno za taj Božji dar u našim dušama, obiteljima, našem hrvatskom narodu i u ovoj zemlji BiH, kao i u cijelom svijetu.

Neka nas prati zaštita i zagovor Kraljice mira da budemo iskreni molitelji i graditelji mira.

U toj nadi Vas iskreno pozdravljam u Gospodinu.

Mladen Kalfić, kancelar

Dekanima u Vrhbosanskoj nadbiskupiji

Predmet: Obavijest o tečaju pripreve za brak u Vrhbosanskoj nadbiskupiji

Datum: 21. rujna 2016.

Broj: 1176/2016

Poštovani dekani, dragi župnici,

kako bi odgovorili na potrebe zaručnika koji se pripremaju na kršćanski brak, želimo Vas obavijestiti da Ordinarijat Vrhbosanske nadbiskupije od jeseni 2016. godine, započinje s pastoralnim djelovanjem koji se odnosi na zaručnike, odnosno počinjemo s tečajima pripreve za brak u Vrhbosanskoj nadbiskupiji. Za sve zaručnike koji se planiraju vjenčati u Katoličkoj Crkvi, jedan od nužnih uvjeta za pristup sakramentu ženidbe je taj da su prošli tečaj pripreve za brak. Tečaj pripreve za brak nije isključivo za zaručnike, već za sve mlade koji su već počeli promišljati o braku, ili koji se dvoume u pozivu. Na tečaju mogu sudjelovati i mladi bračni parovi, koji su nedavno vjenčani (do godinu dana), a koji nisu prošli priprevu za kršćanski brak.

Za svaki dekanat bit će ponuđena po dva termina, jesenjski i proljetni termin. Tečaj pripreve za brak održavat će se dva puta u radnom tjednu, u vremenu od 18:30 do 21 sat. U udaljenim župama, u dogovoru s dekanom ili župnikom, imajući u vidu prilike na terenu, tečaj pripreve za brak može trajati jedan dan.

Pored predavanja i radionica, u pripravi za brak sudjelovat će i bračni parovi koji će svojim primjerom i iskustvom kršćanskog braka svjedočiti, te mladim zaručnicima prenijeti svoja iskustva bračnog života.

U realizaciji ovog projekta, izuzetno nam je važna Vaša suradnja i podrška, kako bi mladi bili upoznati i kako bi se prijavili na tečaj. Budući da je ovo konkretan vid pastorala za zaručnike,

mnogi mladi u našim krajevima nisu na to navikli, stoga bit će nužno češće i intenzivnije obavještavati mlade o važnosti ovih tečaja, kako bi odgajali njihovu savjest u skladu s kršćanskim vrijednostima braka i poslanja obitelji.

Važno je da sve župe u dekanatu budu obavještene i da svaka župa dostavi broj zaručnika koji će sudjelovati u tečaju priprave. Obzirom na prilike, za manje dekanate (župe) u kojima nema mnogo zaručnika, moguće je organizirati tečaj koji će obuhvaćati više dekanata (župa).

Odgovorna osoba za tečaj priprave za brak je dr. sc. vlč. Dubravko Turalija, v. d. voditelja Ureda za pastoral braka i obitelji u Vrhbosanskoj nadbiskupiji, koji ovaj projekt realizira u suradnji s Centrom za savjetovanje Vrhbosanske nadbiskupije.

Broj župa u kojima se mogu održati tečaji priprave za brak možete poslati na adresu Kaptol 7, 71000 Sarajevo, s naznakom Ured za pastoral braka i obitelji, ili možete javiti telefonom dr. sc. Sandi D. Smoljo, voditeljici Centra za savjetovanje na broj 063 195 193, ili putem e-maila: sanda.smoljo@hotmail.com; ured@savjetovaliste-vn.org.

Želeći vam Božji blagoslov iskreno vas pozdravljam!

Mladen Kalfić, kancelar

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Ordinarijatu Vrhbosanske nadbiskupije
Ordinarijatu Mostarsko – Duvanjske i Trebinjsko – Mrkanske biskupije
Ordinarijatu Banjalučke biskupije

Predmet: Uspjeh na Seminaru za ovlast ispovijedanja 2016.

Datum: 22. rujna 2016.
Broj: 1184/2016

Seminar za ovlast ispovijedanja je održan 6. i 7. rujna 2016. godine u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu. Predavači i ispitivači su bili: prof. dr. fra Velimir Valjan iz moralne teologije, prof. dr. fra Danimir Pezer iz pastoralne teologije (liturgijski pastoral) i prof. dr. fra Šimo Ivelj iz kanonskog prava.

Trećem Seminaru i usmenom ispitu je pristupilo 13 svećenika, drugom Seminaru i pismenom testu 14 te prvom Seminaru i pismenom testu 12 svećenika. Na Seminaru je sudjelovao ukupno 39 svećenika.

Treći Seminar

1. Fra Željko Nikolić, Provincija Bosna Srebrena
2. Fra Jozo Šarčević, Provincija Bosna Srebrena
3. Don Ivan Bijakšić, Mostarsko-Duvanjska biskupija
4. Don Ante Čarapina, Mostarsko-Duvanjska biskupija
5. Vlč. Marko Stojčić, Banjalučka biskupija
6. Fra Hrvoje Miletić, Hercegovačka franjevačka provincija
7. Fra Goran Azinović, Hercegovačka franjevačka provincija
8. Fra Antonio Šakota, Hercegovačka franjevačka provincija
9. Fra Dario Galić, Hercegovačka franjevačka provincija

10. Fra Antonio Šakota, Hercegovačka franjevačka provincija
11. Vlč. Marin Marić, Vrhbosanska nadbiskupija
12. Vlč. Ivan Karača, Vrhbosanska nadbiskupija
13. Vlč. Ivan Butum, Vrhbosanska nadbiskupija

Navedeni svećenici su nazočili treći put Seminaru za ovlast ispovijedanja i svi su pozitivno prošli na usmenom ispitu te Komisija predlaže da im nadležni Ordinariji podijele trajnu ovlast ispovijedanja.

Drugi Seminar

1. Fra Mario Katušić, Provincija Bosna Srebrena
2. Vlč. Bojan Ivešić, Vrhbosanska nadbiskupija
3. Vlč. Vlado Vrebac, Vrhbosanska nadbiskupija
4. Vlč. David Trujillo, Vrhbosanska nadbiskupija
5. Fra Davor Petrović, Provincija Bosna Srebrena
6. Fra Ivan Marić, Hercegovačka franjevačka provincija
7. Fra Marin Karačić, Hercegovačka franjevačka provincija
8. Fra Ivan Pilić, Provincija Bosna Srebrena
9. Fra Perica Ostojić, Hercegovačka franjevačka provincija
10. Don Marin Skender, Mostarsko – Duvanjska biskupija
11. Don Damir Pažin, Trebinjsko-Mrkanska biskupija
12. Vlč. Predrag Ivandić, Banjalučka biskupija
13. Vlč. Boris Ljevak, Banjalučka biskupija
14. Vlč. Ante Barešić, Banjalučka biskupija

Navedeni svećenici su nazočili drugi put Seminaru za ovlast ispovijedanja. Svi su pozitivno prošli pismeni test i Komisija predlaže da im nadležni Ordinariji produže ovlast ispovijedanja na jednu godinu.

Prema knjizi **EXAMINA** pro iurisdictione III. na II. Seminaru su se trebali pojaviti:

1. Vlč. Damjan Soldo, Vrhbosanska nadbiskupija
2. Vlč. Jošt Mezg, Vrhbosanska nadbiskupija
3. Don Josip Čule, Mostarsko-Duvanjska biskupija

- Vlč. Damjan Soldo se ispričao i Komisija predlaže da mu se ovlast ispovijedanja produži na godinu dana do Seminara 2017. godine.

- Vlč. Jošt Mezg se ispričao. On pastoralno djeluje izvan Nadbiskupije i ovlast ispovijedanja mu daje biskup u Skoplju gdje trenutno na službi.

- Don Josip Čule nije nazočio Seminaru zbog odlaska na postdiplomski studij. Nedolazak na Seminar i odlazak na studij javljen iz Ordinarijata u Mostaru.

Prvi Seminar

1. Don Ilija Petković, Mostarsko-Duvanjska biskupija
2. Fra Božidar Štrkalj, Provincija Bosna Srebrena
3. Fra Ivica Radić, Provincija Bosna Srebrena
4. Vlč. Vedran Lešić, Vrhbosanska nadbiskupija
5. Vlč. Ljubo Zelenika, Vrhbosanska nadbiskupija
6. Vlč. Andrej Lukanović, Vrhbosanska nadbiskupija
7. Fra Emanuel Radić, Provincija Bosna Srebrena
8. Fra Ivan Tučić, Provincija Bosna Srebrena

9. Fra Ivan Jaković, Provincija Bosna Srebrena
10. Fra Marijo Plavčić, Provincija Bosna Srebrena
11. Vlč. Stjepan Didak, Vrhbosanska nadbiskupija
12. Fra Ivan Penavić, Hercegovačka Franjevačka Provincija

Navedeni svećenici su prvi put nazočili Seminaru za ovlast ispovijedanja, pozitivno prošli pismeni test i Komisija predlaže da im nadležni Ordinariji podijele ovlast ispovijedanja na jednu godinu.

Vlč. Alberto Zornada, Vrhbosanska nadbiskupija, se ispričao da ne može doći na Seminar. Komisija predlaže da mu se produži ovlast ispovijedanja do sljedećeg Seminara u 2017. godini.

Koristim prigodu zahvaliti uzoritom gospodinu Vinku kardinalu Puljiću, nadbiskupu metropolitu vrhbosanskom na predvođenju sv. Misa i prigodnim pastirskim riječima. Zahvaljujem i članovima Komisije na održanim predavanjima i spremnosti ta dva dana Seminara biti na raspolaganju. Zahvaljujem također upravi Bogoslovije na otvorenom srcu i vratima kuće te logističkoj potpori. I na kraju zahvaljujem svim svećenicima koji su sudjelovali na ovogodišnjem Seminaru. Bila je to prigoda još bolje se upoznati, produbiti svoje znanje te u Euharistiji učvrstiti naše zajedništvo.

Uz zahvale i iskren pozdrav u Gospodinu.

*mr. mons. Luka Tunjić
predsjednik Komisije*

Imenovanja i premještaji

Vlč. gosp. Damir Pavić, OFM, razriješen službe župnika župe Rođenja Blažene Djevice Marije u Brestovskom (Dekret br. 699/2016 od 13. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Ivo Bošnjak, OFM, razriješen službe župnog vikara u župi Uznesenja BDM u Tolisi (Dekret br. 700/2016 od 13. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Domagoj Šimić, OFM, razriješen službe župnog vikara u župi Duha Svetog Fojnica (Dekret br. 701/2016 od 13. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Marijo Plavčić, OFM, razriješen službe župnog vikara u župi Sv. Ante Padovanskog u Busovači (Dekret br. 702/2016 od 13. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Josip Filipović, OFM, razriješen službe župnog vikara u župi Sv. Franje Asiškog u Gučoj Gori (Dekret br. 703/2016 od 13. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Nikola Matanović, OFM, razriješen službe župnog vikara u župi Uznesenja BDM u Docu (Dekret br. 704/2016 od 13. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Ivan Kasalo, OFM, razriješen službe župnog vikara u župi Sv. Juraja Mučenika u Vitezu (Dekret br. 705/2016 od 13. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Jurica Periša, OFM, razriješen službe župnog vikara u župi Sv. Juraja Mučenika u Vitezu (Dekret br. 706/2016 od 13. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Ivan Pilić, OFM, razriješen službe župnog vikara u župi Sv. Ivana Krstitelja u Podmilačju (Dekret br. 707/2016 od 13. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Miroslav Jonjić, OFM, razriješen službe župnog vikara u župi Uznesenja BDM u Osovi (Dekret br. 708/2016 od 13. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Dominko Batinić, OFM, razriješen službe župnika u župi Sv. Ante Padovanskog u Busovači (Dekret br. 709/2016 od 13. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Ilija Kovačević, OFM, razriješen službe župnika u župi Sv. Marka Evanđeliste na Plehanu (Dekret br. 710/2016 od 13. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Marko Bandalo, OFM, imenovan župnim vikarom u župi Sv. Franje Asiškog u Šikari (Dekret br. 711/2016 od 13. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Luka Šarčević, OFM, imenovan župnim vikarom u župi Uznesenja BDM Rama-Šćit (Dekret br. 712/2016 od 13. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Mijo Džolan, OFM, imenovan župnim vikarom u župi Uznesenja BDM Rama-Šćit (Dekret br. 713/2016 od 13. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Ivica Karatović, OFM, imenovan župnim vikarom u župi Uznesenja BDM u Osovi (Dekret br. 714/2016 od 13. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Ivica Matišić, OFM, imenovan župnim vikarom u župi Sv. Ilije Proroka (Dekret br. 715/2016 od 13. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Josip Jukić, OFM, imenovan župnim vikarom u župi Uznesenja BDM u Kreševu (Dekret br. 716/2016 od 13. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Hrvoje Radić, OFM, imenovan župnim vikarom u župi Sv. Juraja Mučenika u Vitezu (Dekret br. 717/2016 od 13. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Ivan Tučić, OFM, imenovan župnim vikarom u župi Sv. Juraja Mučenika u Vitezu (Dekret br. 718/2016 od 13. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Davor Petrović, OFM, imenovan župnim vikarom u župi Sv. Franje Asiškog u Gučoj Gori (Dekret br. 719/2016 od 13. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Mario Katušić, OFM, imenovan župnim vikarom u župi Duha Svetoga u Fojnici (Dekret br. 720/2016 od 13. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Petar Matanović, OFM, razriješen službe župnog vikara u župi Bezgrešnog začeca BDM u Dubravama i imenovan župnim vikarom u župi Rođenja BDM u Ulicama (Dekret br. 721/2016 od 13. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Mirko Jozić, OFM, razriješen službe župnog vikara u župi Bezgrešnog začeca BDM u Dubravama i imenovan župnim vikarom u župi Sv. Franje Asiškog u Zoviku (Dekret br. 722/2016 od 13. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Franjo Trogrlić, OFM, razriješen službe župnog vikara u župi Sv. Ivana Krstitelja u Podmilačju i imenovan župnim vikarom u župi Duha Svetoga u Fojnici (Dekret br. 723/2016 od 13. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Vinko Tomas, OFM, razriješen službe župnog vikara u župi Sv. Ante Padovanskog u Busovači i imenovan župnim vikarom u župi Duha Svetoga u Fojnici (Dekret br. 724/2016 od 13. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Željko Nikolić, OFM, razriješen službe župnog vikara u župi Sv. Ante Padovanskog u Sivši i imenovan župnim vikarom u župi Sv. Ante Padovanskog u Busovači (Dekret br. 725/2016 od 13. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Josip Mihael Matijanić, OFM, razriješen službe župnog vikara u župi Uznesenja BDM u Uskoplju i imenovan župnim vikarom u župi Sv. Ante Padovanskog u Busovači (Dekret br. 726/2016 od 13. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Mato Cvjetković, OFM, razriješen službe župnog vikara u župi Sv. Mihovila Arkandela u Ovčarevu i imenovan župnim vikarom u župi Sv. Martina u Bučićima (Dekret br. 727/2016 od 13. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Jozo Šarčević, OFM, razriješen službe župnog vikara u župi Sv. Ante Padovanskog u Busovači i imenovan župnim vikarom u župi Uznesenja BDM u Docu (Dekret br. 728/2016 od 13. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Ivica Radić, OFM, razriješen službe župnog vikara u župi Sv. Ilije Proroka u Zenici i imenovan župnim vikarom u župi Sv. Ivana Krstitelja u Podmilačju (Dekret br. 729/2016 od 13. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Nikica Tomas, OFM, razriješen službe župnog vikara u župi Sv. Ante Padovanskog u Bugojnu i imenovan župnim vikarom u župi Sv. Ivana Krstitelja u Kraljevoj Sutjesci (Dekret br. 730/2016 od 13. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Tomislav Svetinović, OFM, razriješen službe župnog vikara u Sv. Mihovila Arkandela u Varešu i imenovan župnim vikarom u župi Sv. Marka Evanđeliste na Plehanu (Dekret

br. 731/2016 od 13. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Branko Maleekinušić, OFM, razriješen službe župnog vikara u župi Uznesenja BDM u Uskoplju i imenovan župnim vikarom u župi Uznesenja BDM Rama-Šćit (Dekret br. 732/2016 od 13. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Miljenko Petričević, OFM, razriješen službe župnog vikara u župi Uznesenja BDM Rama-Šćit i imenovan župnim vikarom u župi Sv. Ante Padovanskog na Gračacu (Dekret br. 733/2016 od 13. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Ivica Tomas, OFM, razriješen službe župnog vikara u župi Sv. Petra i Pavla u Tuzli i imenovan župnim vikarom u župi Uznesenja BDM u Tolisi (Dekret br. 734/2016 od 13. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Božidar Štrkalj, OFM, razriješen službe župnog vikara u župi Sv. Mihovila Arkandela u Ovčarevu i imenovan župnim vikarom u župi Sv. Petra i Pavla u Tuzli (Dekret br. 735/2016 od 13. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Pero (Pejo) Oršolić, OFM, razriješen službe župnika u župi Imena Marijina u Sv. ilaju i imenovan župnim vikarom u župi Bezgrešnog začeca BDM u Dubravama (Dekret br. 736/2016 od 13. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Juro Aščić, OFM, razriješen službe župnika u župi Sv. Ante Padovanskog u Drijenči (Dekret br. 737/2016 od 13. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Niko Petonjić, OFM, razriješen službe župnika u župi Sv. Ante Padovanskog u Sivši i imenovan župnim vikarom u župi Duha Svetoga u Novoj Biloj (Dekret br. 738/2016 od 13. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Mijo Rajić, OFM, razriješen službe župnika u župi Uznesenja BDM u Kreševu i imenovan župnim vikarom u župi Sv. Ivana Krstitelja u Podmilačju (Dekret br. 739/2016 od 13. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Zoran Vuković, OFM, razriješen službe župnog vikara u župi Sv. Ilije Proroka u Kiseljaku i imenovan župnikom u župi Sv. Ilije Proroka u Kiseljaku (Dekret br. 740/2016 od 13. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Željko Brkić, OFM, razriješen službe župnog vikara u župi Sv. Ivana Krstitelja u Kraljevoj Sutjesci i imenovan župnikom u župi Sv. Ivana Krstitelja u Kraljevoj Sutjesci (Dekret br. 741/2016 od 13. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Zoran Jaković, OFM, razriješen službe župnika u župi Sv. Ivana Krstitelja u Kraljevoj Sutjesci i imenovan župnikom u župi Sv. Ante Padovanskog u Busovači (Dekret br. 742/2016 od 13. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Niko Josić, OFM, razriješen službe župnika u župi Presvetog Srca Isusova u Zvorniku i imenovan župnikom u župi Bezgrešnog začeca BDM u Dubravama (Dekret br. 743/2016 od 13. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Marko Antić, OFM, razriješen službe župnika u župi Bezgrešnog začeca BDM u Dubravama i imenovan župnikom u župi Uznesenja BDM u Breškama (Dekret br. 756/2016 od 17. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Marinko Štrbac, OFM, razriješen službe župnika u župi Bezgrešnog začeca BDM u Vijaci i imenovan župnikom u župi Sv. Ante Padovanskog Podhum-Žitače (Dekret br. 757/2016 od 17. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Ivica Vidak, OFM, razriješen službe župnog vikara u župi Sv. Juraja Mučenika u Vitezu i imenovan župnikom u župi Sv. Ante Padovanskog u Sivši (Dekret br. 758/2016 od 17. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Dario Udovičić, OFM, razriješen službe župnog vikara u župi Duha Svetog u Novoj Biloj i imenovan župnikom u župi Sv. Mihovila Arkandela u Ovčarevu (Dekret br. 759/2016 od 17. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Mirko Filipović, OFM, razriješen službe župnog vikara u župi Sv. Marka Evanđeliste na Plehanu i imenovan župnikom u župi Sv. Franje Asiškog u Žeravcu (Dekret br. 760/2016 od 17. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Ivan Pervan, OFM, razriješen službe župnog vikara u župi Duha Svetog u Fojnici i imenovan župnikom u župi Sv. Ilije Proroka u Doljanima (Dekret br. 761/2016 od 17. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Miro Martin Relota, OFM, razriješen službe župnog vikara u župi Duha Svetoga u Fojnici i imenovan župnikom u župi Duha Svetoga u Fojnici (Dekret br. 762/2016 od 17. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Mario Jurić, OFM, razriješen službe župnog vikara u župi Uznesenja BDM u Kreševu i imenovan župnikom u župi Uznesenja BDM u Tolisi (Dekret br. 763/2016 od 17. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Filip Karadža, OFM, imenovan župnikom u župi Sv. Ivana Krstitelja u Podmilačju (Dekret br. 764/2016 od 17. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Vjeko Tomić, OFM, imenovan župnikom u župi Bezgrešnog začeca BDM u Vijaci (Dekret br. 765/2016 od 17. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Mijo Šuman, OFM, imenovan župnikom u župi Sv. Josipa u Gornjoj Dubici (Dekret br. 766/2016 od 17. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Anto Zrakić, OFM, imenovan župnikom u župi Sv. Marka Evanđeliste u Potočanima (Dekret br. 767/2016 od 17. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Joso Oršolić, OFM, imenovan župnikom u župi Presvetog Srca Isusova u Zvorniku (Dekret br. 768/2016 od 17. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Darko Drljo, OFM, razriješen službe župnika u župi Sv. Ante Padovanskog Podhum-Žitače i imenovan župnikom u župi Uznesenja BDM u Kreševu (Dekret br. 769/2016 od 17. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Anto Tomas, OFM, razriješen službe župnika u župi Rođenja BDM u Ulicama i imenovan župnikom u župi Sv. Marka Evanđeliste na Plehanu (Dekret br. 770/2016 od 17. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Mladen Jozić, OFM, razriješen službe župnika u župi Sv. Marka Evanđeliste u Potočanima i imenovan župnikom u župi Imena Marijina u Svilaju (Dekret br. 771/2016 od 17. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Andrija Jozić, OFM, razriješen službe župnika u župi Sv. Ilije Proroka u Doljanima i imenovan župnikom u župi Uznesenja BDM Rama-Šćit (Dekret br. 772/2016 od 17. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Marijan Živković, OFM, razriješen službe župnika u župi Uznesenja BDM u Tolisi i imenovan župnikom u župi Sv. Jakova Markijskog u Grebnicama (Dekret br. 773/2016 od 17. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Marijan Živković, OFM, razriješen službe župnika u župi Uznesenja BDM u Breškama i imenovan župnikom u župi Sv. Ante Padovanskog u Drijenči (Dekret br. 774/2016 od 17. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Nikica Vujica, OFM, razriješen službe župnika u župi Duha Svetog u Fojnici (Dekret br. 775/2016 od 17. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Tomislav Brković, OFM, razriješen službe župnika u župi Uznesenja BDM Rama-Šćit i imenovan župnim vikarom u župi Sv. Ante Padovanskog u Bugojnu (Dekret br. 776/2016 od 17. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Marko Kepić, OFM, razriješen službe župnika u župi Sv. Juraja Mučenika u Vitezu i imenovan župnim vikarom u župi Sv. Ilije Proroka u Zenici (Dekret br. 777/2016 od 17. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Vinko Ćuro, OFM, razriješen službe župnika u župi Sv. Ilije Proroka u Kiseljaku i imenovan župnim vikarom u župi Sv. Ilije Proroka u Novom Šeheru (Dekret br. 778/2016 od 17. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Frano Oršolić, OFM, razriješen službe župnika u župi Sv. Jakova Markijskog u Grebnicama i imenovan župnim vikarom u župi Uznesenja BDM u Tolisi (Dekret br. 780/2016 od 17. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Velimir Bavrka, OFM, razriješen službe župnika u župi Sv. Josipa u Gornjoj Dubici i imenovan župnikom u župi Sv. Juraja Mučenika u Vitezu (Dekret br. 781/2016 od 17. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Zvonko Miličić, OFM imenovan župnim vikarom u župi Sv. Ante Padovanskog u Busovači (Dekret br. 782/2016 od 17. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Pavo Vujica, OFM imenovan župnim vikarom u župi Uznesenja BDM u Uskoplju (Dekret br. 783/2016 od 17. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Josip Jozić, OFM imenovan župnim vikarom u župi Sv. Mihovila Arkandela u Varešu (Dekret br. 784/2016 od 17. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Ivan Bubalo, OFM imenovan župnim vikarom u župi Sv. Ilije Proroka u Kiseljaku (Dekret br. 785/2016 od 17. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Ilija Jurić, OFM, razriješen službe župnika u župi Sv. Martina biskupa u Bučićima i imenovan župnikom u župi Rođenja BDM u Brestovskom (Dekret br. 786/2016 od 17. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Marinko Didak, OFM, razriješen službe župnika u župi Sv. Mihovila Arkandela u Ovčarevu i imenovan župnikom u župi Sv. Martina biskupa u Bučićima (Dekret br. 787/2016 od 17. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Martin Antunović, OFM, razriješen službe župnog vikara u župi Sv. Franje Asiškog u Zoviku i imenovan župnikom u župi Rođenja BDM u Ulicama (Dekret br. 788/2016 od 17. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Stjepan Lovrić, OFM imenovan župnim vikarom u župi Uznesenja BDM u Uskoplju (Dekret br. 789/2016 od 17. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Ilije Jerkovića, OFM imenovan župnim vikarom u župi Sv. Franje Asiškog u Žeravcu (Dekret br. 790/2016 od 17. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Andrija Cvitanović, OFM imenovan župnim vikarom u župi Uznesenja BDM Rama-Ščit (Dekret br. 791/2016 od 17. lipnja 2016.).

Preč. gosp. Marinko Štrbac, OFM, razriješen službe dekana Sutješkog dekanata (Dekret br. 792/2016 od 17. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Davor Topić stavljen na raspolaganje Skopskoj biskupiji na tri godine (Dekret br. 809/2016 od 22. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Jošt Mezeg stavljen na raspolaganje Skopskoj biskupiji na tri godine (Dekret br. 810/2016 od 22. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Ivan Ivančević imenovan župnim vikarom u župama Sv. Ivana Krstitelja Otinovci i Svete Obitelji Kupres (Dekret br. 833/2016 od 29. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Dražen Kustura imenovan župnim vikarom u župi Uznesenja BDM na Stupu (Dekret br. 834/2016 od 29. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Marko Slišković imenovan župnim vikarom u župi Glavosjek Ivana Krstitelja u Odžaku (Dekret br. 835/2016 od 29. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Ljubo Zadrić poslan na studij Dogmatske teologije u Rim (Dekret br. 836/2016 od 29. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Anto Zubak imenovan župnim vikarom u župi Sv. Ante Padovanskog u Žepču (Dekret br. 837/2016 od 29. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Silvano di Benedetto, OFM, imenovan župnim vikarom u Župi Sv. Juraja Mučenika u Vitezu (Dekret br. 838/2016 od 29. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Bojan Martinović, OFM, imenovan župnim vikarom u Župi Sv. Juraja Mučenika u Vitezu (Dekret br. 839/2016 od 29. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Marko Škraba razriješen službe župnog vikara u župi Uznesenja BDM na Stupu i poslan na studij Liturgike u Rim (Dekret br. 840/2016 od 29. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Andrej Lukanović razriješen službe župnog vikara u župi Presvetog Srca Isusova u Prozoru i imenovan župnim vikarom u Župi Presvetog Trojstva u Novom Travniku (Dekret br. 841/2016 od 29. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Stjepan Didak razriješen službe župnog vikara u župi Sv. Luke Evandeliste u Sarajevu i imenovan župnim vikarom u Župi Presvetog Srca Isusova u Prozoru (Dekret br. 842/2016 od 29. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Josip Ikić, OFM, razriješen službe upravitelja župne ekspoziture sv. Bonaventure u Visokom (Dekret br. 845/2016 od 30. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Franjo Radman, OFM, imenovan upraviteljem župne ekspoziture sv. Bonaventure u Visokom (Dekret br. 846/2016 od 30. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Julijan Madžar, OFM, đakon upućen na đakonski praktikum u župu Sv. Mihovila Arkandela u Ovčarevu (Dekret br. 847/2016 od 30. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Damir Ivanović razriješen službi ekonoma i prefekta u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu i imenovan župnikom u župi Presvetog Srca Isusova u Brčkom (Dekret br. 848/2016 od 30. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Ljubo Zelenika razriješen službe župnog vikara u župi Glavosjeka Ivana Krstitelja u Odžaku i imenovan odgojiteljem u Internatu KŠC-a sv. Josip u Sarajevu (Dekret br. 849/2016 od 30. lipnja 2016.).

Preč. gosp. Veselko Župarić razriješen službe župnika u župi Presvetog Srca Isusova u Brčkom i stavljen na raspolaganje hrvatskoj inozemnoj pastvi za HKZ Freiburg (Dekret br. 850/2016 od 18. srpnja 2016.).

Vlč. gosp. Boris Salapić razriješen službe vicerektora u Nadbiskupskom sjemeništu „Petar Barbarić“ u Travniku i imenovan župnikom u župama Uznesenja BDM u Komušini i sv. Petra i Pavla u Gornjoj Komušini (Dekret br. 851/2016 od 30. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Damir Ivanović imenovan v.d. dekana Brčkanskog dekanata (Dekret br. 852/2016 od 30. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Oliver Jerković razriješen službi odgojitelja u Internatu KŠC-a sv. Josip u Sarajevu i rektora crkve Kraljice Krunice, te poslan na studij Ekumenske teologije i Istočnog bogoslovlja u Münster (Dekret br. 853/2016 od 29. lipnja 2016.).

Vlč. gosp. Goran Kosić razriješen službe župnika u župama Sv. Ivana Krstitelja na Bijelom Brdu i Sv. Petra i Pavla u Kulini i imenovan ekonomom i prefektom u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu (Dekret br. 877/2016 od 05. srpnja 2016.).

Vlč. gosp. Vlado Vrebac razriješen službe župnog vikara u župi Imena Marijina u Oštroj Luci-Boku i imenovan župnikom u župama Sv. Ivana Krstitelja na Bijelom Brdu i Sv. Petra i Pavla u Kulini (Dekret br. 878/2016 od 05. srpnja 2016.).

Vlč. gosp. Jure Gavranic razriješen službe župnika u župi Sv. Josipa u Rankovićima i stavljen u svećeničku mirovinu (Dekret br. 879/2016 od 05. srpnja 2016.).

Vlč. gosp. Ilija Stipić, OFM, razriješen službe župnika u župi Sv. Ivana Krstitelja u Podmilačju (Dekret br. 916/2016 od 16. srpnja 2016.).

Vlč. gosp. Miljenko Džalto razriješen službe župnika u župi Sv. Ivana Krstitelja na Uzdolu i imenovan župnikom župe Sv. Josipa u Rankovićima (Dekret br. 925/2016 od 18. srpnja 2016.).

Preč. gosp. Josip Lebo razriješen službe župnika u župi Presvetog Trojstva u Novom Sarajevu i stavljen na raspolaganje u Dubrovačku biskupiju na godinu dana (Dekret br. 926/2016 od 18. srpnja 2016.).

Preč. gosp. Josip Lebo razriješen službe dekana Sarajevskog dekanata i člana Povjerenstva za Sinodu VN (Dekret br. 927/2016 od 18. srpnja 2016.).

Preč. gosp. Ivo Paradžik razriješen službe župnika u župi Sv. Ante Padovanskog u Boću i imenovan župnikom u župi Presvetog Trojstva u Novom Sarajevu (Dekret br. 928/2016 od 18. srpnja 2016.).

Preč. gosp. Ivo Tomić razriješen službe župnika u župi Sv. Josipa u Tesliću i imenovan župnikom u župi Sv. Ivana Krstitelja na Uzdolu (Dekret br. 930/2016 od 18. srpnja 2016.).

Vlč. gosp. Ivica Zlatunić razriješen službe voditelja HKC Springvale i stavljen u svećeničku mirovinu (Dekret br. 931/2016 od 18. srpnja 2016.).

Vlč. gosp. Vedran Lešić razriješen službe župnog vikara u župama Sv. Ivana Krstitelja u Otinovicima i Sv. Obitelji na Kupresu i stavljen na raspolaganje Hrvatskoj inozemnoj pastvi za HKC Springvale u Australiji (Dekret br. 932/2016 od 18. srpnja 2016.).

Preč. gosp. Marko Hrskanović razriješen službe župnika u župama Uznesenja BDM u Komušini i Sv. Petra i Pavla u Gornjoj Komušini i imenovan župnikom župe Sv. Marka Evanđeliste u Gradačcu (Dekret br. 933/2016 od 18. srpnja 2016.).

Vlč. gosp. Ivo Kopic razriješen službe župnika u župi Sv. Marka Evanđeliste u Gradačcu i imenovan župnikom župa Sv. Juraja Mučenika u Derventi i Sv. Ante Padovanskog u Bukovici (Dekret br. 934/2016 od 18. srpnja 2016.).

Vlč. gosp. Pavo Brajinović razriješen službe dušobrižnika u Domu sv. Josipa SMI u Vitezu i imenovan župnikom župe Srca Marijina u Posavskoj Mahali (Dekret br. 935/2016 od 18. srpnja 2016.).

Vlč. gosp. Ivan Ravlić razriješen službe župnika u župi Srca Marijina u Posavskoj Mahali i imenovan župnikom župe Sv. Josipa u Tesliću (Dekret br. 936/2016 od 18. srpnja 2016.).

Vlč. gosp. Filip Maršić razriješen službe župnika u župama Sv. Juraja Mučenika u Derventi i Sv. Ante Padovanskog u Bukovici i imenovan župnikom župe Sv. Ante Padovanskog u Boću (Dekret br. 937/2016 od 18. srpnja 2016.).

Vlč. gosp. Mato Vincetić, OFM, razriješen službe župnog vikara u župi Bezgrešnog začeca BDM u Dubravama i imenovan župnim vikarom župe Uznesenja BDM u Tolisi (Dekret br. 975/2016 od 29. srpnja 2016.).

Preč. gosp. Stipan Radić, OFM, imenovan dekanom Kreševskog dekanata (Dekret br. 1109/2016 od 1. rujna 2016.).

Preč. gosp. Anto Pušeljić, OFM, imenovan dekanom Šamačkog dekanata (Dekret br. 1111/2016 od 1. rujna 2016.).

Preč. gosp. Ivan Marić, OFM, imenovan dekanom Derventskog dekanata (Dekret br. 1112/2016 od 1. rujna 2016.).

Preč. gosp. Damir Ivanović imenovan dekanom Brčanskog dekanata (Dekret br. 1113/2016 od 1. rujna 2016.).

Preč. gosp. mons. Anto Ćosić imenovan dekanom Sutješkog dekanata (Dekret br. 1114/2016 od 1. rujna 2016.).

Preč. gosp. Boris Salapić imenovan dekanom Usorskog dekanata (Dekret br. 1115/2016 od 1. rujna 2016.).

Dozvole

Dopis broj 694/2016 od 07. srpnja 2016.: dozvola gradnje spomen kapelice u mjestu Vesela župa sv. Ante Padovanskog Bugojno.

Dopis broj 698/2016 od 07. srpnja 2016.: dozvola obnove prostorija koje koristi KBF u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu.

Dopis broj 752/2016 od 22. lipnja 2016.: dozvola obnove župne crkve Prečistog Srca Marijina u Bijeljini.

Dopis broj 866/2016 od 01. srpnja 2016.: dozvola blagoslova postaja Križnog puta u župi Gospe Sniježne u Deževicama.

Dopis broj 912/2016 od 25. srpnja 2016.: dozvola obnove krova župne kuće u župi Imena Marijina Gromiljak.

Dopis broj 1096/2016 od 03. rujna 2016.: dozvola blagoslova novoizgrađene kapele u Polju u čast Rođenja BDM u župi Sv. Juraja Mučenika u Derventi.

Kronika Vinka kardinala Puljića

1. lipnja 2016. do 1. rujna 2016.

1. lipnja 2016.

U 10:00h Nadbiskup je dao intervju za BH radio 1.

U 11:45h Nadbiskup je primio na razgovor

dr. sc. vlč. Tomislava Mlakića pročelnika Katohetskoga ureda.

U 19:00h Nadbiskup je u crkvi Sv. Ante Padovanskoga u Žepču predvodio obred primanja

Biblije za članove neokatekumenskoga puta.

2. lipnja 2016.

U 15:00h Nadbiskup je predsjedao sjednicom ordinarijata vrhbosanskoga.

3. lipnja 2016.

U 11:00h Nadbiskup je nazočio župnoj proslavi Srca Isusova u Sarajevskoj katedrali.

U 17:00h Nadbiskup je nazočio humanitarnom koncertu koji je organizirao Caritas VN pod sloganom „Djeca pomažu siromašnima“.

4. lipnja 2016.

U 11:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu u župi Sv. Ivana Krstitelja u Kraljevoj Sutjesci i pod Svetom misom podijelio sakrament Svete potvrde za 33 pripravnika.

U 15:00h Nadbiskup se u Zavidovićima susreo sa vlč. Mirom Bešlić župnikom te župe.

U 17:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu u župi Sv. Ilije Proroka u Novom Šeheru i podijelio sakrament Svete potvrde za 85 pripravnika.

5. lipnja 2016.

U 9:30h Nadbiskup je primio na razgovor mons. Franju Komaricu banjolučkog biskupa i mons. Ratka Perića biskupa mostarsko-duvanjskog.

U 10:30h Nadbiskup je predslavio Svetu misu u katedrali povodom vanjske proslave svetkovine Srca Isusova zaštitnika vrhbosanske Nadbiskupije. Pod Svetom misom propovijedao je mostarski biskup mons. Ratko Perić. Svetoj misi su nazočili mons. Lugi Pezutto apostolski nuncij, mons. Franjo Komarica banjolučki biskup, mons. Tomo Vukšić vojni ordinarij i mnogo poštovani fra Jozo Marinčić provincijal franjevačke provincije Bosne srebrenne te dosta svećenika i vjernika. Nakon mise u prostorijama ordinarijata upriličen je svečani ručak.

6. lipnja 2016.

U 8:45h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. Marina Marića župnika župe Gospe Snježne u Deževicama.

U 10:15h Nadbiskup je primio na razgovor gospodina Ferida Burkića.

U 10:45h Nadbiskup je primio na razgovor gospođu Kameliju Madacki i njezinu sestru.

U 11:15h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. Gorana Kosića župnika župe Sv. Ivana Krstitelja na Bijelom Brdu.

U 16:00h Nadbiskup je primio na razgovor mons. Ivu Tomaševića generalnog tajnika BK BiH.

U 16:15h Nadbiskup je primio na razgovor gospodina Vedrana Džido.

U 18:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu u katedrali prigodom godišnjice pohoda pape Franje BiH 6. lipnja 2015. Svetoj misi nazočili su biskupi mons. Lugi Pezutto apostolski nuncij u BiH, mons. Pero Sudar pomoćni vrhbosanski biskup i mons. Tomo Vukšić vojni ordinarij u BiH te oko 27 svećenika te predstavnici političkoga vrha hrvatskog naroda u BiH na čelu sa članom predsjedništva dr. sc. Draganom Čovićem i gosp. Marinkom Čavara predsjednikom federacije BiH. Nakon Svete mise u svećeničkom domu je održana prigodna akademija na kojoj se nastojalo posjetiti se na taj veličanstveni dan te na poruke pape Franje upućene prilikom njegova pohoda BiH. Tom prigodom javnosti je prezentirana knjiga *Iz župnikove torbe* koja u sebi sadrži članke koje je Nadbiskup pisao u *Katoličkom tjedniku* nekoliko godina.

7. lipnja 2016.

U 9:00h Nadbiskup je u VBS-u predsjedao komisijom pred kojom su đakoni polagali ispit iz pastoralne godine. Uz Nadbiskupa u komisiji su bili mons. dr. sc. Pavo Jurišić, p. Luka Lučić i vlč. Josip Vajdner. Đakoni koji su polagali ispit su vlč. Dražen Kustura, vlč. Ivan Ivančević, vlč. Marko Slišković, vlč. Ljubo Zadrić, vlč. Anto Zubak i vlč. Boris Jorgić iz banjolučke biskupije.

U 10:30h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. Ljubu Zeleniku župnog vikara u župi Glasovijeka Sv. Ivana Krstitelja u Odžaku.

U 11:00h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. Bonu Tomića župnika župe Sv. Ivana Krstitelja u Živinicama.

U 12:15h Nadbiskup je primio na razgovor mons. Ivu Tomaševića gen. tajnika BK BiH.

U 16:30h Nadbiskup je predsjedao sjednicom stalnog vijeća BK BiH.

U 18:20h Nadbiskup je primio na razgovor mons. Tomu Vukšića vojnog ordinarija u BiH.

8. lipnja 2016.

U 9:00h Nadbiskup je dao intervju za *Svjeto Riječi*.

U 15:00h Nadbiskup je primio na razgovor gospođu Milanku Dragar književnicu i umirovljenu profesoricu iz Slovenije.

9. lipnja 2016.

U 9:45h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. Antu Jelića župnika župe Sv. Luke Evand-

eliste u Novome gradu.

U 11:35h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. Josipa Vajdnara glavnog urednika Katoličkog tjednika i župnika župe Sv. Leopolda Mandića na Brijesću.

U 13:00h Nadbiskup se u prostorijama Ordinarijata susreo sa svećenicima koji su aktivni članovi MRV-a.

U 15:00h Nadbiskup je primio na razgovor načelnika općine Srebrenica gospodina Čamila Durakovića.

U 17:00h Nadbiskup je primio na razgovor provincijala Bosne srebrene fra Jozu Marinčića, fra Iku Skoku generalnog vizitatora i fra Petra Jeleča definitora.

10. lipnja 2016.

U 9:00h Nadbiskup je primio na razgovor dr. sc. vlč. Šimu Maršića ravnatelja centra za pastoral mladih „Ivan Pavao II.“ i profesora na KBF-u u Sarajevu.

U 9:45h Nadbiskup je primio na razgovor gđu. Katu Soldo.

U 10:00h Nadbiskup je primio na razgovor gđu Milanku Dragar književnicu i profesoricu iz Slovenije.

U 11:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu na KBF-u povodom završetka akademske godine. Nakon Mise Nadbiskup se uputio u Karlovac.

U 18:30h Nadbiskup je u Karlovcu u nacionalnom svetištu Sv. Josipa predslavio Misu povodom 329 godišnjice kada je Hrvatski sabor proglasio Sv. Josipa za zaštitnika Hrvatske. Na misi je nazočio veliki broj vjernika. Nakon Mise Nadbiskup se uputio u Žepče.

11. lipnja 2016.

U 10:00h Nadbiskup je stigao uz pratnju vjernika u župu Uzvišenja Svetoga Križa - Jelaške. Nadbiskupa je dočekaio župnik vlč. Ilija Matanović. Razlog Nadbiskupova pohoda toj župi bila je podjela sakramenta Svete potvrde za troje pripravnika i posveta župne crkve i oltara. Pod misom u 11:00h Nadbiskup je posvetio crkvu i oltar te podijelio sakrament Potvrde za troje pripravnika. Svetoj misi je nazočilo 12 svećenika i veliki broj vjernika. Nakon Mise Nadbiskup se uputio na Kupres.

U 16:00h Nadbiskup je na Kupresu predvodio ukopne obrede za pokojnog Ambroza Milu Turaliju pokojnog oca svećenika vrhbosanske Nadbiskupije dr. sc. vlč. Dubravka Turalije profesora na KBF-u i bivšeg Nadbiskup-

ova tajnika. Nakon sprovoda Nadbiskup se uputio u Sarajevo.

12. lipnja 2016.

U 10:00h Nadbiskup je stigao u župu Sv. Franje u Dobrinji te se susreo sa pripravnici- ma za sakrament Svete potvrde. Pod Misom u 11:00h Nadbiskup je podijelio sakrament Svete potvrde za 7 pripravnika, 5 iz župe Dobrinja i 2 iz župe Marindvor.

U 18:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu uočnicu u župi Sv. Ante Padovanskoga u Busovači na kojoj je bilo nazočno oko 8 000 ljudi i 11 svećenika koncelebranata.

13. lipnja 2016.

U 10:00h Nadbiskup je primio na razgovor don Alberta đakona iz zajednice Svetoga Egidija iz Rima.

U 11:00h Nadbiskup je u uredu MRV-a zajedno sa gospodinom Jakovom Fincijem i predstavnikom Islamske zajednice gosp. Kovačevićem primio na razgovor delegaciju socijalističkoga kluba u Europskom parlamentu.

U 16:15h Nadbiskup je posjetio sjemenište u Travniku i kratko se zadržao u sjemeništu.

U 18:00h Nadbiskup je predslavi Svetu misu u novo izgrađenoj crkvi Sv. Ante u Gornjem Mošunju koji pripada župi Vitez. Pod Svetom misom Nadbiskup je blagoslovio novu filijalnu crkvu. Na misi je nazočilo 7 svećenika i oko 2 000 vjernika.

14. lipnja 2016.

U 9:30h Nadbiskup je predsjedao sjednicom povjerenstva za Sinodu Vrhbosanske Nadbiskupije.

U 11:20h Nadbiskup je primio na razgovor mr. sc. vlč. Josipa Lebu župnika župe Presvetoga Trojstva u Novom Sarajevu.

U 11:30h Nadbiskup je primio na razgovor dr. sc. gđu Sandu Smoljo profesoricu na KBF-u i voditeljicu Centra za savjetovanje VN.

U 15:00h Nadbiskup je primio na razgovor gospodina Zorana Šangut ravnatelja i Memorijalnog centra Domovinskoga rata u Vukovaru i još tri člana njegove delegacije.

U 15:45h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. Ivicu Zlatunića svećenika VN koji djeluje u Australiji.

U 16:45h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. Damira Ivanovića ekonomu u VBS-u.

U 17:15h Nadbiskup je primio na razgovor preč. Željka Marića rektora Nadbiskupijskog sjemeništa „Petar Barbarić“ u Travniku.

U 18:00h Nadbiskup je primio na razgovor Maksima Ilića pravoslavnog svećenika koji djeluje u Modriči.

15. lipnja 2016.

U 11:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu u župi Borovica pod kojom su đakoni položili ispovijest vjere, zakletvu na celibat i poslušnost biskupu. Ovogodišnji đakoni koji će biti ređeni za svećenike su: vlč. Marko Slišković, vlč. Ivan Ivančević, vlč. Anto Zubak, vlč. Ljubo Zadrić i vlč. Dražen Kustra. Na Svetoj misi je nazočilo oko 50 vijernika te planinske župe predvođeni svojim župnikom i domaćinom vlč. Ivanom Butum. Nakon mise Nadbiskup se zadržao u razgovoru sa vjernicima te župe koji su mu prezentirali svoje tradicionalne pjesme.

16. lipnja 2016.

U jutarnjim satima Nadbiskup se uputio u Tomislavgrad na treći susret svećenika i redovnika koji djeluju u BiH. U 10:00h Nadbiskup je nazočio prigodnom predavanju koje je održao fra Ivan Ivanda a nakon toga predavanja Nadbiskup je nazočio pokorničkom bogoslužju. U 12:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu u samostanskoj crkvi Sv. Nikole Tavelića a pod misom je propovijedao mons. Tomo Vukšić vojni ordinarij u BiH. Susretu je nazočilo oko 300 svećenika koji djeluju na području Bosne i Hercegovine te svi biskupi BK BiH i apostolski nuncij u BiH mons. Luigi Pezzuto. Nakon Svete mise Nadbiskup se uputio u Sarajevo.

U 11:45h Nadbiskup je dao intervju za radio postaju *Mir Međugorije*.

U 18:15h Nadbiskup je primio na razgovor akademika Eda Kesellera profesora i voditelja Wolf instituta na Cambridgeu.

17. lipnja 2016.

U 13:20h Nadbiskup je iz sarajevske zračne luke otputovao u Nürnberg.

U 18:00h Nadbiskup je u Hrvatskoj katoličkoj misiji u Nürnbergu predslavio Svetu misu pod kojom je podijelio sakrament krštenja.

U 19:00h Nadbiskup se susreo sa pripravnicima za sakrament Svete potvrde misije Nürnberg i obavio ispit iz vjeronauka.

18. lipnja 2016.

U 11:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu u misiji Nürnberg pod kojom je podijelio sakrament Svete potvrde za 76 pripravnika.

U 15:30h Nadbiskup se uputio u Hrvatsku katoličku misiju u Traunreut sa voditeljem te

misije fra Vislavom Krijan.

U 19:00h Nadbiskup se susreo sa fra Matom Oršolićem svećenikom provincije Bosne srebrenne koji djeluje na njemačkoj župi u Pfalingu.

19. lipnja 2016.

U 11:00h Nadbiskup je obavio ispit iz vjeronauka u misiji Traunreut.

U 12:30h Nadbiskup je predslavio Svetu misu u misiji Traunreut pod kojom je podijelio sakrament Svete potvrde za 16 pripravnika.

U 14:00h Nadbiskup je dao intervju za Posavsku televiziju.

20. lipnja 2016.

U jutarnjim satima Nadbiskup je otputovao za Sarajevo.

U 18:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu povodom godišnje duhovne obnove za ministrante u travničkom sjemeništu.

21. lipnja 2016.

U 9:00h Nadbiskup je primio na razgovor mons. Egidija Živkovića biskupa iz Gradišća.

U 11:15h Nadbiskup je posjetio apostolskog nuncija u BiH mons. Luigija Pezzuta i čestitao mu imendan.

U 14:30h Nadbiskup se uputio u Mostar.

U 18:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu u mostarskoj katedrali u zajedništvu sa mostarskim biskupom mons. Ratkom Perićem za pokojne svećenike glagoljaše koji su djelovali na području BiH u vrijeme Otomanskoga carstva. Na Misi je nazočio i veliki broj svećenika.

U 19:00h u dvorani župe katedrala u Mostaru upriličeno je predstavljanje knjige mons. Ratka Perića o glagoljašima u BiH. Jedan od predstavljača bio je i Nadbiskup zajedno sa don Božom Golužom i profesorom Antom Ivčić a moderator je bio don Željko Majić generalni vikar mostarske biskupije. U svome nastupnom obraćanju Nadbiskup je zahvalio mons. Ratku na ukazanom povjerenju i na novoj knjizi koja za cilj ima otkriti pravu istinu bez koje nema ni liječenja rana ni istinske suradnje. Nakon predstavljanja knjige Nadbiskup se uputio u Sarajevo.

22. lipnja 2016.

U 10:00h Nadbiskup je održao uvodno predavanje na početku Katehetskog dana VN koji se održao u prostorijama KŠC-a Sv. Josip u Sarajevu.

U 13:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu za katehete u crkvi Kraljice Krunice na Banjskome Brijegu.

U 14:30h u zgradi VBS-a Nadbiskup je blagoslovio obnovljene prostorije Katehetskog ureda.

U 15:00h Nadbiskup je primio na razgovor gospodina Soltesz Miklosa zamjenika ministra za vjerska pitanja Republike Mađarske i Negyesi Jozsefa ambasadora Mađarske u BiH.

U 16:00h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. Vladu Pranjića župnika župe Sv. Josipa u Zenici.

U 16:30h Nadbiskup je primio na razgovor dr. sc. vlč. Zdenka Spajića profesora i prodekan na na KBF-u u Sarajevu i župnika župe u Ilijašu.

23. lipnja 2016.

U 10:00h Nadbiskup je primio na razgovor patra Krešimira Djakovića D. I. župnika župe Sv. Ignacija Loyolskog na Grbavici.

U poslijepodnevnim satima Nadbiskup se uputio u Svetište Sv. Ivana Krstitelja u Podmilačje.

U 16:00h Nadbiskup je balgoslovio hodočasnike u svetištu i nakon toga bio u službi sakramenta Svete ispovijedi.

U 18:00h Nadbiskup je predslavi Svetu misu na kojoj je bilo nazočno između 20 i 25 000 vjernika te također veliki broj svećenika koncelebranata. U svojoj homiliji Nadbiskup je nastojao potaknuti na vrednovanje života i povjerenje u Boga posebno u ovim turbulentnim vremenima. Na misi su nazočili i vjernici drugih religija i naroda.

U večernjim satima Nadbiskup se uputio na Uzdol.

24. lipnja 2016.

U 11:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu za narod povodom patrona župe i proslave 160 godina postojanja te župe. Na kraju Svete mise Nadbiskup je u ime župnika podjelio priznanja onima koji su se nesebično zalagali za tu župu kroz 20 godina djelovanja svećenika vlč. Miljenka Džalte.

U poslijepodnevnim satima Nadbiskup se uputio u KŠC „Petar Barbarić“ u Travniku.

U 18:00h Nadbiskup je predslavio Misu za maturante, profesore i roditelje u sjemenišnoj crkvi a nakon Mise Nadbiskup je nazočio svečanosti podjele diploma maturantima gdje im je on osobno uručio diplome.

25. lipnja 2016.

U 9:00h Nadbiskup je primio na razgovor mons. Heriberta Augusta počasnog kanonika Vrhbosanskog stolnog kaptola.

U 11:00h Nadbiskup je predslavio Svetu

misu u Sarajevskoj katedrali za hodočasnike iz Slavenskoga Broda rodnoga grada S. B. Josipa Stadlera. Hodočasnici su došli u velikom broju njih 250 predvođeni preč. Ivanom Lendićem župnikom u župi u kojoj je kršten S. B. Josip Stadler.

U 15:45h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. Marinka Mrkonjića župnika u župi Husino kod Tuzle.

U 17:00h Nadbiskup je zajedno sa predsjednikom Federacije BiH gosp. Marinkom Čavara presjekao vrpcu za otvorenje zgrade Nadbiskupijskog Centra za pastoral Mladih „Ivan Pavao II.“ u Sarajevu. Nakon svečanog otvorenja Nadbiskup je nazočio svečanoj akademiji gdje je održao uvodni govor osvrćući se na povijest razvoja toga projekta. Na kraju Svečane akademije Nadbiskup je u ime Centra uručio priznanja svim donatorima.

U 18:45h Nadbiskup je predslavio Svetu misu u dvorani Centra gdje je nazočio veliki broj svećenika, časnih sestara i mladih.

26. lipnja 2016.

U 10:00h Nadbiskup je stigao u župu Ovčarevo kod Travnika gdje je svečano dočekan i obavio ispit iz vjeronauka za pripravnike.

U 11:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu pod kojom je podijelio Sakrament Svete potvrde za 46 pripravnika te župe. U svojoj homiliji Nadbiskup je pozvao na poseban način roditelje da pripaze kako odgajaju djecu jer žalimo se na njih da ne valjaju a prepustili smo ih zlim utjecajima napomenuo je Nadbiskup. Na kraju Svete mise Nadbiskupu je zahvalio župnik fra Marinko Didak.

27. lipnja 2016.

U 9:00h Nadbiskup je održao sjednicu sa poglavarima VBS-a u zgradi sjemeništa.

U 10:30h Nadbiskup je primio na razgovor prof. Franju Marića.

U 15:30h Nadbiskup je predsjedao sjednicom Ekonomskog vijeća VN.

U 17:30h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. dr. sc. Šimu Maršića ravnatelja Nadbiskupijskog Centra za mlade „Ivan Pavao II.“ i gđu. Magdu Kacmaryk iz organizacije Kirche in Not.

U 19:30h Nadbiskup je nazočio predstavljanju knjige „Prešućivani zločin“ u VBS-u.

28. lipnja 2016.

U 8:15h Nadbiskup je primio na razgovor mons. Franju Komaricu biskupa banjolučkog.

U 9:00h Nadbiskup je primio na razgovor gospodina Antu Ivića.

U 9:45h Nadbiskup je primio na razgovor mons. Ivu Tomaševića generalnog tajnika BK BiH.

U 10:30h Nadbiskup je u pratnji vlč. Pere Brajke bolničkog kapelana posjetio Univerziteti klinički centar u Sarajevu i susreo se sa direktoricom prof. Sebijom Izetbegović.

U 14:35h Nadbiskup je primio na razgovor osmoricu đakona ovogodišnjih ređenika.

U 15:15h Nadbiskup je primio na razgovor biskupa iz Senegalije.

29. lipnja 2016.

U 9:00h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. Luku Pranjića svećenika VN koji pastralno djeluje u Australiji.

U 10:30h Nadbiskup je predslavio svečano pontifikalno misno slavlje u sarajevskoj prvostolnici Presvetoga Srca Isusova. Pod tom Misom Nadbiskup je za svećenike zaredio 8 kandidata i to: vlč. Dražena Kusturu, vlč. Antu Zubaka, vlč. Ivana Ivančevića, vlč. Ljubu Zadrića, vlč. Marka Sliškovića, fra Silvana De Benedetto, fra Bojana Martinovića i fra Ivana Mijatovića. Na Svetoj misi nazočio je veliki broj svećenika i vjernika a na kraju Svete mise Nadbiskup je uručio posebnu plaketu i medaljon izrađen za tu prigodu svećenicima koji slave 25 i 50 godina svećeništva. 25 godina svećeništva ove godine u katedrali su proslavili vlč. Jakov Kajinić, vlč. Josip Grubišić, vlč. Luka Pranjić, vlč. Nikola Lovrić, vlč. Bono Tomić, fra Petar Karajica i fra Franjo Martinović, a 50 godina svećeništva u katedrali je proslavio vlč. Ivan Bošnjak. Svakako da ima još jubilaraca ove godine ali nisu mogli doći u katedralu iz različitih razloga i pridružiti se ovome slavlju za našu mjesnu crkvu. U svojoj homiliji Nadbiskup je pozvao nove svećenike na život sa Kristom i za Krista a svećenike koncelebrante pozvao je da pozitivno utječu na mlade svećenike, da ih ne ogorče u samome početku te ih zamolio da svi zajedno novozaređenu braću primimo u prezbiterij sa radošću i oduševljenjem. Pod Svetom misom pjevao je zbor bogoslova VBS-a. Nakon Svete mise Nadbiskup je u pratnji dr. sc. vlč. Darka Tomaševića otputovao u Rim gdje će se zadržati do 30. lipnja.

1. srpnja 2016.

U 9:00h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. Slavišu Stavnjaka svećenika VN koji pastoralno djeluje u Grazu – Austrija.

U 19:30h Nadbiskup je nazočio svečanom prijemu u Apostolskoj nuncijaturi povodom Papinog dana.

2. srpnja 2016.

U 9:00h Nadbiskup je primio na razgovor novu provincijalku sestara Milosrdnica sarajevske provincije.

U 10:15h Nadbiskup je primio na razgovor dr. sc. vlč. Tomislava Mlakića pročelnika Katetskog ureda VN.

U 11:45h Nadbiskup je primio na razgovor mons. dr. Franju Komaricu banjolučkog biskupa i gospodina Dražena Komaricu.

U 15:00h Nadbiskup je predsjedao sjednicom na kojoj su bili nazočni biskupi BK BiH.

U 20:00h Nadbiskup je nazočio koncertu u Narodnom pozorištu koji je organizirala Apostolska nuncijatura u BiH povodom papina dana.

3. srpnja 2016.

U 9:00h Nadbiskup je primio na razgovor mons. dr. Ratka Perića mostarskog biskupa.

U 10:30h Nadbiskup je nazočio Svetom misnom slavlju u katedrali kojem je predsjedao apostolski nuncij mons. Luigi Pezzuto a propovijedao je mons. Ratko Perić. Nakon Misse Nadbiskup je nazočio svečanom ručku u Apostolskoj nuncijaturi.

U 17:00h Nadbiskup je primio na razgovor fra Franju Stjepanovića župnog vikara u župi Plehan.

U 18:00h Nadbiskup je primio na razgovor mons. Želimira Puljića zadarskog Nadbiskupa.

U 19:30h Nadbiskup je zajedno sa mons. Želimirom Puljićem posjetio VBS.

4. srpnja 2016.

U 8:45h Nadbiskup je primio na razgovor fra Franju Stjepanovića župnog vikara u župi Plehan.

U 9:00h Nadbiskup je primio na razgovor dr. sc. don Michelle Capasa rektora sjemeništa *Redemptoris Mater* i vlč. Marijana vicerektora.

U 12:00h Nadbiskup je primio na razgovor mons. Tomu Vukšića vojnog ordinarija u BiH.

U 15:00h Nadbiskup je predsjedao sjednicom ordinarijata.

U 18:00h Nadbiskup je primio na razgovor gospođu Zdravku Bušić zamjenicu ministra vanjskih poslova RH gospodina Mire Kovača.

U 20:00h Nadbiskup je nazočio predstavljanju zbornika radova u čast mons. Želimira Puljića zadarskog Nadbiskupa u VBS-u.

5. srpnja 2016.

U 10:00h Nadbiskup je primio na razgovor mons. Stjepana Biletića svećenika koji djeluje u Švedskoj.

U 11:00h Nadbiskup je u sjemenišnoj crkvi Sv. Ćirila i Metoda predslavio Svetu misu povodom patrona crkve a pod Misom je propovijedao mons. Želimir Puljić zadarski Nadbiskup. Nadbiskup je pod Misom podijelio službu akolitata gospodinu Anti Vrhovcu bogoslovu VN i kandidaturu gospodinu Adnanu Petru Mihaelu Jašareviću također kandidatu VN.

U 19:00h Nadbiskup je nazočio svečanom prijemu povodom bajrama kod reisu-l-uleme Huseina Kavazovića.

6. srpnja 2016.

U 11:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu u katedrali Srca Isusova za časne sestre Služavke Maloga Isusa splitske provincije koje su došle pohoditi grob svoga utemeljitelja prvoga vrhbosanskog Nadbiskupa Sluge Božjega dr. Josipa Stadlera.

U 15:00h Nadbiskup je primio na razgovor biskupa iz Graza – Austrija mons. Wilhelma Krautwaschl-a.

U 16:00h Nadbiskup je zajedno sa mons. Wilhelmom Krautwaschl-om posjetio zgradu VBS-a, Svećeničkoga doma i gradilište nove rezidencije. Nakon toga Nadbiskup se zajedno sa gostima uputio na Pale.

7. srpnja 2016.

U 10:00h Nadbiskup je predsjedao sjednici voditelja institucija koje djeluju karitativno na području VN.

U 16:00h Nadbiskup je primio grupu mladih iz Belgije koji volontiraju u sjemeništu „Petar Barbarić“ u Travniku.

U 17:00h Nadbiskup je primio na razgovor preč. Josipa Kneževića rektora VBS-a i gospodina Ivana Dragičevića bogoslova.

8. srpnja 2016.

U 10:00h Nadbiskup je posjetio sestre karmelićanke na Stupu.

U 14.30h Nadbiskup je primio na razgovor mons. Tomu Vukšića vojnog ordinarija u BiH.

U 16:00h Nadbiskup je primio na razgovor mons. dr. sc. Franju Topića profesora na KBF-u.

9. srpnja 2016.

U 9:00h Nadbiskup je primio na razgovor gospodina Muhameda Mahmutovića književnika i gospodina Adnana Bajrića.

U 17:00h Nadbiskup je predslavio Svetu

misu u župi Sv. Ane u Radunicama i pod Misom krstio osmo dijete obitelji Radić.

11. srpnja 2016.

U 8:15h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. Augustina Lozića umirovljenog svećenika VN koji trenutno živi u Zadru.

U 12:00h Nadbiskup je primio na razgovor mons. Ivu Tomaševića generalnog tajnika BK BiH.

12. srpnja 2016.

U 8:30h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. Marka Jukića svećenika VN koji djeluje u hrvatskoj katoličkoj misiji u Limi – Peru.

U 9:30h Nadbiskup je predsjedao sjednicom upravnog vijeća Caritasa VN.

U 11:45h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. Andreja Lukanovića, župnog vikara u župi Prozor.

U poslijepodnevnom satima Nadbiskup se uputio u Banjaluku na zasjedanje BK BiH.

13. srpnja 2016.

U 9:00h Nadbiskup je predsjedao sjednicom BK BiH, a zasjedanje je trajalo tijekom cijeloga dana.

U 19:30h Nadbiskup je sa drugim članovima BK BiH posjetio trapistički samostan.

14. srpnja 2016.

U 9:00h Nadbiskup je predsjedao sjednicom BK BiH.

U 12:00h Nadbiskup je održao press konferenciju.

U 19:00h Nadbiskup je nazočio predstavljanju knjige *Skidanje maski* autora mons. Franje Komarice.

15. srpnja 2016.

U 10:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu u banjolučkoj katedrali povodom patrona i zaštitnika banjolučke biskupije Sv. Bonaventure. Misi su nazočili biskupi BK BiH i mons. Nikola Kekić Križevački vladika te veliki broj svećenika. Nakon mise Nadbiskup se uputio u Sarajevo.

U 17:30h Nadbiskup je primio na razgovor tri svećenika franjevca iz Konga koji su u posjeti Bosni i došli su u pratnji sestre Samuele Bešker.

16. srpnja 2016.

U 10:00h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. Veselka Župarića župnika župe Presvetog Srca Isusova u Brčkom.

U 15:45h Nadbiskup je primio na razgovor mons. Ivu Tomaševića generalnog tajnika BK BiH.

U 16:15h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. Damira Ivanovića ekonomu u VBS-u.

17. srpnja 2016.

U 11:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu na groblju Sv. Ilije u Priječanima, svome rodnome mjestu. Svetoj misi nazočili su vjernici s toga prostora koji su najvećim dijelom prognani i danas žive na raznim stranama. Na tome groblju sahranjeni su Nadbiskupovi najbliži članovi obitelji.

Nakon Mise Nadbiskup je obišao obiteljsko kućište.

18. srpnja 2016.

U 8:45h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. Marka Majstorovića župnika župe Presvetoga Srca Isusova u katedrali.

U 9:30h Nadbiskup je primio na razgovor novoga ambasadora Grčke u BiH gospodina Georgiusa Iliopoulou.

U 14:45h Nadbiskup je primio na razgovor grupu studenata iz SAD-a koji su na studijskom putovanju u BiH.

U 16:30h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. dr. sc. Šimu Maršića ravnatelja Nadbiskupijskog centra za pastoral mladih „Ivan Pavo II.“ i profesora na KBF-u.

19. srpnja 2016.

U 9:00h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. Peru Ijkića župnika župe Presvetog Srca Isusova u Doboju.

U 9:45h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. dr. sc. Dubravka Turaliju profesora Svetog Pisma SZ na KBF-u.

U 16:00h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. dr. sc. Mirka Šimića ravnatelja Caritasa VN i profesora moralne teologije na KBF-u.

U 17:00h Nadbiskup je otputovao u Tomislavgrad.

20. srpnja 2016.

U 11:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu na Zidinama – Buško jezero povodom Sv. Ilije zaštitnika karmelskoga reda. Nakon Mise Nadbiskup se uputio na godišnji odmor.

25. srpnja 2016.

Nadbiskup je nazočio Svetoj misi i svečanom činu ređenja novoga šibenskoga biskupa mons. Tomislava Rogića u Šibeniku.

31. srpnja 2016.

U 18:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu u Opatiji povodom spomendana Sv. Ignacija Loyolskog a pod misom je propovijedao pater Halambek.

5. kolovoza 2016.

Nadbiskup je završio godišnji odmor i uputio se u Mariju Bisticu.

6. kolovoza 2016.

U 11:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu u hrvatskom nacionalnom svetištu u Mariji Bistrici povodom svetkovine Preobraženja Gospodinova. Svetoj misi je nazočio veliki broj vjernika hodočasnika iz Hrvatske i oko 30 svećenika koncelebranata. U svojoj homiliji Nadbiskup je pozvao vjernike na domoljublje iz vjere u Boga citirajući pokojnog kardinala Kuharića, i pozvao na preobraženje u sebi, da svaki pojedinac mora i treba se preispitati pred Bogom što to u njemu nije u skladu sa Božjim zakonom.

U 16:00h Nadbiskup je pohodio sestre karmelićanke u Mariji Bistrici.

U 17:30h Nadbiskup je primio na razgovor gospodina Brunu Paurevića.

7. kolovoza 2016.

U 11:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu u hrvatskom nacionalnom svetištu u Mariji Bistrici. Svetoj misi je nazočilo između 8-10 000 vijernika iz raznih krajeva Hrvatske te 9 svećenika koncelebranata. Nakon Svete mise Nadbiskup se uputio u Sarajevo.

8. kolovoza 2016.

U 9:00h Nadbiskup je primio na razgovor mons. Josepha Antony tajnika apostolske nuncijature u BiH.

U 15:00h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. Vedrana Lešića svećenika koji odlazi na hrvatsku katoličku misiju u Australiju.

U 18:00h Nadbiskup je primio na razgovor mons. Luigi Pezzuta apostolskog nuncija u BiH.

9. kolovoza 2016.

U 11:00h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. Ivana Raku svećenika VN koji je na studiju crkvene glazbe u Njemačkoj.

10. kolovoza 2016.

U 9:00h Nadbiskup je primio na razgovor preč. mr. Josipa Kneževića rektora VBS-a.

U 10:45h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. Antu Jelića župnika župe Sv. Luke Evanđeliste u Novome gradu – Sarajevo.

U 11:30h Nadbiskup je posjetio vlč. Peru Ijkića župnika župe Doboju koji se nalazi na liječenju u Sarajevu.

U 15:00h Nadbiskup je predsjedao sjednicom ordinarijata.

U 18:00h Nadbiskup je u katedrali Presvetoga Srca Isusova predslavio Svetu misu za pokojnog Nadbiskupa mons. Marka Jozinovića. Nakon Mise Nadbiskup se uputio u Odžak na godišnje kolonije sa bogoslovima.

11. kolovoza 2016.

U 9:30h Nadbiskup je predslavio Svetu misu za narod u crkvi Glavosijeka Sv. Ivana Krstitelja u Odžaku na kojoj su bili nazočni pored župnika vlč. Jakova Filipovića i župnoga vikara vlč. Ljube Zelenike odgojitelji u VBS-u zajedno sa bogoslovima. Nakon Svete mise Nadbiskup je zajedno sa bogoslovima obišao župu Novo Selo – Balegovac, Nuića groblje, župu Gornja Dubica i župu Potočani te se uputio na izletišta u Drenovcu. U večernjim satima Nadbiskup je održao kratko predavanje bogoslovima.

12. kolovoza 2016.

U 10:00h Nadbiskup je zajedno sa bogoslovima posjetio župu Garevac te spomen mjesto Burića štale, župu Čardak, župu Gornja Tramošnica te se uputio u župu Turić gdje je slavio Svetu misu na grobu Sluge Božjega fra Lovre Milanovića. Svetoj misi je nazočilo oko 200 vjernika te župe. U večernjim satima Nadbiskup je održao kratko predavanje bogoslovima.

13. kolovoza 2016.

U 9:00h Nadbiskup je održao radni susret sa bogoslovima.

U 11:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu u župi Odžak pod kojom je podijelio sakrament krštenja.

U 14:00h Nadbiskup se susreo sa predstavnicima političkih stranaka grada Odžaka i nakon toga susreta uputio se u Sarajevo. Ovim danom završile su ljetne kolonije Vrhbosanskih bogoslova. Kroz tri dana Nadbiskup se susreo sa svakim od bogoslova ponaosob i obavio privatne razgovore.

14. kolovoza 2016.

U 10:00h Nadbiskup je primio na razgovor mons. Luigi Pezzuta apostolskog nuncija u BiH.

U poslijepodnevnom satima Nadbiskup se uputio u Komušinu gdje je u 18:00h predslavio Svetu misu uočnicu. Na početku Mise Nadbiskup je pozdravio novi župnik i čuvar svetišta vlč. Boris Salapić. Svetoj misi nazočio je veliki broj vjernika njih preko 25 000 među kojima i predstavnici političkih i civilnih vlasti na razini države i entiteta. U svojoj homiliji Nadbiskup je pozvao na nasljedovanje Marije koja

je primjer poslušnosti i vršenja volje Božje. Nadbiskup je napomenuo da uz Božju pomoć i zakone moramo izgrađivati pravednije društvo te napomenuo da dobiva velik broj pisma od građana koji traže pomoć i zaštitu od njega a da on to nije u stanju napraviti.

U 20:30h Nadbiskup se uputio u Đakovo.

15. kolovoza 2016.

U jutarnjim satima Nadbiskup se u pratnji mons. dr. sc. Đure Hranića đakovačko-osječkog Nadbiskupa uputio u Aljmaš, u Gospino svetište.

U 10:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu u svetištu u Aljmašu na kojoj je nazočilo oko 10 000 vjernika hodočasnika. U svojoj homiliji Nadbiskup je napomenuo da je pod pojmom današnje demokracije ugrožen čovjek jer se demokracijom donose zakoni koji su protivni Božjem naravnom zakonu te napomenuo da su današnji zakoni protiv nerođenih i protiv starih i nemoćnih istog sadržaja kao i oni koje je provodio Hitler samo se drugačije nazivaju. Nadbiskup je napomenuo da je današnji čovjek postao robom novca te da je novac današnjem čovjeku Bog. Novac je sredstvo a nikako ne smije biti Bog napomenuo je Nadbiskup.

U 13:00h Nadbiskup se iz Aljmaša uputio u Sarajevo.

U 19:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu u župi Uznesenja BDM na Stupu u Sarajevu. Svetoj misi je nazočilo oko 3 000 vjernika i hodočasnika. Nakon Svete mise Nadbiskup je predvodio svečanu procesiju sa Gospinom slikom.

16. kolovoza 2016.

U 11:30h Nadbiskup je u sjemenišnoj crkvi Sv. Ćirila i Metoda primio na razgovor hodočasnike iz Italije i Svete Zemlje koji se nalaze na zajedničkom hodočašću u BiH te im održao kratko predavanje o povijesti i današnjem stanju biskupije.

17. kolovoza 2016.

U 8:45h Nadbiskup je primio na razgovor mons. Luku Kesedžića svećenika VN koji djeluje u Austrijskoj biskupiji Klagenfurt.

U 13:00h Nadbiskup je u pratnji vlč. dr. sc. Dubravka Turalije otputovao u Seul na mirovnu konferenciju koju organizira seulska Nadbiskupija.

22. kolovoza 2016.

U 9:00h Nadbiskup se vratio iz Seula.

U 11:45h Nadbiskup je primio na razgovor

mons. Ivu Tomaševića generalnog tajnika BK BiH.

23. kolovoza 2016.

U jutarnjim satima Nadbiskup je otputovao na godišnji susret generacije u Čučerje kod Zagreba.

U 18:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu za narod zajedno sa svećenicima iz generacije i laicima. Svetoj misi je nazočio velik broj župljana župe Čučerje.

24. kolovoza 2016.

U 8:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu u župnoj crkvi u Čučerju. Svetoj misi je nazočio velik broj župljana te župe.

U 10:00h Nadbiskup se uputio u Zagreb zajedno sa kolegama iz generacije te su posjetili zagrebačku katedralu i grob blaženog Alojzija Stepinca, muzej blaženika Stepinca i svetište u Remetama.

U 15:00h Nadbiskup je u Čučerju primio na razgovor Davora Stiera člana HDZ-a i kandidata na predstojećim parlamentarnim izborima u RH.

U 16:00h Nadbiskup se uputio u travničko sjemenište.

25. kolovoza 2016.

U 9:30h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. Miljenka Džaltu župnika župe Sv. Josipa u Rankovićima.

U 10:30h Nadbiskup je primio na razgovor mons. Matu Janjića župnika župe Sv. Ivana Krstitelja u Travniku i travničkog dekana.

U 11:00h Nadbiskup je u sjemenišnoj crkvi predslavio Svetu misu prigodom završetka ljetnjih duhovnih vježbi za svećenike a propovijedao je voditelj duhovnih vježbi.

U 17:30h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. dr. sc. Tomislava Mlakića pročelnika katehetskog ureda VN.

26. kolovoza 2016.

U 9:00h Nadbiskup je primio na razgovor patra Damira Kočiša D.I. koji odlazi iz Sarajeva na novu službu u Zagreb.

U 10:00h Nadbiskup je primio na razgovor fra Josu Oršolića ravnatelja karitativne organizacije *Kruh Sv. Ante* i župnika u Srebrenici.

U 11:00h Nadbiskup je primio na razgovor mons. Ivu Tomaševića generalnog tajnika BK BiH.

U 16:00h Nadbiskup je primio na razgovor gospodina Antu Bilića, poduzetnika iz N. Bile.

U 17:00h Nadbiskup je primio na razgovor

patra Matu Anića D. I. glavnog urednika *Radio Marije BiH*.

U 18:00h Nadbiskup je primio na razgovor dr. sc. Sandu Smoljo voditeljicu *Centra za savjetovanje VN* i profesoricu na KBF-u u Sarajevu.

27. kolovoza 2016.

U 11:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu u župnoj crkvi Sv. Antuna Padovanskoga u Žepču povodom proslave 50 godina djelovanja Marijinih sestara u toj župi. Svetoj misi je nazočilo oko 17 svećenika, preko 30 sestara te družbe i vjernici laici. U svojoj homiliji Nadbiskup se osvrnuo na redovnički život i ljepotu toga života i služenja Kristu na taj način.

28. kolovoza 2016.

U 9:00h Nadbiskup je u kućnoj kapelici predslavio Svetu misu za karizmatSKU skupinu „Regina Pacis“ iz Saronno-e – Italija, i nakon Svete mise održao susret sa njima.

29. kolovoza 2016.

U 11:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu u župi Glavosijeka Sv. Ivana Krstitelja u Odžaku povodom patrona te župe. Svetoj misi je nazočilo oko 25 svećenika i veliki broj vjernika. U svojoj homiliji Nadbiskup se na poseban način osvrnuo na događaj Ivanova mučeništva iz razloga što je propovijedao istinu kralju i to ga je koštalo glave. Nadbiskup je napomenuo da se Crkvu danas optužuje zbog masovnoga seljenja i napuštanja ovih prostora i to čine političari. Političari su dužni zaustaviti narod a ne Crkva, a zadaća Crkve je da naviješta istinu poput Ivana Krstitelja.

U 17:00h Nadbiskup je primio na razgovor sestru Mariju karmelićanku.

U 20:00h Nadbiskup je gostovao na *Radio Mariji BiH*.

30. kolovoza 2016.

U 8:30h Nadbiskup je predsjedao sjednicom predstavnika institucija koje se bave karitativnom djelatnošću.

U 11:00h Nadbiskup je primio na razgovor grupu salezijanskih bogoslova hrvatske provincije, njih 22 zajedno sa provincijalom don Pejom Orkićem koji se nalaze u posjeti Sarajevu. U jednosatnom razgovoru Nadbiskup im je prezentirao stanje Crkve u BiH, povijest i kušnje kroz koje je prolazila i danas prolazi, te ih pozvao na hrabro svjedočenje za Krista i Evanđelje.

U 15:00h Nadbiskup je dao intervju za slovensku državnu televiziju za religijski program.

31. kolovoza 2016.

U 10:00h Nadbiskup je primio na razgovor mons. Ivu Tomaševića generalnog tajnika BK BiH.

U 15:00h Nadbiskup je posjetio gradilište podružnice Caritaso VN u Kiseljaku i susreo se sa ravnateljem Caritaso VN dr. sc. vlč. Mir-

kom Šimićem te u njegovoj pratnji obišao gradilište toga velikoga Nadbiskupijskoga i Caritasova projekta.

U 17:30h Nadbiskup je posjetio sestre karmelićanke.

„Od zvanja Crkve do zvanja u Crkvi,,

Izvešće o radu Sjemeništa, 2015.

Uvod

Tridentski sabor odredio je uspostavu zavoda s posebnim programom odgoja i obrazovanja kandidata za svećeništvo. Uspostavom redovite crkvene uprave u BiH, u duhu odluka Tridentskog koncila, nadbiskup Stadler uspostavio je Nadbiskupsko sjemenište u Travniku 1882. godine. Formaciju i vodstvo škole ustupio je isusovcima, koji od 1882.-1945 uspješno vode Zavod, nazvan Alojzijanum. Dolaskom komunista na vlast zavod je zatvoren a đaci i isusovci protjerani, imovina oteta i uništena. Godine Gospodnje 1997., vrhbosanski nadbiskup Vinko kardinal Puljić, obnavlja rad Nadbiskupskog sjemeništa i osniva Katolički školski centra u istoj zgradi.

Statistički osvrt na godinu 2014./2015.

Prošlu nastavnu godinu u sjemeništu su obavila 29 sjemeništara. Iz Vrhbosanske nadbiskupije 19, iz banjalučke 3 i mostarsko-duvanjske 7 kandidata. U prvoj godini od 5, samo je jedan kandidat vrhbosanskih, u drugoj od 6 sjemeništara 3 su vrhbosanska, u trećoj od 8 sjemeništara 6 je vrhbosanskih i u završnoj godini od 10 sjemeništara 9 je kandidata vrhbosanske nadbiskupije.

Tijekom godine dvojica mostarskih sjemeništara nastavili su školovanje u zadarskom sjemeništu. Jedan kandidat mostarske biskupije sam je izašao iz sjemeništa zbog lošeg uspjeha, a drugi iste biskupije zbog nemogućnosti integracija u zajednicu, trojica maturanata vrhbosanske nadbiskupije nisu više članovi sjemenišne zajednice zbog teške povrede pravila života u zajednici. Jedan kandidat vrhbosanske nadbiskupije na kraju nastavne godine izabrao je novi poziv te napustio zajednicu. Na kraju nastavne godine od 7 maturanata petorica nastavljaju teološki studij kao bogoslovi.

Nova školska godina 2016./2017.

U novu šk. godi. 2016./2017., upisano je ukupno 17 sjemeništara (smanjenje za 12 u od-

nosu na prethodnu, ili smanjenje u odnosu na 2014. za 25 kandidata. U prvu godinu primljena su 3 sjemeništara, jedan vrhbosanski kandidat i 2 mostarsko-duvanjska, u drugom razredu su 2 sjemeništara - jedan vrhbosanski i 1 mostarsko-duvanjski kandidat. U trećem razredu od 6 sjemeništara 3 su vrhbosanska, 2 banjalučki i 1 mostarski. Maturanata je 6, 5 je vrhbosanskih i jedan banjalučki. Po biskupijama: vrhbosanska 10 (prošle godine 19), mostarsko-duvanjska 4 i banjalučka 3 kandidata. Popis kandidata po župama vrhbosanske nadbiskupije: župa Prozor 3; župa Uzdol 3; župa Kupres 1, župa Derventa 1; župa Vukanovići 1, župa Rama-Šćit 1 sjemeništara.

Odgojno vijeće

Četiri su poglavara koja djeluju u sjemeništu. Duhovnik Pavo Šekeriya, prefekt Đuro Arlović, ekonom Damjan Soldo i rektor Željko Marić. Uz cjelokupni život u sjemeništu, odgojitelji vode i internat, predvode duhovni život u sjemenišnoj crkvi, idu na skupljanje po župama te preko ljeta organiziraju kolonije, duhovne vježbe za ministrante te dežuraju preko ljeta s grupama sjemeništara.

Dinamika sjemenišnog života

Sjemenišni život u velikoj mjeri određen je Dnevnim redom i Statutom. Dnevni, tjedni i mjesečni plan se uglavnom ostvaruje. Od posebnosti tu su godišnje duhovne vježbe, mjesečne duhovne obnove, razredne mise, konferencije, osnove sviranja, sekcije, bend i sjemenišni list *Angelus*, web stranica, hodočašća, izleti, instrukcije, natjecanja, godišnji susreti milih sjemeništa iz BiH i RH, godišnji susret s roditeljima i župnicima sjemeništara, duhovne vježbe za maturante.

Izazovi odgoja i obrazovanja su brojni a time i poteškoće raznolike. Temeljni problemi povezani su s lošim radnim navikama, manjkom osjećaja za sveto te nezavidna kultura komunikacije, gledajući s naše poglavarске strane. Iz perspektive sjemeništara probleme

možemo svesti na neumorno žaljenje kako je previše studija premalo slobodnog vremena, sporta i stroga disciplina. Prenaglašena je ovisnost o mobitelu i svemu onom što se preko njega nudi. Bili smo primorani, zbog teških i masovnih zloporaba, u učionici, crkvi, blagovaonici i sobama restriktivno djelovati.

Neprovođenje odluke Ustavnog Suda BiH – o povratu zgrade

Život Zavoda je opterećen nevraćanjem zgrade i sudskim postupcima. Sve to otežava naš rad i umanjuje mogućnost izvannastavnih aktivnosti kako u školi tako i u sjemeništu. Učinjeni su neki animacijski koraci, ali pravnih pomaka nema.

Internat

Internat je odgojna institucija za vanjske đake u sklopu Zavoda. Zahvaljujući donatorima uspjeli smo tijekom ove godine temeljito obnoviti sobe i namještaj u internatu. Prošle godine imali smo 17 internista, ove godine primljeno je 13 mladića. Izravno živo internata prati ekonom. Zahvaljujući razumijevanju nadležnog ministarstva u sklopu naše Gimnazije integrirali smo internata i tako krenuli u proces formalno-pravne registracije.

Financijsko stanje Zavoda

Sjemenište financijskom smislu posluje pozitivno, zahvaljujući Božjoj providnosti, zagovoru Petra Barbarića, te kompatibilnosti Centra i Sjemeništa, ali i pomoći dobročinitelja među kojima su najbrojniji naši svećenici. U Zavodu je zaposleno ukupno 100 radnika, od toga 94 imaju riješen status po zakonu te imaju sve beneficije kao i drugi radnici u javnim institucijama. Troškovi, u 2015., svih institucija u Zavodu su oko 2. 260. 000, 00 KM. Ove godine uspjeli smo riješiti status našim odgojiteljima te oni imaju od početka rujna plaću i ostale doprinose kao radnici u javnim institucijama.

Zajedničke aktivnosti Sjemeništa i drugih institucija

Pokušali smo otvoriti našu kuću i prema drugim crkvenim institucijama i društvu: im-

ali smo dva susreta biskupa, provincijal i dekana iz naše Crkvene pokrajine, dva susreta vezana za sinodu, 3 koncerata u našoj crkvi, dvije tribine, promociju 2 knjige, svečana božićna priredba te dan sjemeništa. Sudjelovali smo na susretu malih sjemeništa u Zagrebu, hodočastili dva puta u Komušinu, Bobovac, Plitvice, za maturante su organizirane duhovne vježbe u Dževicama. U Zavodu je organizirana volonterska i animacijska formacija za naše đake. Također Zavod organizira obvezene mjesečne duhovne obnove za djelatnike Škole.

Kolonije u Šamačkom dekanatu

Ove godine organizirali smo ljetne kolonije u šamačkom dekanatu, po odredbi Nadbiskupa. Zahvaljujemo svećenicima na gostoprimstvu, osobito domaćinu župniku vlč. Zlatku Ivkiću u Oštroj Luci – Bok. Susreli smo se s problemima i izazovima pastoralnog djelovanja spomenutog dekanata.

Posebnosti našeg Zavoda

U sklopu Zavoda nalazi se sjemenišna crkva, te grob Sluge Božjeg Petra Barbarića. Svaki četvrtak imamo bolesničku misu pa pozivamo sve župnike hodočastiti sa župljanima i tako već upoznati župljane o vjerničkom svjedočanstvu budućeg, nadam se brzo blaženik. Mi od zagovora našeg Sluge živimo i duhovno i materijalno. Osjetno je povećanje grupa koje hodočaste. U suradnji s HRT-om završili smo dokumentarni film „Barbarićev Travnik“ te ga prezentirali u Sarajevu, Mostaru, Zagrebu, Odžaku, Bugojnu, Žepču, Kupresu, Travniku, usklopu „uskopaljskih jeseni“ bit će prikazan u Uskoplju.

Duhovna obnova za ministrante u lipnju

Naše sjemenište provodi i nadbiskupijski projekt – *Duhovne obnove za ministrante*. Sjemenište je provoditelj u cijelosti. Sam program se održava u lipnju, a vežemo ga za proslavu patrona sjemenišne crkve sv. Alojzija, 21. lipnja, a drugi razlog leži u činjenici da u svim županijama ne završava nastavna godina u istom terminu. Duhovna obnova je predviđena za dječake, ministrante, završnih razreda osnovne škole.

Ove godine sudjelovale su sljedeće župe vrhbosanske nadbiskupije: 57 ministranata iz slijedećih 9 župa: Bijeljina(1), Bistrica kod Uskoplja(11), Bistrica kod Žepča(7), Gromiljak(4), Novi Travnik – Presveto Trojstvo(8), Kupres(3), Prozor(9), Skopaljska Gračanica(8) i Žepče(6).

Duhovne vježbe u kolovozu

U dogovoru s upravnom nadbiskupije, i ove godine organizirali smo duhovne vježbe za svećenike koncem kolovoza. Voditelj je bio dr. sc. Mladen Parlov a sudjelovalo je 12 svećenika.

Realizirani projekti

U protekloj godini realizirali smo: djelomičnu obnovu internata, krećenje prostora sjemeništa, nabavljeni su novi rekviziti za sportsku dvoranu, otvorena je nova suvenirnica, rad đачke kuhinje je reorganiziran, djelomično je obnovljena blagovaonica, u nekoliko učionica postavljene su pametni televizori za potrebe nastave, zahvaljujući donatorima nabavljen je rabljeni bus za vlastite potrebe, novi traktor za potrebe naše farme. Načinje je idejni projekt ograde te napravljena troškovnik za obnovu nevraćenog dijela zgrade.

Planirane aktivnosti

U našim planovima su: posveta sjemenišne crkve, ulazna kapija, saniranje krovnih prozo-

ra cijele zgrade;; poboljšanje rada đачke kuhinje; nastavak obnove internata; daljnja obnova toaleta na drugom katu; opremanje i nabavka naslova za našu biblioteku.

Sjemenišna zajednica vrši svoje poslanje zahvaljujući zagovoru Časnog Sluge Petra Barbarića i naših dobročinitelja

Zahvaljujemo svim župnicima, našim svećenicima u inozemstvu koji pomažu sjemenište, posebno našim svećenicima umirovljenicima, vlč. Vinku Radiću koji u velikoj mjeri pokriva troškove sjemeništaraca koji ne mogu plaćati mjesečne obveze. Zahvaljujemo župnicima koji omogućavaju i ničim neograničavaju skupljanje po župama. Hvala župnicima koji su organizirali pomoć premda njihove župe nisu određene za skupljanje za sjemenište, župa Poljaci, župa Krepšić, Posavska Mahala. U prethodnoj godini naša zajednica primila je izdašnu pomoć od župa Bistrica i Skopaljska Gračanica. Posebna zahvala Caritasu vrhbosanske nadbiskupije za veliku pomoć te nadbiskupijskom centru za mlade „Ivan Pavao II.“ i Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu u Sarajevu na suradnji.

Život naše sjemenišne zajednice, kao i proces proglašenja Časnog Sluge Božjeg Petra Barbarića preporučamo u molitve i Vašoj dobroti.

Željko Marić, rektor

SEMINARIUM MAIUS
CATHOLICUM
VRHBOSNENSE
SARAJEVO

Izveštaj iz VBS-a – Susret dijacezanskih svećenika Vrhbosanske nadbiskupije

Sarajevo 21. rujan 2016.

U našem VBS-u, u prošloj akademskoj godini 2015./16., imali smo ukupno 43 bogoslova. Tijekom godine dvojica bogoslova (VN) su napustili Bogosloviju postavši studentima laicima, trojica su promijenili bogosloviju zbog

teškoće studija na KBF, a petorica (VN) su zaređeni. Nedavno je jedan bogoslov uzeo godinu pauze. Krajem akademske godine naš bogoslov Ante Vrhovac, diplomiravši na *Gregorijani*, vratio se iz *Germanicum* i pridružio našoj

zajednici. Tako da smo tu akademsku godinu, uz petoricu ređenika, završili sa brojkom od 33 (VN 25; MO-DU 5; BL 1; SU 3; KO 1; ĐA-OS 1; ovdje ubrajamo i dvojicu bogoslova apsolventata (MO-DU i ĐA-OS) kojima još preostaju diplomski ispiti).

U novoj akademskoj godini, 2016./17., do sada je upisano 10 novih bogoslova (VN 7; MO-DU 3). Naša su očekivanja da ćemo imati 43 bogoslova, naravno ako svi polože sve ispite do 1. listopada.

Ove godine smo imali promijenu u odgojteljskoj ekipi. Naime, vlč. Damir Ivanović, koji je obnašao službu ekonoma-prefekta, je premešten za župnika u Brčkom. Zahvaljujem mu na njegovoj službi i požrtvovanosti i na svemu što je učinio za naše Vrhbosansko bogoslovno sjemenište. Novom ekonomu-prefektu, vlč. Goranu Kosiću, želim puno uspjeha u njegovoj službi.

Od djelatnosti naših bogoslova napominjem onu literarnu kroz *Gorući grm*, koju Vi svećenici lijepo podržavate i zahvaljujem Vam na tome; posebno napominjem i onu pjevačku koju njeguju zajedno sa prof. Markom Stanušićem kroz razne zborove. Napominjem i njihove samostalne inicijative: *Klapu* i *VIS Emanuel*. Mi ih odgojitelji podržavamo, a Vas župnike potičem da nas pozovete u župe u svrhu promocije Bogoslovije i duhovnih zvanja. Tako smo ove godine sa bogoslovima posjetili veliki broj župa u BiH, ali i neke naše misije u Austriji i Njemačkoj. Ovome pridodajemo i susret bogoslova i sjemeništara iz Travnika, posjete župama na nedjelju Dobrog Pastira, kongres bogoslova u Puli, hodočašće u Bleiburg i kolonije vrhbsanskih bogoslova u odžačkom kraju. Zahvaljujem župniku župe Odžak za gostoprinstvo, kao i svim župnicima koji su nas ugostili za vrijeme kolonija naših bogoslova.

Sve aktivnosti bogoslova smatram vrlo važnim i korisnim upravo u tu svrhu, posebice na župama jer držim da naš kontakt sa župama ne mora biti samo tijekom redovnih skupljanja po župama, nego može biti osmišljen i kroz druženje sa mladima.

Kad je riječ o uzdržavanje Bogoslovije, poznato je da se mi uzdržavamo najvećim dijelom

preko Nadbiskupije, odnosno preko župa i u konačnici preko naših vjernika. Troškovi se kreću preko 500.000,00 KM godišnje. No, ne smijemo zaboraviti da su pod krovom Bogoslovije smještene i druge naše institucije (KBF, KUVN). Osim toga, ne smijemo zaboraviti da je naša Bogoslovija vrlo često stalni „domaćin“ velikog broja događaja na razini Vrhbosanske nadbiskupije. Ono što skupimo na našim župama tijekom naših posjeta kroz godinu, to pokrije otprilike novčano troškove jednog mjeseca. Još se razmatra prijedlog da se svim ukućanima (i bogoslovima i svećenicima) uvede i plaćanje kako bi se olakšalo financiranje Bogoslovije kao što je to i u drugim bogoslovijama u Europi.

Od važnijih projekata napominjem obnovu prozora i prvog kata u suradnji sa KBF-om. Također smo popravili kotlovnice jer je stara (iz 1970-ih) dotrajala, koja će biti zapravo alternativa, jer započinjemo raditi kotlovnice na pelet koja će svakako smanjiti naše troškove, pogotovo grijanja i pogotovo kad izmijenimo sve prozore.

Još bih želio pozvati malo na razmišljanje o eventualnoj obnovi Bogoslovije, iznutra i izvana, za kojom Bogoslovija vapi jer je potrebna je jedna temeljita i cjelovita obnova. U suradnji sa KBF-om smo započeli obnovu prizemlja (prozori i učionice). Osobno mislim da obnova naše Bogoslovije treba postati strateški cilj cijele Nadbiskupije – svih svećenika – kao što je to bilo u slučaju Svećeničkog doma, uz svakako pomoć raznoraznih donatora na kojima će poglavarstvo ove kuće raditi kao i do sada.

Preporučam u Vaše molitve sve naše bogoslove, kao i nas koji ih odgajamo, kako bi nas dragi Bog obdario razboritošću da ove mladiće dovedemo do Kristova oltara. Preporučam također i jače povezivanje naše Bogoslovije sa župama i pukom Božjim u svrhu što bolje promocije kako Bogoslovije, tako i duhovnih zvanja.

*Josip Knežević, rektor
Sarajevo, 21. rujana, 2016.*

Misa na Kondžilu - susret mladih

28. svibnja 2016.

PRILOZI

Draga braćo misnici, draga braćo i sestre, dragi hodočasnici!

Nadam se da ste svi našli kutak da se smjestite da možete mirno poslušati nekoliko riječi koje ću sada progovoriti. Evo na početku odmah da spomenem, ovih dana kukali smo: Bože kad će jednom granuti sunce; stalno oblak; stalno kiša. Kad je sada ugrijalo: A Bože što je upeklo! Dakle, nikad nama zadovoljiti. Takav je čovjek na zemlji. Uvijek nešto traži, nešto ište; nikad nije zadovoljan. Čudno, a i nije čudno. Čudno jer ne zna vrednovati i biti zahvalan za ono što ima. Uvijek pati za onim što nema. A nije čudno jer u čovjeku je čežnja biti sretan, postići sreću. I zato je ta čežnja za srećom u čovjeku.

Mi smo se danas okupili ovdje, na ovom svetom brdu Kondžilo pod geslom da *oni koji su milosrdni zadobit će milosrđe*. Ovdje bih kratko, onako na svoju ruku, malo protumačio riječ: milo srce, milosrdan. Papa tako često govori o Božjoj nježnosti. Mi na ovoj zemlji, upravo od te pohlepe, uvijek nešto trebamo, uvijek nešto tražimo; nikad nismo zadovoljni. Čovjek nekako ogrubi. Izgubi osjećaj nježnosti, one topline, one ljepote jedni za druge. Izgubimo milo srce, ono što Bog ima za nas, jer često puta upravo tu našu ljudsku grubost mi nekako pripisemo i Bogu pa mislimo da je i Bog takav da jedva čeka da netko pogriješi da ga lupi po glavi. Mi često puta imamo krivu sliku o Bogu. Zadnje vrijeme stalno ponavljam to jer sam iskusio na terenu da ljudi stvarno imaju iskrivljenu sliku o Bogu. I zato je potrebno ispravljati tu sliku.

Mi svi znamo kako je Isus rekao: *Učite se od mene jer sam blaga i ponizna srca*. Međutim, nismo baš dobri učenici. Teško usvajamo tu njegovu blagost i tu njegovu poniznost. Ta blagost čini da imamo i mi milo srce, da budeмо milosrdni jer onda ćemo i sami zadobiti milosrđe. Milosrdan čovjek uvijek pokušava u drugome gledati ono dobro. Međutim, vi dobro znate našu slabost. Što prvo primijetimo kod bližnjega? Ono što ne valja. Ali najgore što to primijetimo ono što i sami imamo i što sami grijeshimo, ali kod drugoga prigovaramo.

Takvi smo mi. Nemamo milosrđa; mi ne vidimo tu dobrotu. Mi smo povelili od prepričavanja tog negativnog do ogovaranja. Papa Franjo zadnje vrijeme žestoko kritizira u Crkvi tu slabost, tu bolest ogovaranja, prepričavanja negativnih mana. Još gore kad izmišljaju ljudi, to je onda trač.

Zato je potrebno učiti od Isusa da imamo to blago, milo srce. Da mi gledamo očima dobrote. Da znamo i u sebi vrednovati ono što je Božja dobrota usadila. Mi ne znamo vrednovati ni to u sebi, a Isus je rekao: *Ljubi bližnjega kao samog sebe*. Ako mi u sebi ne znamo vrednovati Božje darove, onda je normalno da ne znamo ni u drugoga vrednovati. Dakle, u nama je to jedna kriva slika o Bogu i kriva slika o nama. Zato moramo to ispravljati.

Zato bih htio da ovo penjanje na brdo Kondžilo, s kojega odjekuje Marijina riječ: *Što god vam rekne učinite*, da mi shvatimo da nama valja Isusovu poslušati, čuti, prihvatiti, živjeti pa će manje biti beznađa u nama i među nama. Manje će biti mrzovolje. Vidjet ćemo nešto i lijepo, ne samo ogovaranje negativnih stvari da trujemo javnost. Ova javnost je zatrovana. Zato na poseban način primjećujemo kad mi trebamo nešto kazati o svojoj vjeri, ono što vjerujemo, često puta se očituje ili ne znamo ili ne znamo kazati. Zato sam u našim susretima u župama prigodom vizitacije govorio našim vijećnicima – nedostaje nam religijski rječnik, vjerski rječnik. Mi smo se ispunili političkim rječnikom, ispunili smo se sportskim rječnikom – hajde on je manje zao. Ispunili smo se gospodarskim rječnikom, trgovinom, interesom, ali vjerskim rječnikom – to je sve manje. Jedino, ne daj Bože onda kad se psuje. Onda taj vjerski rječnik dođe do izražaja. Čim čuješ da netko psuje Boga i svece najčešće je to kršćanin jer on zna za svece i za Boga.

Zato je potrebno da shvatimo: valja prvo očistiti svoj rječnik. Očistiti svoje srce od zli misli. Očistiti svoje srce od zloće da postane milo srce, da u nama bude milina, a znate kad susretnete čovjeka koji zrači milinom osvaja te toplinom. Nekako postaje ti tako drag i bliz. Ovdje želimo učiti o tome milosrđu kako bi i

mi milosrđe zadobili. Zašto često puta ne znamo se kajati? Mi izgovorimo riječi kajanja, ali nismo svjesni svojih grijeha jer ne znamo ljepotu dobrote Božje, ne znamo svetost dara. Nama je postalo sve relativno. U ovome relativizmu čovjek je otupio na svetost, a kad otupi čovjek na svetost onda mu je svejedno, bio grijeh ne bio grijeh. I zato nema onih pravih, skrušenih kajanja gdje čovjek zla se odriče.

Često puta u ovakvim svetištima kao ovo Gospino svetište i drugim svetištima mi svećenici posebno doživimo da tu nekako kao da Gospa isprosi milost kajanja. Prije svojih trideset godina, malo i više kad sam ovdje pod obroncima ispovijedao po noći, sjećam se, bile su to skrušene, divne ispovijedi. Ne znači da nije bilo grijeha, ali ljudi su tako skrušeni bili. I dirljivo je bilo, noć je pa nitko ne vidi kako ljudi plaču pred Bogom kajući se za svoje grijeha.

I zato smatram da je jako važno u životu doživjeti nutarnje čišćenje, to je to kajanje, da postanemo dionici Božjeg milosrđa. Mi još ni izdaleka ne shvaćamo kolika je to veličina Božje ljubavi, da on nama prašta, ne prigovara. Tako nam Isus objavljuje Boga. Boga koji se raduje kad nas nalazi, kad nas prihvati u svoj zagrljaj kao onaj pastir izgublenu ovcu i nosi je među svoje stado. Ili kada onaj otac raskriljenih ruku čeka izgubljenog sina. To je taj Bog koji se nama raduje!

Znate, koji put sam znao čuti kad dođu gosti u kuću pa pitaju: *Je li se vi nama radujete?* Dakle, ljudi čekaju da mi jedni drugima se radujemo, da nam je drago što nam je netko došao. Znate, ima jedna zgodna koja se dogodila u jednom gradu da su zvali svećenika: *Kad ćete velečasni doći?* Jedne nedjelje popodne svećenik odlučio pohoditi tu obitelj koja stalno zove. I on pozvoni, a u stanu gore treći kat je bila ta obitelj. I mama proviri kroz prozor i onako uzdahne: *Kud ga vrag sad donese!* I došao svećenik u kuću, sjeo, mama kaže: *Znate, ostanite vi sa malom dok ja ispečem kavu.* I ona otišla tamo u kuhinju ispeći kavu, a mala pita: *A je li vas stvarno vrag donio? A tko ti je to rekao? Pa mama malo prije kad vas je vidjela kaže: Kud ga vrag donese?* Svećenik digno se i kaže: *Reci ti mami kako me donio tako me i odnio!* Često puta mi vičemo: *Dođi, dođi*, a kad dođe težak nam je! Evo, nažalost mi moramo izgraditi to milo srce koje se raduje čovjeku kao što se Bog nama raduje. Da bi to odgojili moramo stvarno

postati pravi učenici Isusovi.

Bitno za život jest vjera, a ne može čovjek koji nije povezan, on ne može vjerovati. Sve krize koje se događaju u Crkvi, bilo kod svećeničkih i redovničkih zvanja, obitelji, sve krize dolaze iz krize vjere. Nemamo povjerenja u Boga. A nemamo povjerenja u Boga jer smo puni sebe. Nema poniznosti; bahatost je zavladała, a kaže Sveto Pismo: *Bog se oholima protivi.* Zato, ako smo pravi učenici Isusovi, on nas je pozvao: *Učite se od mene jer sam blaga i ponizna srca.*

Sada na poseban način želim progovoriti, dragi mladi, vama na jednom primjeru. Nedavno razgovarao sam s jednim bračnim parom koji je kao momak i djevojka pred Gospinim likom učinili zavjet: *Zabavljat ćemo se poštujući jedno drugo, čuvajući čistoću jedno drugom.* I dakle dok su se zabavljali cijelo vrijeme su im se kolege i kolegice rugali: *Jeste budale. Što niste probali kako se to bračno živi? I nije nama bio problem svladati našu strast. Problem je izdržati to rujanje naših kolega.* To je zloduh. Mi znamo biti zlodusi zavodjenjem na zlo. Tako bi htjeli imati čestite bračne parove, mladiće i djevojke koji će istinski čuvati svoju vjernost. A kako sačuvati vjernost kad svi nagovaraju na zlo?

Dragi mladi, vi znate da ćete imati borbu sa samim sobom. Kako sačuvati svoje dostojanstvo muško i žensko, biti muževni i ženstveni, a ne biti robovi strasti? Ne postati navezani nego u sebi slobodni i naučit se ljubiti i žrtvovati se kako bi ušli u brak da možete biti odani i predani jedni drugima. Znam da u ovoj sadašnjoj javnoj atmosferi takvi su mladići i djevojke izrugani. Zato vas hrabrim: Budite junaci! Junaci vjere! Imajte povjerenja u Isusa! Učite od njega! Što znači njegovu riječ držati? Ne dati se odati ovom svjetskom duhu trke za uživanjem u strasti.

Ali moram priznati, često puta su tu i roditelji napravili veliki propust, neću reći da su krivi, bojim se uvrijedit će se pa će u novine dati odmah da me napadaju, ali su propust napravili. Što? Nisu vas odgajali za život. Oni su vas odgajali za uživanje, a život nije uživanje. Kaže Ivan Merz blaženi: *Život nije uživanje. Život je žrtva.* Valja se spremirati, znati se žrtvovati. Takav se zna ostvariti. Tko se ne zna žrtvovati taj se ne može ostvariti, on je promašen. On će biti nezadovoljan, prazne duše i uvijek će kukati i proklinjati oko sebe. A mi

trebamo ljude koji će zračiti blagoslovom, milo srce imati da bi milosrđe zadobili.

Zato na ovome brdu Kondžilu ne bude samo došli smo, popeli se, molili se. Neka odavde svatko odavde se vrati drugačiji, vjerniji, hrabriji za život! Treba nam te snage vjere da svim kušnjama se odupremo!

Čuli ste kako Estera moli za svoj narod. I Gospa moli za svoj narod: *Što god vam kaže učinite!* I mi moramo imati srca. Ne mogu ja sam uživati, biti samoživ. Mi smo biće zajedn-

ice. Vjera nas uči zajednicu izgrađivati. U zajednici sebe darivati, počevši od obiteljske zajednice pa šire. Zato neka nas zagovor Gospin osposobi na tu nesebičnost, na tu veličudnost na tu hrabrost da se mi ne bojimo života, nego u ovim vremenima pokažemo prave vrijednosti života koje izviru iz vjere i pouzdanja u Boga. Svima nama neka Gospa izmoli tu živu, hrabru, postojanu, ustrajnu vjeru da s vjerom pođemo u ovaj život i budemo istinski svjetlo svijeta i sol zemlje. Amen.

Sveta misa na Veliku Gospu - Aljmaš

Dragi brate u biskupstvu, nadbiskupe Đuro,
draga braćo misnici,
draga braćo i sestre hodočasnici, štovatelji Marijini

Vjerujem da ćete se moći udobno smjestiti i poslušati ovu moju besjedu, došao sam izdaleka tako da ovo neće biti samo u par riječi. Ugodno je vidjeti sve vas koji ste došli ovdje. Kod nas postoje dva posebna blagdana koja nas u radosti okupljaju, prvi je naravno Božić. Tada se ljudi ispovijedaju, pričešćuju, jednostavno sve budi radost. Božić je dan života i za taj život koji se rodio u betlehemske štalice Bog je Mariju pripremio. Prvo ju je očuvao od istočnog grijeha, pripremljena je da bude kolijevka, krilo za Božijeg sina. Majka je tako nešto lijepo i veliko da je čak i sam Bog htio imati majku. Bog je i darovao Duha koji je stvorio taj život koji će nas otkupiti. Božić je radost života i okuplja nas sa svih strana, ako djeca ikada posjećuju roditelje onda je to za Božić. Žalosno je ako to ne urade. Gledajući to otajstvo, čovjek ne može ne razmišljati o životu. Ovdje moram spomenuti Mariju kao majku, ona je i uzor i zagovornica svim našim majkama. Život je dar Božiji i nitko od nas nije zaslužio da živi, to je dar dan od Boga. Nisu ni naši roditelji zaslužili nego im je to darovano a oni su nas donijeli na ovaj svijet. To je zapravo sveta suradnja sa Bogom. Bog je zato stvorio muško i žensko i prva zapovijed njima jest da rađaju djecu. Tolika je ljepota Božije ljubavi da želi svoje stvaranje za svoga suradnika, mi znamo kako

je teško surađivati jedni sa drugima a ipak Svemoćni Bog želi ljude za svoje suradnike. Životu se treba radovati. Zato je i poseban odnos prema majkama u društvu, prema trudnim ženama se uvijek treba biti ljubazan, uslužan jer ona nosi novi život. Narod to tako lijepo kaže kako je žena tada u blagoslovljenom stanju. Blagoslov je nositi dijete i donijeti to dijete na svijet. Sjećam se jednog starca koji je satima pješao preko brda kako bi došao na misu u župi, kada sa ga pitao koliko ima godina rekao mi je da ih ima preko devedeset. Pitao sam ga kako se osjeća na što mi je on rekao da se osjeća odlično i da je najbogatiji čovjek na svijetu jer ima devet sinova. Rekao je da je sretan što ih ima i što zna za što je živio iako oni sada nisu sa njim već su u bijelom svijetu. Te njegove riječi mi često dođu kada razmišljam o obitelji. Za vrijeme rata jedan me novinar htio isprovocirati pa je pitao šta bih izabrao kada bi mi rekli da biram između života jednog djeteta ili katedrale. Rekao sam mu samo da ruši katedralu jer ništa nije vrijedno jednog života. Slaveći Mariju želim u našem narodu probuditi ispravno vrednovanje života. Kada ljudi pogaze vrijednost života onda je čovjek ugrožen, tada ne surađuje sa Bogom. Bez Boga čovjek je ugrožen u svom dostojanstvu, u svojim pravima i usvojoj radosti života. Marija je Isusa pratila kroz život, čak i kao izbjeglica jer je morala bježati kako Herod ne bi našao Isusa. Znamo mi dobro što znači otići sa svoga ognjišta ali znamo i što znači vratiti se njemu, i treba to itekako znati vrednovati i biti zahvalan Bogu na tom daru. Pratila je Isusa i do samoga

križa, teolozi znaju reći kako se Crkva rodila na Duhove ali reći ću da se Crkva rodila kada je Isus rođen jer je Isus njena glava. Rođena je i na veliki petak kada je Krist umro za nas a na Duhove se Crkva samo očitovala javnosti i počela djelovati. Isus ostavlja Mariju Ivanu, to je kao Njegova oporuka ali ostavlja Mariju za majku i svima nama jer smo svi mi Isusovi učenici. Danas smo kao Isusovi učenici došli pokazati ljubav našoj majci. Nama treba utjeha, treba nam da kao majka poljubiš naše rane i izliječiš nas i ohrabriš.

Čovjek naravno kao smrtno biće često razmišlja o svom kraju, o smrti iako to i ne volimo. Svima nam valja poći na onaj svijet. Marija nam je kao putokaz, ona je doživjela plod Kristova uskrsnuća. Uznesena je i dušom i tijelom tamo gdje i mi želimo doći. Svatko od nas želi biti sretan i to želi biti vječno sretan a ta sreća je moguća samo u Božijem zagrljaju. Ono što mi danas slavimo želimo i mi postići želimo se naći u Božijoj ljubavi a to postići nije lako. Čuli smo u evanđelju kako Elizabeta blagoslivlja Mariju jer je povjerovala. Isus također kaže kako su još blagoslovljeniji oni koji riječ Božiju slušaju i vrše. A pogledajmo kako je to danas, osuđujemo Hitlera kao zločinca a mi danas donosimo zakone kako bi ozakonili ono što je on radio. Ubijaju se nerođena djeca, ubijaju se stari i nemoćni, uništava se život a nije moguće biti sretan ako se život uništava. Život se mora vrednovati i poštivati. Ljudi se petljaju u Božije zakone i ozakonjuju se istospolne zajednice. Nije to demokracija to je demokracija. Donose se zakoni koji su protiv čovječanstva. Govorimo svi kako smo za mir a najviše se novca troši za kupovinu oružja, svjedoci smo izbjeglica koji se zbog ratova moraju rastati od svojih domova jer velike sile ne žele mir. Hipokrizija društva je toliko vidljiva danas. Čovjek traži Boga, gladan je Njegove blizine a stalno mu se nameće novi bog, nameće mu se novac kao idol. Naravno novac je svima potreban ali on ne može biti Bog. Ako novac počne gospodariti nama onda nas više nema, novac nama mora služiti da ostvarujemo dobro u ovom svijetu. Danas banke vladaju svijetom.

Od bivšeg sustava samo su se košulje promijenile, ostao je isti mentalitet. Učilo nas je za vrijeme Tita da malo radimo, malo ukrademo i tako se jedino i može preživjeti, a danas

se više krade a manje radi. I onda se moramo pitati kako danas napraviti pošteno društvo, demokracija treba voditi općem dobru a ne dobru jedne stranke ili dobru par pojedinaca. Stvaraju se uvjeti kada ljudi moraju ići i bježati sa svoje rodne grude. Rodna gruda je sveta, toliko je krvi proliveno za nju, toliko je znoja i suza proliveno zbog nje. Ginulo se za nju a mi smo skloni da nas kupe i kao ovce odlazimo u tuđinu a naša ognjišta ostaju prazna. Zauzmiemo se za to da naša dvorišta vrište od radosti djece, da naše njive vrište od pjesme i rada i da se naše tvrtke slogom izgrađuju. Ništa se ne može graditi na tuđoj nesreći, pomirenje treba graditi na istini i svaku stvar treba nazvati pravim imenom a tek onda početi graditi povjerenje i praštanje. Marija nam treba biti putokaz u vječni život, ali taj vječni život treba ovdje početi zarađivati. Želim da u nama probudim svijest života po Božijem i neka nam danas bude zavjet da uradimo onako kako je to Marija uradila. Tek tada ćemo moći izgraditi pravednije društvo, društvo gdje ćemo se osjećati kao braća i sestre. Nas veže krv Kristova i mi i jesmo braća i sestre i ta veza je jača od one rodbinske. Žalosno je vidjeti neslogu između brata i sestre, i onda razmislimo šta bi Isus mislio o nama. Mi kao kršćani koliko se samo svađamo i koliko mržnje ima među nama. Godina milosrđa je i godina praštanja i iz naše vjere treba stvoriti ozračje praštanja, počevši iz naših obitelji pa krenuti dalje, onda neće više moći manipulirati nama. Želim da kao Marijina djeca usvojimo njen primjer kako poći Božijim putem i kada se vratite kući dajem vam za zadatak da pročitate ponovo deset Božijih zapovijedi i razmislite šta one znače za vas. Vjerujem da u vašim domovima imate Sveto Pismo, molim vas ne mojte završiti dan a da ne otvorite tu riječ Božju. Tako ćemo slijediti Mariju, hoditi po Božijoj riječi a ne po ljudskoj jer je jedino ona istina i nas treba voditi. Tek tada ćemo početi nositi utjehu i snagu i neće nas plašiti svjetske sile i njihove namjere. Novac neka nam bude sredstvo za dobro jer znamo da najljepše stvari njime ne možemo kupiti. Nemojte zaspati večeras a da ne otvorite Sveto Pismo, čujte šta vam Bog govori i znajte da ćete naći utjehu koju će Marija izmolliti za nas. Amen.

Venerabili Fratri Nostro
VINCENTIO S.R.E. Cardinali PULJIĆ,
 Archiepiscopo Metropolitae Vrhbosnensi vel Seraiensi

Quos ad amoris Christi caritate in pauperrimos eximia vocans respondendum, iisdem concedit Deus, qui mysteria regni parvulis revelavit (cfr *Mt* 11,25), in afflictis fratribus Christo ministrare et, suscepto obsequio humanae humilitatis, sollicitudine salutis flagrare ac sanctificationis animarum comburi. Hac aeterni Patris misericordia suffulti ac reconciliati in corpore carnis eius per mortem, permanentes in fide fundati atque immobiles a spe Evangelii, dum spiritualem pauperum intimam communicantes destitutionem ambulamus in tenebris, dominicae caritatis luce tamen collustramur, in passionibus mundi adimplentes ea, quae desunt passionum Christi in carne nostra, ut nosmetipsos exhibeamus perfectos in Christo (cfr *Col* 1,21-29). Quae omnia in sanctis praesertim vidimus consummata, per quos, imitatores eiusdem Salvatoris in mundo et iam in Christo viventes, ad mysteria salutis implenda conversationes invenimus ipsorumque insigni incitatur exemplo.

Gaudeamus, igitur, haec omnia considerantes, celebrationibus, quibus Scopiae gratiae Deo agentur propter canonizationem beatae Matris Teresiae de Calcutta, virginis, quae exemplum hominibus mulieribusque huius temporis obtulit mirum illius «Si quis vult post me venire, abneget semetipsum et tollat crucem suam et sequatur me» (*Mc* 16,24) cuiusque vita quasi continuatio Christi vitae in hoc saeculo eluxit et veluti stella a stella differens in claritate (cfr *I Cor* 15,40-41) christifidelibus proponitur.

Libenter, ergo, humanissimam Venerabilis Fratris Cyri Stojanov, Episcopi Scopiensis et Exarchae Apostolici Macedoniae, accepimus petitionem, ut eminentem aliquem ecclesiasticum virum eligeremus, qui nomine Nostro his dictis sollemnibus praeesset, et ad te, ergo, Venerabilis Frater Noster, animum Nostrum conversi sumus, qui, Archiepiscopus Metropolita Vrhbosnensis vel

Seraiensis, gregem et hunc corroboras exemplo, verbo praedicationis erudis grataque supplicatione tueris.

Idcirco, harum Litterarum virtute, Te **MISSUM EXTRAORDINARIUM NOSTRUM** nominamus, mandatis tibi factis, ut nomine Nostro Scopiae die XI proximi mensis Septembris Missarum sollemniis in actione gratiarum propter canonizationem beatae Teresiae de Calcutta, virginis, die IV eiusdem mensis in Urbe Nobis celebrandam, praeesse valeas. Spiritualem hic Nostram dilectionem omnibus christifidelibus atque hominibus bonae voluntatis ibi congregatis renunties ac, verbis Apostoli adhibitis illis «Estote ergo imitatores Dei [...] et ambulate in dilectione, sicut et Christus dilexit nos et tradidit seipsum pro nobis oblationem et hostiam Deo» (*Eph 5,1-2*), omnes ad praeceptum adhorteris caritatis servandae et ad intellectum amoris in familiis sicut et publicis in adiunctis novo studio renovandum.

Dum tibi, Venerabilis Frater Noster, Benedictionem Nostram Apostolicam impertimus omnibus, qui celebrationibus intererunt, trasmittendam, quo uberius fructus earundem sumantur spirituales, legationem tuam ardentibus precibus comitamur, a Deo misericordiae suppliciter exposcentes, ut, beatae Teresiae de Calcutta intercessione, per eiusdem Filii sitiensis super crucem vultus contemplationem magis considerare invicem in provocationem caritatis et bonorum operum (*Heb 10,24*) valeamus.

Ex Aedibus Vaticanis, die XXII mensis Augusti, in memoria Beatae Mariae Virginis Reginae, anno MMXVI, Iubilaeo Misericordiae, Pontificatus Nostri quarto.

Franciscus

Propovijed izaslanika Sv. Oca pape Franje nadbiskupa metropolita vrhbosanskog Vinka kardinala Puljića prigodom Euharistijskog slavlja - zahvale za dar kanonizacije Sv. Majke Terezije u Skopju, 11. rujna 2016.

PRILOZI

Na početku ove propovijedi izričem zahvalnost papi Franji na povjerenju koje mi je poklonio imenujući me svojim osobnim izaslanikom na ovo slavlje. On me je ovlastio da u njegovo ime podijelim apostolski blagoslov vama svima prisutnima u ovom slavlju kao i cijeloj zemlji i svim narodima u njoj.

Od srca pozdravljam mjesnog biskupa u Skopju mons. Kiru Stojanova, koji je ujedno i apostolski egzark za katolike istočnog obreda. Iskreni pozdrav svim biskupima, svećenicima redovnicima i redovnicama, kao i domaćim vjernicima okupljenim na ovo slavlje. Pozdrav i svim hodočasnicima koji su došli Bogu zahvaliti da smo dobili Majku Tereziju kao sveti uzor i zagovornicu u ovoj godini Božanskog milosrđa. Iskreni pozdrav svim strukturama vlasti Republike Makedonije kao i medijskim djelatnicima koji će u javnosti prenijeti ovo zajedništvo. Čestitam ovoj zemlji i ovom gradu koji je iznjedrio tako veliku osobu koja je poznata cijelom svijetu, jer je govorila jezikom kojeg razumije cijeli svijet, a to je govor milosrdne ljubavi.

Zaista, govoriti o Majci Tereziji u nekoliko riječi je teško, jer je to veliki i bogati život. Ovdje želim kratko spomenuti njezin život kroz nekoliko datuma. Rođena je ovdje 26. kolovoza 1910. ali je uvijek svoj rođendan slavila na dan krštenja, 27. kolovoza 1910. 26 rujna 1928. putuje u Dublin da stupi u zajednicu sestara Bl. Dj. Marije od Loreta (Irski ogranak Loretskih sestara). 24. svibnja 1937. polaže doživotne redovničke zavjete. 10. rujna 1946 – dan nada-hnuća – nutarnji poziv – to je trajalo sve do sredine 1947., kada ona smatra početkom redovničke zajednice Misionarke ljubavi. 7. listopada 1950. – na blagdan svete krunice dobiva odobrenje Svete Stolice, službeno je osnovana zajednica Misionarke ljubavi. Zanimljivo, prvi početak, 12 sestara. 1952 osniva dom za bolesne i umiruće, Dom čista srca u Kalkuti. U ve-

ljači 1965. Pavao VI. izdaje dekret te je ta zajednica papinskog prava. 10. prosinca 1979. u Oslu prima Nobelovu nagradu za mir. 5. rujna 1997. preminula je u matičnoj kući u Kalkuti. 19. listopada 2003. sada sveti papa Ivan Pavao II. proglasio je blaženom na Trgu sv. Petra u Rimu. Ove godine 4. rujna proglašena je svetom.

Danas zahvaljujemo Bogu za njezin život, koji je ostavio svijetli trag, ne samo u ovoj zemlji, niti samo u Indiji, nego u cijelom svijetu. Zato želim nekoliko naglasaka iz njezinog života ovdje progovoriti i na neki način ovom propovjedu potaknuti ne samo da je slavimo, ne samo da je molimo, nego želimo se u nju ugledati.

Prvo, vama drage sestre Misionarke Ljubavi. Čestitam na tom divnom daru što imate sada sigurnu zagovornicu u nebu. Ona vas prati. Ne samo da vas je osnovala kao zajednicu. Ona vas prati i vi ste sada na zemlji produžena ruka njezina. Upravo ono što je ona zamislila, što je živjela, vi nastavljate tamo gdje vas Bog, providnost Božja pošalje. Vi zapravo govorite istim jezikom, jezikom Kristove ljubavi. Ono što je istinski i ona činila. Grad Skopje i ova zemlja, Makedonija, može biti ponosna jer jedno dijete ovog grada, ove zemlje pronijelo cijelim svijetom slavu Božju svojom herojskom kršćanskom ljubavlju i služanjem. Tko god spomene ovu sveticu, spomenut će i ovaj grad i ovu zemlju odakle potiječe.

Ali na poseban način želim da odam priznanje što ste shvatili i prepoznali da valja vrednovati tu veliku ženu koju cijeli svijet zove majkom. Danas kad je majčinstvo tako obezvrijeđeno, svi osjećamo kako je lijepo da je možemo zvati majkom. To je tako i papa, kad ju je proglasio svetom, rekao: "Naučili smo je zvati blaženom i kako ćemo je sada zvati svetom?" A onda je rekao: "Najbolje zovimo je majkom". Osim Majke Božje, malo koja žena na zemlji ima taj divni naslov. Majka Terezija. Svima nam je jasno da je sveta ta Majka Tere-

zija. I vjerujem da ste vi prepoznali tu ljepotu i veličinu pa ste htjeli iz zahvalnosti prema njoj dati pojedinim institucijama i zdanjima ime njezino; evo bolnici, autoputu, izgraditi spomenik... Ali ovdje želim potaknuti: čuvajte pamćenje, ali i nadahnuće, jer ljubav donosi pravu sreću ljudima. Koliko god mi se trdili graditi, izgrađivati, neće biti sreće ako ne bude ljubavi. To je i ono što sam i rekao da je govorila jezikom koji cijeli svet razumije. A to je govor ljubavi.

Rado ponavljam moje iskustvo koje sam doživio u jednoj skupini mladih koji su se spremali na krizmu. I kad sam s njima razgovarao postavio sam spontano jedno pitanje: "Što mislite, mladi, koju je lekciju najvažnije u životu naučiti?" Mogao sam očekivati bilo kakve odgovore. Međutim jedna djevojka se diže i kaže: "Ja mislim najvažnija lekcija u životu jest naučiti ljubiti, tko ne zna ljubiti, taj ne zna živjeti. Evo tu je zapravo ljepota Majke Terezije. Ona nije bila samo humanitarka. Ona je bila žena, koja je voljela čovjeka - ono što smo danas čuli u evanđelju. Prepoznati Božje lice u čovjeku. Svi mi pomalo padamo na ispitu. Baš pred tim pitanjem Isus je bio i gladan i gol i bos i u zatvoru i nismo učinili djela ljubavi. Zato je papa Franjo ovu godinu posebno proglasio Godinom Milosrđa, želeći probuditi u ljudima upravo ljepotu života ljubavi, milosrdne ljubavi, koja pomaže čovjeku da prepozna čovjeka, u njemu Božje lice. Čovjeka suputnika, onako kako je Majka Terezija činila. Zadivljujuće je gledati one trenutke kad se ona naginjala nad one bolesnike i jednostavno majčinski ih prihvaćala, ako ne mogu živjeti ljudski da barem ljudski i umiru. To je nešto što zadivljuje, to može samo herojska ljubav. Zato želim da i mi danas, zahvaljujući Bogu za taj divni primjer, što smo u vremenu živjeli s takvim ljudima i sami se nadahnjujemo, jer ovaj sumorni svijet gledajući i promatrajući, vidimo da su ljudi umorni i bez nade. Trebamo unijeti svijetla i radosti. Zato je ona i rekla: "Prvi korak do mira jeste osmijeh". Pokažite svoj ljudski, plemeniti, čestiti osmijeh da čovjeka poštujuete.

Na poseban način ovdje ne mogu propustiti njezinu herojsku obranu života. Prvo, kada je posjetila američkoga predsjednika Regana onda je on dao izjavu nakon te posjete: "Pred ovom ženom čovjek ne može biti zao." Jer ona zrači dobrotom. Jednostavno je tako doživio

tu ženu koju zovemo Majkom Terezijom. I onda u američkom kongresu brez straha pozvala je sve 'kongresmene' da se bore za život protiv abortusa. Jedna obična žena, hrabro, pred svim moćnicima svijeta diže glas za obranu nevinoga i obespravljenog djeteta kojega ubijaju prije rođenja. I to isto je ponovila kad je primila Nobelovu nagradu. Sad su mislili da će ona, jer je dobila nagradu za mir, održati fantastični govor o miru. Ona upravo to počinje: "Kako ćemo mir graditi ako ubijamo nerođeno dijete?" Oni svi ostali iznenađeni pred njezinim jasnim stavom: obrana života. Narod koji ne voli život nema budućnosti. Ona je to tako jasno postavila, jer život je dar Božji. Bog daruje život. Čovjek je suradnik u prihvaćanju i odgajanju života. I zato želim na neki način taj njezin stav danas uprisutniti gdje god je prihvaćamo, poštujemo, molimo, da se i nadahnjujemo. Biti istinski borci za život.

Nikad neću zaboraviti kad sam je osobno susreo u nekoliko navrata i jednostavno narod je hrlio da je vidi. Ja sam došao pred nju, ona tako skromna, pogurena, ali iz njezinih očiju stvarno zrači majčinska ljubav. To me je posebno dirnulo, ta njezina majčinska ljubav koja je odisala iz cijelog njezinog bića, posebno iz onih očiju, kojima je čovjeka gledala. Zato osjećam nekakvu potrebu da svi mi zaželimo da imamo takve oči, takvo srce koje zna ljubiti i koje zna u čovjeku prepoznati njegovo dostojanstvo da bi mogli graditi mir. Vidimo da se nalazimo u vremenu kad se toliko govori o miru, a oružje se proizvodi i prodaje i rat podržava. I onda se pitamo: "Tko zapravo želi mir?" Onaj mali čovjek koji stradava. Oni veliki, oni žele svoje interese. Zato želimo u obranu onog malog čovjeka dići glas i moliti Majku Tereziju: "Daj nam to majčinsko srce, koje se istinski bori za čovjeka. Malog, pogaženog, zapuštenog čovjeka. To je u zadnje vrijeme posebno poruka pape Franje, da ovo društvo ne zaboravi one rubne, odbačene. Ovdje smijem progovoriti kao odgojitelj, koji sam bio dugo godina, jedno iskustvo. Čini mi se: nema gore boli, kao što je bol bil biti odbačen, ne voljen, nema gore boli. Nije bol što sam bolestan, nego je bol da sam ja, ljudsko biće, odbačen, ne voljen, nepotreban nikome. I zato je prevažno shvatiti kako čovjeku jest važan kruh, jest važno ruho, ali još važnije, da čovjek vidi da je prihvaćen, poštivan, vrednovan i da je otvoren

za suradnju. Zato je danas njezin život ovdje nama poruka. Zato Bogu zahvaljujemo. Pa mi smo generacija koja je živjela sa svecima. Koliko puta smo je u životu susreli. To je za nas milost. Pamtimo: hodali smo zemljom kad su sveti zemljom hodali. Kad Bog želi jedno vrijeme kazniti onda im upravo ne da velikane duha. Nama je dao, hvala mu, što je dao tako divan lik, svijetli lik, koji ne samo da je zagovornica u nebu nego istinski nama primjer. Dok mi ovdje slavimo ovu misu ona je s nama. Njezini zemni ostaci, koje mi zovemo relikvije, sveti ostaci, s nama su. A njezina duša prati nas u vječnosti, prati nas i želi nas upravo ohrabriti da sebe prepoznamo, sebe prihvatimo i otkrijemo kao suradnike Božje, zato da znamo što je ljepota života. Zato treba život vrednovati od samog začeca do prirodne smrti i zato neka nam ona upravo isprosi tu milost da znamo vrednovati život. Tada ćemo i sami biti vrednovani i sami ćemo graditi da se društvo razvija u službi čovjeka. Nije ona u službi banaka, niti u službi stranaka. Društvo je u službi čovjeka, njegovog dostojanstva, njegovih prava i da ne bi dugo govorio, o njoj se može satima govoriti. Ali bi završio sa također mojim makedonskim koji nećete zamjeriti ako nešto krivo kažem.

Danas zahvaljujemo Bogu da nas je obdario ovom divnim bićem koju svi zovemo majkom.

Kao što sam rekao njezin jezik svi su razumjeli, jer je govorila djelima ljubavi. Da bi mogla zračiti Božanskom ljubavlju, pred Svetohraništem je crpila snagu, kako kaže evanđelje da je iz njega izlazila snaga. Majka Terezija je prepoznala Isusa u svakom patniku, bolesniku i siromahu. Neka nam izmoli takvo srce i takve oči da u čovjeku prepoznamo Božje lice. Neka nam pomogne naučiti govor ljubavi koji se u djelo pretače. Neka nam izmoli onu ljubav za djecu i nerođenu, kako bi znali život voljeti i spremati se za život vječni. Neka nam bude i uzor i zagovornica kako se oduševiti za Isusa, tada ćemo iz te ljubavi i prepoznati brata u svakom čovjeku.

Zemljo Makedonijo, budi ponosna na ovu majku, koja je postala majka za cijeli svijet. Posebno vi dragi vjernici, kada duhom klonete i u opasnosti da nadu izgubite, nadahnjujte se nad ovom divnom Majkom, koja će vas i zagovorom pomoći. Vi majke, koje ste izgubili to dostojanstvo majčinstva, vratite ga kroz štovanje ove svete Majke. Vi koji se bojite života, učite od ove svete majke, kolika je snaga u vjeri kojom se križ zagrlili i snagom žrtve mijenja ovo bolesno javno mnijenje. Ne zaboravite ovaj dan i ovaj događaj, neka vam svakim danom bude nadahnuće živjeti iz nade ostvarujući djela milosrđa!

Duhovna obnova ministranata Vrhbosanske nadbiskupije i proslava patrona sjemenišne crkve u Travniku

U Nadbiskupskom sjemeništu „Petar Barbarić“ u Travniku od 19. do 21. lipnja 2016. godine održana je trodnevna duhovna obnova za ministrante Vrhbosanske nadbiskupije. Na duhovnoj obnovi je sudjelovalo 57 ministranata iz slijedećih 9 župa: Bijeljina, Bistrica kod Uskoplja, Bistrica kod Žepča, Gromiljak, Novi Travnik – Presveto Trojstvo, Kupres, Prozor, Skopaljska Gračanica i Žepče.

Duhovna obnova započela je pokorničkim bogoslužjem i svetom Misom koju je predslavio vlč. Marko Mikić, vicerektor Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa u Sarajevu i povjerenik za duhovna zvanja Vrhbosanske nadbiskupije. U propovijedi je pozvao ministrante na revno služenje oltaru, naglasivši važnu ulogu ministranata u župnoj zajednici. Nakon svete Mise uslijedila je večera te međusobno upoznavanje ministrantskih grupa, kao i predstavljanje aktivnosti ministranata u njihovim župama.

Drugog dana duhovne obnove ministranti su u jutarnjim satima mogli pogledati zanimljiv dokumentarni film o časnom sluzi Božjem Petru Barbariću. Zatim je Ivan Rajič, generalni direktor sjemenišne zajednice, prezentirao najznačajnije osobe iz povijesti Sjemeništa, život i rad sjemeništarca i osobni duhovni poziv, nakon čega su ministranti mogli postavljati pitanja sjemeništarcima. Poslije toga ministranti su otišli u obilazak najznačajnijih znamenitosti grada Travnika kojom prilikom su posjetili župnu crkvu sv. Ivana Krstitelja gdje je župnik mons. Mato Janjić ispričao o povijesti i sadašnjem stanju u župi, rodnu kuću nobelovca Ive Andrića, poznato izletište *Plava voda* i travničko groblje *Bojna* na kojem je prvotno bio pokopan časni sluga Božji Petar Barbarić. U poslijepodnevnom satima toga dana bilo je organizirano natjecanje iz nogometa, stolnog tenisa i ubacivanja trojki u košarci. Prvo mjesto u nogometu osvojili su ministranti iz župe Gromiljak, drugo mjesto pripalo je župi Žepče i

treće župi Novi Travnik – Presveto Trojstvo. Najbolji u stolnom tenisu bio je Igor Tadić iz župe Žepče, drugo mjesto osvojio je Stjepan Injić iz Novog Travnika, a treći u poretku bio je Luka Bagarić iz Skopaljske Gračanice. U ubacivanju trojki najbolje talente je pokazao Stjepan Injić iz Novog Travnika, a slijedili su ga Marko Pravdić iz Gromiljaka i David Ostojčić iz Novog Travnika. Nakon sportskih natjecanja slavljenja je sveta misa u 18 sati koju je predslavio i propovijedao nadbiskup vrhbosanski uzoriti kardinal Vinko Puljić. U propovijedi je naglasio važnost rane i pravovremene formacije i usvajanja istinskih vrijednosti kod mladih osoba. U večernjim satima toga dana animatori Vrhbosanske nadbiskupije su zabavili ministrante prikladnim igrama.

Završnog održao se kviz iz vjeronauka na temu Božjeg milosrđa. Najbolje znanje je pokazao Zoran Jurić iz Bistrice kod Žepča kojeg su u rezultatima pratili Luka Barešić iz Žepča i Miroslav Alvir iz Skopaljske Gračanice. Zatim je uslijedio središnji događaj, proslava zaštitnika sjemenišne crkve sv. Alojzija Gonzage. Svečanu svetuu misuu 11 sati, na kojoj je sudjelovalo veliko mnoštvo vjernika iz travničkog kraja i hodočasnika iz Mostara i Čeljeva, je predslavio i propovijedao također vlč. Marko Mikić uz koncelebraciju župnika Travničkog dekanata, župnika ministranata i drugih svećenika. U propovijedi vlč. Mikić je govorio o životu sv. Alojzija Gonzage, zaštitnika mladih i studenata, koji ostaje trajni uzor mladim generacijama kršćana. Po završetku svete mise, na zajedničkom ručku proglašeni su pobjednici natjecanja, te dodijeljene nagrade i priznanja čime je završio ministrantski susret.

Dragan Brekalo i Ivan Andrić, maturanti

XX. Katehetski dan Vrhbosanske nadbiskupije

U srijedu, 22. lipnja 2016. u prostorijama Katoličkog školskog centra „Sv. Josip“ u Sarajevu održan je 20. Katehetski dan Vrhbosanske nadbiskupije. Sudionike susreta, kojih je bilo stotinjak, najprije je pozdravio dr. Tomislav Mlakić, ravnatelj Katehetskog ureda Vrhbosanske nadbiskupije. Potom se nazočnima obratio kardinal Vinko Puljić, nadbiskup metropolit vrhbosanski, koji je, između ostaloga, istaknuo: „Svake godine se ukazuje potreba da se susretnemo i izmijenimo svoja razmišljanja o tom važnom poslanju, evangelizaciji, poučavanju i odgoju u vjeri. Ako ikada, onda možda upravo ovo vrijeme zahtijeva dublji pristup odgoju u vjeri. Mi ga ne možemo i ne želimo nametnuti, ali možemo odgajati, poučavati... Zahvaljujem svima vama koji istinski se spremate i to s ljubavlju i savjesno radite... Bog to vidi i On će to nagraditi. Moje priznanje je malo, ali je iskreno kao i moja zahvala“.

Uslijedilo je predavanje pod nazivom „I teolog, i vjeroučitelj“ dr. Mirjane Mavrak, profesorice s Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu.

Susret je završen Euharistijskim slavljem u crkvi Kraljice svete krunice na Banjskom brijegu koje je predvodio kardinal Puljić uz koncelebraciji 11 svećenika i sudjelovanje okupljenih kateheta i katehista.

Uvodeći u Misno slavlje kardinal Puljić je potaknuo sve nazočne da mole kako bi istinski mogli biti pravi vjernici i svjedoci Isusa Krista. Pozvao je da mole iz one koje poučavaju te i za sve koji su njih poučavali da bi istinski mogli izvršiti svoje poslanje. Zahvaljujući od srca svim sudionicima za dolazak i aktivno sudjelovanje, izrazio je žaljenje što odaziv nije bio i veći jer bi na taj način 20. jubilarni Katehetski dan Vrhbosanske nadbiskupije bio obilježen u punom sjaju.

U prigodnoj propovijedi kardinal Puljić je skrenuo pozornost na određene propuste u naučavanju vjeronauka koje je primijetio tijekom boravka po župama napominjući da neri-

jetko djeca samo „mehanički“ nauče Božje zapovjedi, ali da ih, u suštini, ne razumiju. Potaknuo je katehete i katehiste da nastoje tako učiti djecu da usvoje zapovijedi kao „program života“ istinski se pitajući, što se od njih traži kao vjernika? Pozvao ih je da djeci pomognu razumjeti da molitva nije jedini način komuniciranja s Bogom već da trebaju čitati Sveto Pismo kao i da komuniciranje s Bogom nije samo u jednom smjeru. Pojasnio je da se zvanje katehete ne može izjednačiti s drugim profesijama pojasnivši da kod vjeroučitelja u prvom treba biti svjedočenje, a zatim i poučavanje. Pozvao ih je da i sami, kroz molitvu, budu spremni učiti od Crkve i od Riječi Božje imajući pri svijesti da je vjeroučitelj, za razliku od drugih nastavnika u školi, poslan „donijeti Boga“.

„Dok vam zahvaljujem na trudu iskreno molim da budete neumorni i da vas ne zavede ovaj zemaljski stil života; da vas ne zavede interes i profit; da vas ne zavede taj potrošački mentalitet i razne druge napasti nego da Isus Krist neka vam bude mjerilo u vašem životu i u vašem radu“, kazao je na kraju propovijedi kardinal Puljić koji je katehetama i katehisticama podijelio privremena i trajna kanonskih poslanja za predavanje vjeronauka u školi.

Vlč. Mlakić na kraju je još jednom zahvalio kardinalu Puljiću za cjelodnevno sudjelovanje na Katehetskom danu Vrhbosanske nadbiskupije. Zahvalio je svim sudionicima za dolazak i sudjelovanje ističući da će ga to svakako motivirati da nastavi „u nadi protiv svake nade“.

Nakon objeda i prilike za druženje kardinal Puljić blagoslovio je obnovljene prostorije Katehetskog ureda Vrhbosanske nadbiskupije koji se nalazi u sklopu Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Sarajevu, u ulici Josipa Stadlera 5.

(kta)

Svečano otvoreno zdanje Nadbiskupijskog centra za pastoral mladih „Ivan Pavao II.“

Nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić, 25. lipnja 2016. u Sarajevu presjekao je vrpcu i otvorio vrlo lijepo zdanje Nadbiskupijskog centra za pastoral mladih „Ivan Pavao II.“ u kojem će mladi na razini Vrhbosanske nadbiskupije, ali i na razini Bosne i Hercegovine i šire nastaviti ostvarivati brojne aktivnosti na razini mjesne Crkve vrhbosanske i krajevne Crkve u BiH ali i na planu ekumenskog i međureligijskog dijaloga te povezanost s mladima širom svijeta. U zgradi na 3500 četvornih metara podijeljenih na osam etaža nalaze se: kapelica sv. Ivana Pavla II., biblioteka, uredski prostor, sobe za smještaj, kafić, restoran, konferencijske dvorane, sportska, plesna, glazbena dvorana, dječji vrtić i drugi sadržaji.

Osim brojnih mladih, na svečano otvaranje u sportskoj dvorani „Renovabis“ odazvali su brojni donatori te crkveni, ali i pojedini društveno-politički predstavnici i drugi prijatelji ovog Centra.

Srdačnu dobrodošlicu „u našu kuću, u novoizgrađenu zgradu našega Centra“ uputio je ravnatelj Nadbiskupijskog centra za pastoral mladih „Ivan Pavao II.“ vlč. dr. sc. Šimo Maršić koji je zahvalio „najprije dragom Bogu na svim udijeljenim blagoslovima kroz sve godine gradnje i rada Centra za mlade“. „Zahvaljujem kardinalu Puljiću na svesrdnoj potpori kako u gradnji tako i u projektnim aktivnostima, koju nam je s puno povjerenja i razumijevanja pružao kroz sve ove godine djelovanja Centra za mlade. Zahvaljujem svim kolegama svećenicima koji su vjerovali u ovu ideju i svojom spremnošću na suradnju podupirali i aktivnosti i gradnju ove zgrade. Zahvaljujem od srca svim donatorima i prijateljima bez čije sveobuhvatne prijateljske, stručne i financijske pomoći i potpore mi danas ne bi bili u ovoj novoj zgradi. Zahvaljujem svim mladim ljudima koji su sudjelovanjem u našim aktivnostima ostavili i ugradili dio sebe u ovu instituciju. Zahvaljujem se i svim prijateljima i dobrim ljudima koji su nas molitvama pratili i hrabрили u našem radu. Na koncu se zahvaljujem svim djelatnicima i volonterima, koji su i u dob-

ru i u zlu uvijek stajali uz Centar i gradili ga kao svoju kuću“, kazao je ravnatelj Maršić koji je istaknuo da je ovaj Centar „već skoro prije 10 godina otvorio svoja vrata svim mladima i svim prijateljima pa se tako stvorila velika i raznolika zajednica prijatelja Centra koji se zajedno s nama ovdje okupljenima danas raduju i Bogu zahvaljuju“.

Kardinal Puljić je na početku svog obraćanja najprije pročitao poruku Svetog Oca pape Franje koji se 6. lipnja 2015. upravo u ovog zgradi susreo s mladima tijekom svog pastirskog posjeta Bosni i Hercegovini. Poruku je potpisao državni tajnik Njegove Svetosti kardinal Petar Parolin. „Dragi mladi, još je uvijek živo sjećanje na nezaboravni posjet Petrovog Nasljednika ovomu Centru u lipnju prošle godine. Toga ste dana vašim radosnim sudjelovanjem i molitvom pokazali Papi da ste upravo vi nada i snaga Bosne i Hercegovine. Ovaj Nadbiskupijski Centar ima znakovitu ulogu u životu Crkve i društva, jer sa svojim inicijativama za međusobno upoznavanje i stvaranjem osjećaja za zajedničku odgovornost, njeguje miran suživot među različitim etničkim i vjerskim zajednicama. Sveti vas Otac ohrabruje da u povjerenju nastavite s tim poslanjem, radeći na zajedničkim projektima, s konkretnim plodovima blizine i pomoći onima koji su najsiromašniji i najpotrebniji“, stoji u spomenutoj poruci.

Kardinal Puljić je potom izrazio radost što je jedan san postao stvarnost zahvaljujući svećeniku Šimi i brojnim dobrim ljudima. Potaknuo je mlade da sve blagodati ovog Centra stave u službu Bogu, Crkvi i ljudima kroz razne aktivnosti, susrete i projekte.

Apostolski nuncij u Bosni i Hercegovini mons. Luigi Pezzuto u svom se pozdravu posebno obratio mladima „koji su tako bliski srcu Pape Franje“. „Uistinu je veliko zadovoljstvo biti na otvaranju ovog Centra namijenjenom razvoju ljudskih i kršćanskih vrijednosti kod mladih, nešto manje od godinu dana nakon apostolske posjete Pape Franje Sarajevu. Ovo je veoma dobar način da se proslavi Papina posjeta. Ovaj Centar ima ulogu ispratiti djevojčice i dječake Bosne i Hercegovine na njihovom

putu odrastanja u ljude, u smislu stjecanja zrelosti građanske, etičke i društvene svijesti, kao i u duhovnom smislu, pružajući im priliku da se učvrste u vjeri kako bi bili spremni suočiti se s teškoćama današnjice, a osobito onim društveno-političko-ekonomsko-religijskim koje susreću na ovom prostoru“, kazao je nuncij Pezzuto te pročitao dio Papinog govora upućenog mladima prošle godine tom Centru u kojem je zaželio da mladi „uvijek budu svjesni da su djeca ove zemlje iz koje potiču i koja želi biti voljena, kojoj treba pomoć u obnovi i duhovnom i društvenom rastu, kojem daju neizmjeran doprinos svojim idejama i radom“.

Nazočnima se obratio i predsjednik Federacije Bosne i Hercegovine gospodin Marinko Čavara ističući da je otvorenje Centra pokazatelj dobre ideje, brige i ulaganja Vrhbosanske nadbiskupije u bolju budućnost za mlade, a samim tim i za sve građane. „Mladi kroz zajedničke projekte stječu iskustvo da sa svojim snovima, strahovima, brigama, željama i vizijama nisu sami. Ova vrijedna zajednička iskustva daju im snagu i priliku da pokažu javnosti da je mladež miroljubiva i društveno odgovorna jer zajedničkim snagama mladi ljudi prevladavaju predrasude o različitim vjerskim i nacionalnim pripadnostima, razvijaju prijateljstva, podupiru izmirenje i mir u zemlji, za zemlju i zajednicu u kojoj se razlike rijetko shvaćaju kao kvalitete i šanse. Samo sa ovim vrijednostima naša zemlja ima dobru budućnost“, istaknuo je predsjednik Čavara.

Svoj pozdrav u ime karitativne organizacije Njemačke biskupske konferencije Renovabis uputio je voditelj poslova Burkhard Haneke ističući da je podrška ovom projektu dio mjera kojim Renovabis želi pomoći mladima u BiH. „U ime akcije solidarnosti Renovabis želim svima Vama koji se zalažete za Centar za mlade, koji ovdje radite ili koji podržavate ovaj posao, od srca zaželjeti sve najbolje i Božji blagoslov. Ova zgrada imala je čast da ju je prošle godine posjetio naš papa Franjo, koji se ovdje i susreo s mladima. Centar nosi ime pape koji je proglašen svecem, pape Ivana Pavla II. – boljih putokaza za dobru budućnost za katolički Centar za mlade u Sarajevu od njih nema“, poručio je gospodin Haneke.

Nazočnima se obratio dijelom na njemačkom, a dijelom na hrvatskom jeziku i njemački svećenik vlč. Meinolf Wacker koji daje sve-

srđnu podršku Centru od njegovih početaka do danas. „Kada stojim sada ovdje, misli mi se vraćaju na vrijeme kada sam prvi put kročio u vašu zemlju. Bilo je to 1996-te u Vidovicama. Vaša je zemlja bila u ruševinama. Naziv ‘Sarajevo’ je označavao veoma mračno poglavlje u povijesti čovječanstva. A ipak, danas se nalazimo u gradu koji je obnovljen i koji je postao balkanska metropola. Pokretačka sila obnove grada i vaše države bila je želja za životom mnogih ljudi i hrabrost da se grade mostovi preko rovova i da se zajedno krene naprijed“, kazao je vlč. Wacker koji je simbolično darovao mali bicikl i pročitao sljedeće pravilo bicikla: Samo kada se krećete, ne padate! Samo kada okrećete pedale (ljubav), svjetlo sja! Imajte hrabrosti! Idite naprijed – s Isusom! Držite se njegove riječi!“.

Prigodne riječi i simbolične darove predala je i delegacija biskupije Limburg koja trajno podupire razne projekte u Vrhbosanskoj nadbiskupiji pa tako i ovaj Centar. U delegaciji su bili: dr. Beate Gilles, Winfried Montz, Katharina Kintz i Andrea Jorgol. Darovali su križ napravljen od drveta iz njemačkog samostana Eberbach koji su napravili ljudi s posebnim fizičkim i mentalnim potrebama, a koristili su drvo vinove loze.

Kardinal Puljić i ravnatelj Maršić su potom uručili zahvalnice nazočnim predstavnicima brojnih donatora i prijatelja Centra među kojima su bile sljedeće crkvene karitativne organizacije: Renovabis, Kirche in Not, njemačka biskupija Limburg i austrijska biskupija Klagenfurt te talijanska obitelj Bergamaschi i austrijska obitelj Reihofner. Zahvalnice su dobili i predstavnici izvođača radova i druge osobe koje su podupirale Centar među kojima su bili gospoda: Petar Lušo, gospodin Boris Babić, Ante Ivić, Smail Hodžić, Drago i Mira Jurić te svećenicima vlč. Iliji Orkiću, vlč. Miroslavu Čavaru, vlč. Vladimiru Pranjiću, vlč. Vlatku Rosiću i mons. Ivi Tomaševiću.

Svečanu akademiju glazbeno su animirali: VIS Jukić, VIS Emanuel, bend BisSanto i bend Emaus, a nastupila je i plesna skupina predvođene Josipom Milanovićem i Sandrom Bjelan Guska.

Nakon akademije svečano Euharistijsko slavlje predvodio je kardinal Puljić u zajedništvu s nuncijem Pezzutom i u koncelebraciji 26 svećenika.

U prigodnoj propovijedi, obraćajući se nazočnim vjernicima, osobito mladima, kardinal Puljić je upozorio da čovjek koji puta izgubi hrabrost za život, pogotovo kad zrije, te posrne unatoč borbe ili zgriješi unatoč tome što bi želi biti mimo grijeha. Ukazao je stoga na potrebu neprekidnog prepoznavanja sebe u vrijednosti koju im Krist daje svojom smrću i uskrsnućem. „Čovjek, kad prepozna da je voljeno biće, onda i sam želi to iskustvo podijeliti jer onaj koji nije nikad iskusio ljubav, da je voljen, nije sposoban voljeti. I zato je prevažno u snazi vjere prepoznati da smo voljena bića“, kazao je kardinal Puljić potičući dalje vjernike da u Godini milosrđa često misle o tome, koliko puta ih je Otac nebeski zagrlio nakon što su se pokajali, dajući im održenije putem svećenika. „To je, zapravo, ljepota, da Bog hoće nas za suradnike i da smijemo s Bogom surađivati. I blago nama ako se Bogu otvorimo, blago nama ako otkrijemo taj put jer nećemo lutati, već ćemo znati da je Isus Krist put istine i ži-

vot“, rekao je kardinal Puljić.

Nakon Misnog slavlja kardinal Puljić je pošao u kapelicu sv. Ivana Pavla II. na vrhu zgrade te u oltar ugradio relikvije ovog svetog pape po kome Centar za mlade nosi ime. Ove relikvije darovao je Centru nadbiskup metropolit Lavova u Ukrajini mons. Mieczyslaw Mokrzycki koje je devet godina bio osobni tajnik pape Ivana Pavla II. „Neka vas blizina sv. Oca Ivana Pavla II. i njegova relikvija koju vam darujem uvijek sve pozivaju na svet život, na ispovijed, na Svetu pričest, na svakodnevnu molitvu kako kod kuće tako i u Crkvi, ali također tijekom vašeg slobodnog vremena, na odmoru“, napisao je nadbiskup Mokrzycki mladima.

Usljedilo je zajedničko druženje uz domjenak, koncert, vatromet i prijenos nogometne utakmice između Hrvatske i Portugala na Europskom prvenstvu.

(kta)

Svećeničko ređenje u sarajevskoj Katedrali

U srijedu, 29. lipnja 2016., na svetkovinu sv. Petra i Pavla u katedrali Presvetog Srca Isusova u Sarajevu, nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić zaredio je osam đakona za svećenike tijekom svečanog Misnog slavlja. Petorica su ređeni za Vrhbosansku nadbiskupiju i trojica za Franjevačku provinciju Bosnu Srebrnu. Koncelebrirao je veći broj svećenika uz sudjelovanje brojnih redovnica, bogoslova i drugih vjernika.

Nakon što su rektor Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa preč. Josip Knežević i meštara Franjevačke bogoslovije fra Danimir Pezer predstavili kandidate za svećeničko ređenje, kardinal Puljić je uputio prigodnu propovijed. Na početku je čestitao imendan svima koji za svoga zaštitnika imaju sv. Petra ili sv. Pavla. Ređenike je potaknuo da u prvom redu zahvale Bogu za dar života, kao i za dar svećeničkog zvanja. Podsjetio ih je da je do ovog trenutka njihov život protkan nastojanjima i svih onih koji su prema njima iskazivali ljubav te ih poučavali i odgajali, bilo da se radi o članovima obitelji ili drugima, te ih potaknuo da ih ne za-

borave i da im ujedno iskažu zahvalnost. Naglasio je da je mjesna Crkva u mnogome ovisna o raznim dobročiniteljima, osobito institucije poput Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa ili Katoličkog bogoslovnog fakulteta „koje trebaju živjeti i materijalno i duhovno“ te je stoga pozvao sve nazočne da svoju zahvalnost iskažu i njima, kao i svima koji su molili za ovaj dar svećeničkog zvanja.

Osvrćući se na primjer iz prvog misnog čitanje, u kojem Bog preko Anđela Gospodnjeg izbavlja Petra od okova i izvodi ga iz jeruzalemskoga zatvora u koji ga je dao zatvoriti kralj Herod, kazao je da nam i danas treba Anđeo Gospodnji kako bi se oslobodili novih okova: sekularizacije, relativizma, konzumerizma, utilitarizma koji „sputavaju navjestitelje evanđelja“. Naglasio je da materijalizam i potrošački mentalitet „prodiru u pore i zasljepljuju“, te je stoga potaknuo ređenike i zaredene, bez obzira koliko godina imali, da nutarnju slobodu traže ispovijedajući vjeru u Isusa Krista dodavši da sva kriza u Crkvi nastaje s krizom vjere. Podsjetivši da je ovo 25. genera-

cija svećenika koje on zaređuje, kazao je da svaki puta kada polaže ruke na glavu ređenika iskreno moli Boga da ga sačuva „u ovom vremenu koje nameće toliko okova, da budu slobodni da se istinski ne boje trčati za Kraljevstvom Božjem“.

Obraćajući se ređenima potaknuo ih je da se oslobode svih okova koji ih mogu smetati pri ostvarivanju trostruke službe svećenika kao pastira, navjestitelja i posvetitelja. Poželio je da za njih čin ređenja ne bude samo vanjski znak već izraz njihove spremnosti da budu poučljivi u poniznosti, trajno ispovijedaju da je Krist sin Boga života te da sačuvaju vjeru u toj trci života.

Misnike je potaknuo da iskreno i bratski prihvatite svoju mlađu braću. „Nemojmo ih trovati. Jedan od vrlo teških okova naših dana jeste ogorčenje koje znaju ljudi nositi u svome srcu jer su uzeli druga mjerila, ljudska, a ne Božanska“, upozorio je kardinal Puljić pozivajući ih da im pomognu da se ostvare kao pravi svećenici. Okupljene vjernike potaknuo je da, kao što su molili za ređenike da postanu svećenici, i dalje nastave moliti da to i ostanu, ali „ne po samo svetom redu nego po životnom opredjeljenju i darivanju Bogu“.

Nakon propovijedi uslijedio je obred ređenja.

Na kraju Mise kardinal Puljić je pročitao imena svećenika inkardiniranih u Vrhbosansku nadbiskupiju koji slave zlatni i srebrni jubilej svećeništva te nazočnima podijelio prigodne uspomene.

Tijekom Mise pjevao je zbor bogoslova Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa „Stjepan Hadrović“ pod ravnanjem vlč. Marka Stanušića.

Po završetku Euharistijskog slavlja nastavljeno je druženje oko obiteljskog stola u dvjema Bogoslovijama.

Za Vrhbosansku nadbiskupiju kardinal Puljić je za svećenike zaredio sljedeće đakone: vlč. Ivana Ivančevića iz župe Presv. Srca Isusova – Prozor, vlč. Dražena Kusturu iz župe Sv. Josipa – Zenica, vlč. Marka Sliškovića iz župe Sv. Ivana Krstitelja – Lug-Brankovići, vlč. Ljubu Zadrića iz župe Presv. Srca Isusova – Prozor i vlč. Antu Zubaka iz župe Sv. Petra i Pavla – Kulina.

Za svećenike za Franjevačku provinciju Bosnu Srebrnu kardinal Puljić zaredio je đakone: fra Silvana Di Benedetta iz župe Sv. Ivana Krstitelja – Kraljeva Sutjeska, fra Bojana Mar-

tinovića iz župe Sv. Ivana Krstitelja – Podmiljače i fra Ivana Mijatovića iz župe Uznesenja BDM – Tolisa.

Vlč. Ivan Ivančević sin je Petra i Milenke r. Topić, rođen 01. studenog 1991. godine u Jakličima (općina Prozor-Rama). Dolazi iz župe Presv. Srca Isusova – Prozor. Kršten je u župi Uznesenja BDM – Rama-Šćit 01. prosinca 1991. godine. Krizman je u Prozoru 30. travnja 2005. Gimnaziju i sjemenište pohađao je u KŠC „Petar Barbarić“ u Travniku. Po završetku malog sjemeništa upisuje se u VBS, te studira na KBF-u u Sarajevu gdje je i diplomirao 10. studenog 2015. Sveti red đakonata podijelio mu je uzoriti gospodin Vinko kard. Puljić, nadbiskup metropolita Vrhbosanski, 29. studenog 2015. u sarajevskoj prvostolnici.

Mlada misa: Prozor, 30. 07. 2016.

Vlč. Dražen Kustura je sin Zdravka i Lidije r. Miljak, rođen 14. ožujka 1991. godine u Zenici. Dolazi iz župe sv. Josipa – Zenica gdje je i kršten 28. travnja 1991. godine i krizman 03. lipnja 2006. Gimnaziju je pohađao u KŠC „Sv. Pavao“ u Zenici. Po završetku gimnazije upisuje se u VBS, te studira na KBF-u u Sarajevu gdje je i diplomirao 10. studenog 2015. Sveti red đakonata podijelio mu je uzoriti gospodin Vinko kard. Puljić, nadbiskup metropolita Vrhbosanski 29. studenog 2015. u sarajevskoj prvostolnici.

Mlada misa: Zenica, 16. 07. 2016.

Vlč. Marko Slišković je sin Ilije i Kate r. Ivandić, rođen 17. lipnja 1991. godine u Žepču. Dolazi iz župe sv. Ivana Krstitelja – Lug-Brankovići gdje je i kršten 28. ožujka 1992. godine i krizman 18. lipnja 2006. Gimnaziju i sjemenište pohađao je u KŠC „Petar Barbarić“ u Travniku. Po završetku malog sjemeništa upisuje se u VBS, te studira na KBF-u u Sarajevu gdje je i diplomirao 10. studenog 2015. Sveti red đakonata podijelio mu je uzoriti gospodin Vinko kard. Puljić, nadbiskup metropolita Vrhbosanski, 29. studenog 2015. u sarajevskoj prvostolnici.

Mlada misa: Lug-Brankovići, 24. 07. 2016.

Vlč. Ljubo Zadrić je sin Stipe i Anđe r. Glibo, rođen 06. travnja 1991. godine u Prozoru. Dolazi iz župe Presv. Srca Isusova – Prozor gdje je i kršten 30. svibnja 1991. godine i krizman 30. travnja 2005. Gimnaziju i sjemenište pohađao je u KŠC „Petar Barbarić“ u Travniku. Po završetku malog sjemeništa upisuje se

u VBS, te studira na KBF-u u Sarajevu i na Papinskom Sveučilištu – Gregoriana u Rimu gdje je i diplomirao 19. lipnja 2015. Sveti red đakonata podijelio mu je uzoriti gospodin Vinko kard. Puljić, nadbiskup metropolita Vrhbosanski, 29. studenog 2015. u sarajevskoj prvostolnici.

Mlada misa: Prozor, 02. 07. 2016.

Vlč. Anto Zubak je sin Mate i + Radmile r. Savić, rođen 12. studenog 1991. godine u Derventi. Dolazi iz župe sv. Petra i Pavla – Kulina gdje je i kršten 31. prosinca 1991. godine. Križman je 18. lipnja 2005. godine u Derventi. Gimnaziju i sjemenište pohađao je u KŠC „Petar Barbarić“ u Travniku. Po završetku malog sjemeništa upisuje se u VBS, te studira na KBF-u u Sarajevu gdje je i diplomirao 10. studenog 2015. Sveti red đakonata podijelio mu je uzoriti gospodin Vinko kard. Puljić, nadbiskup metropolita Vrhbosanski 29. studenog 2015. u sarajevskoj prvostolnici.

Mlada misa: Kulina, 09. 07. 2016., Klokočevik (Sl. Brod), 07. 08. 2016.

Fra Silvano Di Benedetto je iz župe Kraljeva Sutjeska. Rođen je 2. listopada 1989. god. u Zenici. Roditelji su mu Marijo – Josip i Dragica r. Martinović. Ima sestru Mariju. Osnovnu školu završio je u Kraljevoj Sutjesci. Na Franjevačku klasičnu gimnaziju u Visokom upisao se 2004. god. i maturirao 2008. Odijelo kušnje obukao je 19. srpnja 2008. u Rami. Godinu novicijata proveo je u samostanu sv. Petra i Pavla na Gorici u Livnu. Prve redovničke zavjete položio je 5. srpnja 2009, a svečane 13. listopada 2013. u Kraljevoj Sutjesci. Primio je službe lektorata i akolitata. Završio je šest godina filozofsko-teološkog studija na franjevačkoj teologiji u Sarajevu. Sveti red đakonata primio je

22. studenog 2015. u crkvi sv. Ilije u Novom Šeheru.

Fra Bojan Martinović je iz župe Podmilačje. Rođen je 16. siječnja 1990. u Jajcu. Roditelji su mu Franjo i Anđa r. Đeno. Ima petoricu braće i tri sestre. Šest razreda osnovne škole završio je u Suhopolju kod Virovitice. Sedmi i osmi razred završio je u Divičanima kod Podmilačja. Srednju elektro-tehničku školu završio je u Jajcu. U postulaturu u Visokom upisao se 2008., odmah poslije završene Srednje škole. Franjevački habit obukao je 12. srpnja 2009. u Tolisi. Godinu novicijata proveo je u samostanu sv. Petra i Pavla na Gorici u Livnu. Prve zavjete položio je 4. srpnja 2010, a svečane 19. listopada 2014. Završio je šest godina filozofsko-teološkog studija na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu. Primio je službe akolitata i lektorata. Sveti red đakonata primio je 22. studenog 2015. u crkvi sv. Ilije u Novom Šeheru.

Fra Ivan Mijatović je iz župe Tolisa. Rođen je 3. veljače 1990. u Brčkom. Roditelji su mu pokojni Pavo i Luja r. Pejić. Ima brata Luku i sestru Sandru. Osnovnu školu završio je u Tolisi. Godine 2005. upisao se na Franjevačku klasičnu gimnaziju u Visokom. Ispit zrelosti položio je 2009. Iste godine 12. srpnja obukao je franjevački habit u Tolisi. Godinu novicijata proveo je u samostanu sv. Petra i Pavla na Gorici u Livnu. Prve redovničke zavjete položio je 4. srpnja A. D. 2010, a svečane 19. listopada 2014. u Kiseljaku. Primio je službe lektorata i akolitata. Završio je šest godina filozofsko-teološkog studija na franjevačkoj teologiji u Sarajevu. Sveti red đakonata primio je 22. studenog 2015. u crkvi sv. Ilije u Novom Šeheru.

(kta)

Obilježen Papin dan

U sarajevskoj prvostolnici, u nedjelju 3. srpnja 2016. na inicijativu apostolskog nuncija u Bosni i Hercegovini mons. Luigija Pezzuta, obilježen je Papin dan svećanim Misnim slavljem koje je nuncij Pezzuto predvodio zajedno s nadbiskupom metropolitom vrhbosanskim kardinalom Vinkom Puljićem.

Koncelebrirali su i ostali članovi Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine, kao i pro-

čelnici katehetskih ureda iz Sarajeva i Mostara vlč. Tomo Mlakić i vlč. Ante Pavlović te još 15-ak svećenika. Na Svetoj misi sudjelovali su i brojne katehete iz Vrhbosanske nadbiskupije i hercegovačkih biskupija koji obilježavaju svoje hodočašće u Godini milosrđa.

Euharistijsko slavlje započelo je svećanom procesijom u kojoj su sudjelovali i okupljeni vjeronučitelji. Na početku, sve nazočne pozdravio

je kardinal Puljić istaknuvši kako se obilježava „dan Petra naših dana“ čija je produžena ruka, u svakoj državi upravo apostolski nuncij.

Prigodnu propovijed tijekom Svete mise uputio je biskup mostarsko-duvanjski i apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanski mons. Ratko Perić koji je na početku kazao kako Godina milosrđa i Papin dan navode da se podsjeti na neke evanđeoske zgone u životu apostola Petra u kojima je Gospodin prema njemu pokazao svoje osobito milosrđe te da se posebno moli za 266. Petra naših dana, Rimskog biskupa, papu Franju.

„Promjena imena. Kada je prvopozvani Andrija doveo brata Šimuna k Isusu, Isus ga 'pogleda' i reče mu: 'Ti si Šimun, sin Ivanov! Zvat ćeš se Kefa' – Stijena (Iv 1,42). Iako je Gospodin braću Jakova i Ivana nazvao 'Sinovima groma' – Boanerges (Mk 3,17), jer su Isusu predlagali da se s neba zazove oganj i spale negostoljubivi Samarijanci (Lk 9,54), ipak taj im se naslov nije uvriježio. A Petar postade osobna imenica, spomenuta oko 160 puta u Novom zavjetu. Nakon što ga je pozvao da, 'obrativši se, obraća braću svoju', sam ga Isus naziva 'Petrom' navješćujući mu njegovo odreknuće (Lk 22,31.34). I izbor i novo ime znače novu zadaću koju Isus daje iz milosrdne ljubavi

prema Petru i Božjemu narodu kojega mu povjerava“, podsjetio je biskup Perić. Uz najvažnije evanđeoske zgone iz Petrova života biskup Perić je na kraju istaknuo kako se u Vazmenoj noći pjeva „Molimo i za papu našega Franju. Njega je Bog i Gospodin odabrao u red biskupa: neka ga živa i zdrava čuva svojoj Crkvi, da ravna svetim narodom Božjim“. „A u svakoj svetoj misi, tj. dnevno više od 400 000 svećenika i više od 5 000 biskupa mole za Crkvu da je Bog usavršuje u vjeri i ljubavi zajedno s papom našim Franjom... To molimo osobito danas kada slavimo Papin dan i kada prikazujemo ovu sv. misu za njega i za ovu partikularnu Crkvu s njime“, završio je biskup Perić.

Prije završetka euharistijskog slavlja nuncij Pezzuto je posebno zahvalio „pastiru ove partikularne Crkve, kardinalu Puljiću koji je za ovo slavlje stavio na raspolaganje svoju katedralu“.

Misno slavlje svojim pjevanjem uveličao je zbor bogoslova *Stjepan Hadrović*, a dvije pjesme izveli su i glazbenici iz Italije, u dubkom punoj katedrali Srca Isusova.

(kta/p.j.)

Proslavljen patron sjemenišne crkve sv. Ćirila i Metoda

Crkva slavenskih apostola sv. Ćirila i Metoda u Sarajevu, koja se nalazi u sklopu zdanja Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa odnosno Katoličkog bogoslovnog fakulteta, 5. srpnja 2016. proslavila je svoj patron. Svečano Misno slavlje predvodio je nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić u zajedništvu s apostolskim nuncijem u BiH mons. Luigiom Pezzutom, nadbiskupom zadarskim mons. Želimirom Puljićem, vojnim ordinarijem u BiH mons. Tomo Vukšićem te uz suslavlje sjemenišnih poglavara i profesora KBF-a i drugih svećenika. Na Svetoj misi sudjelovali su bogoslovi, studenti teologije, redovnice i drugi vjernici.

Riječi dobrodošlice na početku Svete mise uputio je rektor Vrhbosanskog bogoslovnog

sjemeništa preč. mr. Josip Knežević koji je podsjetio na višestrukost ovog slavlja kojim će proslaviti patron crkve i tijekom kojeg će kardinal Puljić podijeliti službe dvojici bogoslova. Kazao je da je to ujedno i Misa zahvalnica „na kraju još jedne uspješno privedene godine svećeničke formacije“.

Uvodeći u Misno slavlje, koje je prenošeno putem valova Radio Marije BiH, kardinal Puljić je podsjetio da su sv. Ćiril i Metodije ujedno suzaštitnici Europe te potaknuo na molitvu za budućnost Europe, za Vrhbosansku bogoslovnu zajednicu te na poseban način za dvojicu bogoslova koji primaju službe.

Prigodnu propovijed uputio je nadbiskup Želimir Puljić ističući da Vrhbosanskog bogoslovno sjemenište i Katolički bogoslovni fakultet

et, koje je prvi vrhbosanski nadbiskup Josip Stadler na početku povjerio isusovcima, predstavljaju glavnu odgojno-obrazovnu instituciju i „pravu zjenicu oka“ Vrhbosanske nadbiskupije.

Nakon što je u kratkim crtama progovorio o djelu i radu slavenskih apostola sv. Ćirila i Metoda, nadbiskup Puljić je podsjetio da je u Zadarskoj nadbiskupiji i danas nazočan izvorni duh ove dvojice apostola te izrazio divljenje da se u mnogim tamošnjim župama određeni dijelovi liturgije još uvijek s posebnim žarom pjevaju na izvornom staroslavenskom jeziku.

Nadbiskup Puljić je potom podsjetio da su glagoljaši, koji su se u bogoslužju koristili staroslavenskim jezikom, dali ogroman doprinos na polju vjere, kulture i prosvjete hrvatskog naroda ističući da je to bio jedini narod koji je gotovo tisuću godina imao liturgiju na narodnom jeziku, dok je čitava Katolička Crkva koristila latinski jezik sve do Drugog vatikanskog sabora. „Za održavanje te izuzetne povlastice zaslužni su svećenici glagoljaši kao vrijedni čuvari vjere i narodnoga duha“, ustvrdio je nadbiskup Puljić. Dodao je da su među brojnim znanstvenicima, koji su dosad pisali na temu svećenika glagoljaša, i trojica profesora vezanih uz Vrhbosansku katolički teologiju odnosno Katolički bogoslovni fakultet: Kru-

noslav Draganović, Zvonimir Baotić i Ratko Perić, biskup mostarsko-duvanjski i apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanski, čija je knjiga „Svećenici glagoljaši na području BiH“, kako je podsjetio, nedavno predstavljena u Mostaru, a za koju mu je iskreno zahvalio. „Baština slavenskih apostola sv. Ćirila i Metoda i nas danas obvezuje. Okupljeni u njihovoj crkvi, na njihovu svetkovinu, zahvaljujemo Bogu za dar Crkve, vjere, liturgije i mira. Njihovoj moćnoj zaštiti preporučujemo ljude ovoga grada i ove zemlje. Neka ih prate svojim zagovorom na ovozemnom hodočašću, posebice u danima krize, kušnje i nepovjerenja“, kazao je nadbiskup Puljić.

Na kraju Misnog slavlja rektor Knežević zahvalio je svima na dolasku i molitvama, te pozvao na druženje kod obiteljskog stola. Tijekom Mise pjevao je Zbor bogoslova „Stjepan Hadrović“ pod ravnanjem vlč. Marka Stanušića.

U skladu s dugogodišnjom tradicijom proslavom patrona sjemenišne crkve bogoslovima završava akademska i godina formacije nakon čega odlaze na ljetni odmor za koji im je kardinal Puljić na kraju poželio da bude „istinski dokaz njihovog duhovnog zvanja“.

(kta)

Ljetne korone Vrhbosanskih bogoslova u Doborskom dekanatu

Odžak, 10. – 13. kolovoza 2016.

Bogoslovi Vrhbosanske nadbiskupije, praćeni svojim odgojiteljima, preč. Josipom Kneževićem - rektorom, vlč. Markom Mikićem - vicerektorom, vlč. Jakovom Kajinićem - duhovnikom te nadbiskupom, metropolitom vrhbosanskim, kardinalom Vinkom Puljićem, tradicionalno su se, po četvrti put, okupili na svojim ljetnim kolonijama koje su trajale od 10. do 13. kolovoza 2016. godine. Ovaj put za domaćina i glavnog organizatora bogoslovskih kolonija je izabran Doborski dekanat, a bogoslovima je smještaj osigurao preč. Jakov Filipović, doborski dekan i župnik u Odžaku. Ljetne kolonije su sastavni dio bogoslovne formacije na koji-

ma bogoslovi imaju priliku upoznavati različite dekanate i župe na kojima će jednoga dana kao đakoni i svećenici pastoralno djelovati, a ujedno je to prilika i za osobne susrete i razgovore s nadbiskupom. Cijeli program ovogodišnjih kolonija se odvijao na sljedeći način:

U srijedu, 10. kolovoza, u popodnevnim satima, bogoslovi su se okupili u dvorištu župne Crkve u Odžaku. Njima i njihovim odgojiteljima riječ dobrodošlice je iskazao preč. Filipović zajedno s vlč. Ljubom Zelenikom, župnim vikarom. Službeni program kolonija je započeo euharistijskim slavljem, prilikom kojeg

je slavljena i večernja molitva časoslova, u 18,00 sati u župnoj crkvi. Euharistijskim slavljem je predsjedao dekan u zajedništvu s odgojiteljima VBS-a, župnim vikarom i vlč. Vladom Vrebcom, župnikom u Bijelom Brdu. Dekan Filipović je, na početku svete mise, pozdravio i predstavio goste pred okupljenom župnom zajednicom te iskazao zadovoljstvo što je baš ovaj dekanat izabran za domaćina ovogodišnjih bogoslovskih kolonija. Ujedno se toga dana obilježavala i posveta župne crkve u Odžaku. Nakon svete mise, uslijedila je večera i druženje u prostorima novoizgrađenog župnog pastoralnog centra. Nakon večere, preč. Filipović je bogoslovima ukratko predstavio dekanat kojeg će tih dana imati priliku upoznati i cijeli program kolonija, a potom su bogoslovi bili smješteni na konak po obiteljima župe Odžak koje su ih nesebično i velikušno ugostile. Doborski dekanat, pripada toliškom arhidakonatu, ima 15 župa (Čardak, Donja Tramošnica, Garevac, Gornja Dubica, Gornja Tramošnica, Gradačac, Modriča, Novo Selo-Balegovac, Odžak, Pećnik, Posavska Mahala, Potočani, Srednja Slatina, Svilaj i Turić) i sveukupno oko 9000 vjernika. Većina ovih župa je stradala u posljednjem ratu. Površinski se ovaj dekanat prostire od župe Svilaj do župe Turić koje su ujedno i dvije njegove granične točke. Zbog vremenskog ograničenja, bogoslovi nisu mogli vidjeti i upoznati sve spomenute župe, nego samo odabrane. U večernjim satima, bogoslovima se na njihovim kolonijama priključio i kardinal Vinko Puljić.

Program drugoga dana kolonija, četvrtak 11. kolovoza, je započeo zajedničkom jutarnjom molitvom u župnom pastoralnom centru, a potom je uslijedilo euharistijsko slavlje i devetnica sv. Ivanu Krstitelju u župnoj crkvi kojim je predsjedao kardinal Puljić u zajedništvu s odgojiteljima, dekanom i župnim vikarom, a bogoslovi su animirali liturgijsko pjevanje i asistiranje. Nadbiskup je u svojoj homiliji posebno istaknuo lik sv. Ivana Krstitelja kao uzora za nasljedovanje. Nakon euharistijskog slavlja, uslijedio je obilazak župa Doborskog dekanata.

Bogoslovi su najprije posjetili župu sv. Pe-

tra i Pavla u Novom Selu – Balegovac, a tamo ih je dočekaio župnik vlč. Matija Šimić koji je predstavio župnu crkvu i samu župu. Novo Selo se nalazi u sjevernoj Bosanskoj Posavini, otprilike 5 km sjeveroistočno od Odžaka. Naselje Balegova se prvi put spominje 1715. godine, a prema predaji dobilo je ime po Balimbegu koji je bio zapovjednik turske konjice. Zbog vojničkih zasluga, sudjelovanja u osvajanju Beograda i u Mohačkoj bitci, Balimbeg je dobio posjede u okolini Odžaka. 1955. godine bivša komunistička vlast mijenja ime Balegovcu u Novo Selo, što je i danas službeni naziv ovoga velikog sela. Balegovac se spominje u župi Podvučijaku od 1768. do 1855. godine, a potom ga nalazimo u župi Gornja Dubica. Dekretom Nadbiskupskog ordinarijata vrhbosanskog od 11. travnja 2001. utemeljena je nova župa Novo Selo kraj Odžaka. Župa se teritorijalno poklapa s granicama mjesne zajednice Novo Selo-Balegovac, a obuhvaća dijelove župa Gornje Dubice i Odžaka. Župom upravlja dijecezanski svećenik i prema novijim podacima župa broji oko 400 obitelji i oko 1500 katolika.¹ Dio vjernika se nalazi u inozemstvu.

Nakon posjete župi Novo Selo-Balegovac, uslijedio je posjet župi i župnoj crkvi u Gornjoj Dubici koju je bogoslovima ukratko predstavio kardinal Puljić. Gornja Dubica se nalazi u ravničarskom području sjeveroistočne Bosanske Posavine, između rijeka Bosne i Save pod planinom Vučijak. U stara vremena to je se područje nazivalo Podvučijak. Župa Gornja Dubica je nastala u 18. st. pod imenom Podvučijak i obuhvaćala je današnje župe Dubicu, Potočane, Svilaj, Odžak, Pećnik i Brusnicu. U 18. st. ovaj kraj je potpadao pod župu Veliku (Plehan). Nema sigurnog podatka kada je župa Podvučijak odvojena od Velike, ali se pouzdano zna da se nove matice vode od jeseni 1748. godine. Sjedište župe se često prenosilo iz jednog mjesta u drugo (Jakeš, Pećnik ili Dubica), a selidbe su uzrokovane sprječavanjem bilo kakvih crkvenih gradnji od turskih vlasti. Franjevci su konačno 1839. uspjeli izgraditi župnu kuću u Dubici pa se tu ustalilo sjedište župe. 1858. godine franjevci su osnovali prvu pučku školu u Dubici i u njoj su redovito drža-

¹ Vidi: Franjo MARIĆ (ur.), *Šematizam vrhbosanske nadbiskupije za 2015. godinu* (Sarajevo: Vrhbosanska nadbiskupija, 2015.), 676.

li poduku. Izgradnja crkve od kamena započela je 1856. godine. Sedamdesetih i osamdesetih godina 20. stoljeća crkva je obnovljena i umjetnički uređena. Tijekom rata i srpske okupacije, 1992. godine srpski ekstremisti su župnu crkvu i ostale hrvatske i katoličke crkvene objekte razorili. 1999. godine je započela gradnja nove crkve, koja je skoro i dovršena. Područne crkve nalaze se u Osječku, Vojskovi i u Zoricama. Župom upravljaju franjevci Bosne Srebrene. Prema novijim podacima župa broji oko 560 domaćinstava i oko 1480 katolika.²

Nakon obilaska župne crkve u Gornjoj Dubici, uslijedio je pohod masovnoj grobnici na „Nujića njivi“ u Posavskoj Mahali gdje je goste dočeka vlč. Pavo Brajinović, tamošnji novoimenovani župnik. Vlč. Matija Šimić se priključio bogoslovima u ovom pohodu i živo im dočarao i protumačio povijest stradanja Hrvata katolika na ovom području u Drugom svjetskom ratu i poraću. Na ovom mjestu se ujedno molio i srednji čas kojeg je predvodio vrhbosanski nadbiskup. Ratni je svibanj 1945. u odžačkome kraju bio krvav i dug. Ratne operacije trajale su još tjednima nakon sloma Nezavisne Države Hrvatske i kapitulacije Trećega Reicha. Po sjećanju suvremenika tih događanja, u mnogim obiteljima razgovaralo se: ostati kod kuće i čekati pobjednika toga krvavog rata? Ili pobjeći prema Austriji i tražiti spas kod nekih humanijih vojski? Ili nastaviti borbu? Pokazalo se, nažalost, da je svaka od tih mogućnosti bila podjednako tragična. Oni koji su se povukli, ubijeni su zato što su otišli. Oni koji su ostali u svojim domovima, ubijeni su zato što su ostali. No, uspomena na otpor ostala je živa do danas. Dugo vremena nije se smjela reći istina o stradanjima u II. svjetskom ratu, to je bilo opće pravilo, pa tako se odvijalo i u župi Posavska Mahala na lokalitetu danas zvanom „Nujića groblje“. Do istine se dolazilo teško, vrlo rijetko i istina se prenosila u „rukavicama i umotano“. Sjećanje i memorija je ostajala i dobrim dijelom zahvaljujući njoj i ljudima koji su pamtili, danas se to prepričava. Danas se priča kako su kosti pokojnih u Posavskoj Mahali bile po šumama, moglo se

gaziti po njima. Na tom su mjestu ispisana imena samo onih koji su sutradan prepoznati sa strana hrabrih žena i majki, iako su partizani to zabranjivali. Neprepoznate, partizani su pokapali na Nujića Njivi (danas „Nujića groblje“) u Posavskoj Mahali. Mnogi „službeno“ nepokopani, a ubijeni, vodili su se kao nestali. Ovdje su ginuli i drugi koji su se borili za ove prostore, a pripadali su drugim župama: Potočani, Svilaj, Pećnik, Brusnica, Donja Dubica, Prud, Gornja Dubica, Balegovac-Novo Sel, Odžak, Šamac, Brčko, Modriča i dr. Od svih ovih mjesta iz Posavske Mahale je oko 500, a možda i više, a iz ostalih mjesta je oko 2870 poginulih. Ovo je broj samo registriranih. Mnogi su se bojali partizanske odmazde, pa su se preko Save povukli u Hrvatsku, a sa sobom su povel i svoju djecu, tako da je obrana bila vrlo slaba i tanka. Mali broj je strijeljan nekom sudskom presudom. Najveći dio stradalnika su ubijeni bez oružja kao zarobljenici ili civili pri partizanskim racijama. Masakr se dogodio 25. svibnja 1945. godine u Posavskoj Mahali. Prema nekim navodima do 11,00 sati je nekoliko stotina osoba poubijano, a brojka je narasla na 3375 poginulih. 26. i 27. svibnja 1945. godine počeli su pretresi po kućama i selima Podvučijaka gdje su mnogi nevini, nenaoružani poubijani. Bila je takozvana „čistka“ u ovome kraju sa strane partizana. Od 1997. godine na „Nujića Groblju“ gdje ih je najviše poubijano i pokopano, slavi se sv. misa kao sjećanje na žrtve koje su tu završile svoj život.³

Nakon posjete masovnoj grobnici na „Nujića groblju“, bogoslovi su se sa svojim odgojiteljima, nadbiskupom i domaćinima uputili prema župnoj crkvi u Potočanima. Tamo ih je dočeka i župnu crkvu predstavio fra Anto Zrakić, potočanski župnik. Najprije je ulijedila molitva krunice, a potom je fra Anto predstavio župu. Potočani se nalaze otprilike 5 kilometara sjeverozapadno od Odžaka. Iako teritorij ove župe spada u Bosansku Posavinu, za koju je karakteristično ravničarsko tlo, ovo je ipak brdovito područje, budući da je župa smještena u podnožju planine Vučjaka. Župa je nastala 1855. godine razdiobom župe Podvuč-

² Vidi: Franjo MARIĆ (ur.), *Šematizam*, 658-659.

³ Vidi: <https://komunistickizlocini.net/2015/10/06/pokolj-preko-5-000-hrvata-u-odzaku-i-okolini-nujica-njiva/> (18. 8. 2016.)

jaka, najprije kao mjesna kapelanija, a od 1858. proglašena je župom. Od 1858. do 1862. godine izgrađena je veća župna kuća, čije se prizemlje koristilo za bogoslužje. Crkva je izgrađena od 1880. do 1883. godine, ali je zbog slabe izvedbe temeljito obnovljena od 1896. – 1897. Nova crkva u Potočanima gradila se tijekom 1974. i 1975. godine. 1868. godine franjevci su odlučili da se u Potočanima utemelji pučka škola koju su oni vodili, a po dolasku austrougarske vlasti tamo je osnovana i državna škola. Tijekom rata i srpske okupacije 1992. godine, srpski ekstremisti su razorili župnu crkvu i ostale hrvatske i katoličke objekte u župi, a sve katolike Hrvate su protjerali. Obnova župne crkve započela je u lipnju 1996. i potrajala nekoliko godina sve do 2002. Područne crkve u župi nalaze se u Potočanskom Lipiku i u Srnavi. Župom upravljaju franjevci Bosne Srebrene. Prema novijim podacima, župa broji oko 440 obitelji i oko 1150 vjernika.⁴

Nakon obilaska župne crkve, uslijedio je ručak, izlet i druženje na Drenovcu, na području župe Potočani. Bogoslove, njihove odgojitelje i nadbiskupa su ugostili u jednoj župljani župe Potočani zajedno sa župljanima župe Odžak. Po završetku ručka, započeli su pojedinačni razgovori bogoslova i osobni susreti s nadbiskupom na izletištu u Drenovcu. Pri povratku s izletišta Drenovac, u večernjim satima, uslijedilo je druženje uz večeru i pjesmu u prostorima župnog pastoralnog centra u Odžaku. Nakon večere, nadbiskup je imao još jedan zajednički susret sa svim bogoslovima na kojem se razmišljalo o postsinodalnoj apostolskoj pobudnici pape Franje „Amoris laetitia“ i time je službeno završio program drugoga dana bogoslovskih ljetnih kolonija u Doborskom dekanatu.

Treći dan kolonija, petak 12. kolovoza, je započeo zajedničkom jutarnjom molitvom časoslova u župnom pastoralnom centru u Odžaku, a potom su se bogoslovi uputili prema „Burića“ štali u župi Garevac gdje su mogli čuti još jedno svjedočanstvo o stradanju Hrvata katolika ovoga kraja u Drugom svjetskom ratu i poraću.

O pogibelji hrvatskih vojnika u Burića-štali u selu Garevcu u Bosanskoj Posavini do danas je malo, skoro nikako poznato široj javnosti. Predvečer, 24. svibnja 1945. hrvatski vojnici su se na nagovaranje i čvrsto obećanje tadašnjih vlasti da im se neće ništa dogoditi, predali nedaleko od Odžaka. Nakon što su odložili oružje, dovedeni su u Burića štalu u Garevac, te nakon što je njih nekoliko pušteno na slobodu, njih preko 450 bez suđenja i presude poubijani su na mučki način. Prva grupa je odvedena u šume izvan sela, njih stotinjak, te su na zvezerski način ubijani raznim predmetima, a onda bačeni u jamu. Druge dvije jame pripremljene na tjelesa ostalih osuđenika ostale su prazne, jer je te noći naišlo nevrijeme, a počinitelji zločina morali su svoje žrtve ostaviti polumrtve i pobjeći. Slijedećih je dana drugu jamu zamijenila rijeka Sava, a treću rijeka Bosna.⁵

Nakon dirljivog svjedočanstva o Burića štali, uslijedila je molitva srednjega časa i zajedničko fotografiranje na tom mjestu stradanja Hrvata katolika. Sljedeća točka na rasporedu je bila župa i župna crkva u Garevcu koju je bogoslovima predstavio kardinal Puljić. Župa Garevac se nalazi otprilike 5 km sjeveroistočno od Modriče. Župa pod imenom Garevo, kasnije Garevac, utemeljena je 1803. godine kao mjesna kapelanija odvajanjem od župe Tramošnica, a samostalnom župom je postala 1820. godine. Na području župe nalazi se spomenuto stratište Burića štala. Dekretom od 15. rujna 1975. obnovljena je župa Garevac koja je od 1971. do 1975. bila samostalna kapelanija župe Modriča. Radovi na župnoj crkvi započeli su 1972. godine. U ratnim razaranjima srpski su ekstremisti 1992. zapalili župnu kuću i Gospinu crkvu, a sve Hrvate katolike protjerali. Obnova župne crkve i kuće počela je 2001. godine. Župom upravlja dijecezanski svećenik, a prema novijim podacima župa broji oko 90 obitelji odnosno oko 180 katolika.⁶

Nakon posjete župnoj crkvi u Garevcu, uslijedio je posjet groblju u Čardaku gdje je kardinal Puljić predvodio molitvu opijela za sve pokojne svećenike i časne sestre Služavke Malog Isusa koji su sahranjeni na tom mjestu. Bo-

⁴ Vidi: Franjo MARIĆ (ur.), *Šematizam*, 690-692.

⁵ Vidi: <http://www.garevac.net/tekst/419/> (18. 8. 2016.)

⁶ Vidi: Franjo MARIĆ, *Šematizam*, 654-655.

goslove je potom s njihovim odgojiteljima i nadbiskupom ugostio čardački župnik vlč. Pavo Kopic koji je ujedno i predstavio samu župu. Župa Čardak se nalazi u blizini magistralne ceste i željezničke pruge Doboj-Modriča-Bosanski Šamac, otprilike 12 km od Modriče, 18 km od Bosanskoga Šamca i 8 km od Gradca. U nekim dokumentima navodi se kako je na ovom teritoriju još 1647. postojala stara župa Kornica. Na području današnje župe Čardaka nastala je poljoprivredno dobro sv. Filomene (1901.) i samostan Doloroza (1908.) časnih sestara Služavki Malog Isusa. S gradnjom novog samostana, samostanske crkve i osnovne škole počelo se 1915. godine. Nakon dolaska komunističke vlasti, godine 1946. oduzeta je gotovo sva imovina časnih sestara. Dekretom Nadbiskupskog ordinarijata vrhbosanskoga od 1963. utemeljena je župa Čardak, odvajanjem naselja Čardaka i Kornice od župe Gradca te naselja Donjih Kladara i Živkova Polja od župe Modriča. Sestre Služavke Malog Isusa vraćaju se u Čardak kao kućne pomoćnice kad je utemeljena istoimena župa. Godine 1972. vraćen je dio bivše imovine pa je te godine ponovno oživio samostan Doloroza. 1974. godine sagrađen je Dom sv. Josipa za napuštene osobe. 25. lipnja 1992. župu Čardak okupirala je srpska vojska. Nakon okupacije srpski su ekstremisti protjerali sve Hrvate katolike pa do temelja srušili samostansku i župnu crkvu i starački dom. Župnu kuću su teško oštetili, a svu dokumentaciju zajedno s matičnim knjigama spalili. Temelji nove župne crkve su blagoslovljeni 2003., a radovi na crkvi su trajali do 2007. godine. Župom upravlja dijecezanski svećenik. Prema novijim podacima, župa Čardak broji oko 70 domaćinstava odnosno oko 130 katolika.⁷

Nakon posjete župi Čardak, uslijedio je posjet župi Gospe od Anđela u Gornjoj Tramošnici gdje je bila prema rasporedu predviđena i molitva svete krunice u župnoj crkvi. Bogoslove i njihovu pratnju su dočekale Školske sestre franjevke Bosansko-hrvatske provincije. Gornja Tramošnica se nalazi otprilike 10 km istočno od Modriče. Župa je postojala u 17. st., ali je tijekom Bečkoga rata iščezla. Opsluživali su je fra-

njevci modričkog samostana. 1776. u Tramošnici se nalazio hospicij u koje je odsjedao franjevac kada je dolazio iz župe Bijele, kojoj je Tramošnica pripadala. 1784. godine odvojila se od Bijele kao mjesna kapelanija, a župom je proglašena 1802. godine. 1973. se od župe odvojila Donja Tramošnica. Sredinom 19. st. franjevci su u župi osnovali pučku školu. Predratna nova crkva je građena od 1974.-1979. godine. Od 1988. do 1992. godine, u župi je postojao samostan Školskih sestara franjevki Bosansko-hrvatske provincije. U prosincu 2002. sestre su se vratile u dijelom obnovljenu kuću. Tijekom rata i srpske okupacije 1992. godine župnu crkvu i ostale hrvatske i katoličke crkvene objekte u župi srpski su ekstremisti razorili, a sve katolike Hrvate protjerali. Gradnja nove župne crkve dovršena je 2002. godine. Župom Gornja Tramošnica upravljaju franjevci Bosne Srebrene. Prema novijim podacima, župa broji oko 130 obitelji s oko 230 katolika.⁸

Nakon, posjete i zajedničkog fotografiranja ispred župne crkve u Gornjoj Tramošnici, uslijedila je sveta misa u župi Turić na mjesnom groblju gdje je sahranjen fra Lovro Milanović, svećenik i mučenik iz turskog razdoblja. Na svetoj misi, kojom je predsjedao kardinal Vinko Puljić, okupio se veći broj Turićana na veliko zadovoljstvo njihovog župnika. Kardinal Puljić u svojoj homiliji je posebno govorio o dostojanstvu braka i svećeničkog celibata, te se posebno osvrnuo na lik fra Lovre Milanovića. Bogoslovi su animirali liturgijsko pjevanje i asistiranje. Nakon euharistijskog slavlja, turički župnik vlč. Pero Brkić je zajedno sa župljanima priredio i organizirao zajednički ručak u župnoj pastoralnoj dvorani, a prije toga je bogoslovima pokazao župnu crkvu, predstavio župu i iznio snažno svjedočanstvo o svećeničkom životu koje je dojmilo mnoge bogoslove. Župa sv. Ilije, proroka u Turiću je utemeljena dekretom od 13. srpnja 1968. odvajanjem od župe Tramošnica. Župna crkva sv. Ilije proroka podignuta je u razdoblju od 1971. do 1975., a novi župni stan je sagrađen 1969. godine. Na području župe se nalazi spomenuti zavjetni grob fra Lovre Milanovića, kojega su Turci mučki ubili 3. veljače 1807. Tijekom rata, 1992.

⁷ Vidi: Franjo MARIĆ, *Šematizam*, 646-647.

⁸ Vidi: Franjo MARIĆ (ur.), *Šematizam*, 662-663.

godine su župu okupirale srpske postrojbe i prognale sve katolike Hrvate. Nakon toga su pristupili sustavnom uništavanju crkvenih i obiteljskih objekata koji su pripadali nesrpskom puku. Oštećena župna crkva je obnovljena u razdoblju od 1999. do 2001. godine. Povodom 200. obljetnice smrti fra Lovre Milanovića, na mjestu njegove pogibije podignuta je spomen-kapelica u Starom selu. Župom Turić upravlja dijecezanski svećenik. Prema novijim podacima, župa Turić ima oko 140 obitelji s oko 480 katolika.⁹ Po završetku ručka, kardinal je nastavio osobne i pojedinačne razgovore s bogoslovima.

Nakon povratka u župu Odžak u popodnevnim satima, uslijedila je druga sveta misa u 18,00 sati, prvi dan trodnevnice uoči Velike Gospe, koju je predvodio rektor VBS-a preč. Josip Knežević. Bogoslovi su anmirali liturgijsko pjevanje i asistiranje. Večerom, druženjem uz pjesmu i drugim zajedničkim susretom bogoslova s kardinalom, na kojem se razmatralo o drugom dijelu postsinodalne apostolske pobudnice Pape Franje „Amoris laetitia“, završio je treći dan bogoslovskih ljetnih kolonija u Doborskom dekanatu.

U petak, 13. kolovoza, posljednjega dana kolonija, predviđena je zajednička jutarnja molitva u prostorima pastoralnog centra, a potom i zajednički susret nadbiskupa, odgojitelja i bogoslova na kojem se iznosila osobna refleksija o doživljenim kolonijama. Cijeli susret je zaključen euharistijskim slavljem u 11,00 sati u župnoj crkvi kojim je predsjedao kardinal Vinko Puljić, u zajedništvu s dekanom i odžačkim župnikom, župnim vikarom, odgojiteljima i vlč. Pavom Brajinovićem te vlč. Filipom Brajinovićem, garevačkim župnikom. U svojoj homiliji, kardinal Puljić se usredotočio na sakrament krštenja kojeg je i podijelio tijekom euharistijskog slav-

lja. Po završetku svete Mise, uslijedio je zajednički ručak u prostorima pastoralnog centra i oproštaj. Riječi zahvale, doborskom dekanu i župniku preč. Jakovu Filipoviću je izrazio u ime svih bogoslova, odgojitelja i nadbiskupa vlč. Marko Mikić, vicerektor VBS-a i tom prigodom uručio domaćinu prigodni dar. Preč. Filipović se također zahvalio svima na suradnji koji su sudjelovali u organizaciji ovogodišnjih bogoslovskih kolonija te izrazio zadovoljstvo što je mogao biti domaćin i organizator. Po završetku ručka, bogoslovi, vidno zadovoljni, su se oprostili s domaćinima i zaputili se svojim kućama, osim bogoslova četvrte i pete godine koji su nastavili svoj put prema Komušini zajedno sa svojim odgojiteljima.

Na kraju, predstavljamo i župu Odžak koja je širokog posavljčkog srca ugostila sve sudionike ovogodišnjih kolonija. Župa Odžak se nalazi otprilike 15 km od graničnog prijelaza Svilaj. Prema nekim podacima, na području današnje župe Odžak nalazili su se dijelovi stare župe Vasiljeva Polja i Radunjevca. Današnja župa je utemeljena 1900. godine odvajanjem od župa Potočani i Dubice. U trenutku utemeljenja, župa je imala drvenu crkvicu. Prva župna crkva je sagrađena 1908. godine i više je puta obnavljana. Do 1958. godine zaštitnik župe je bio sv. Ivan Krstitelj. U župi su djelovale Kćeri Božje Ljubavi. Tijekom rata 1992. godine srpske su snage okupirale župu i proterale sve katolike Hrvate. Župna crkva i ostali crkveni objekti su bili razoreni. Nakon povratka u župu 1996., obnovljeno je župno središte. Današnja crkva s dva zvonika visoka 31 metar podignuta je u razdoblju od 1997. do 1999. godine. U župi Odžak od 1998. godine se nalazi kuća Franjevki Marijinih misionarki. Župom upravlja dijecezanski svećenik. Prema novijim podacima, župa ima oko 450 obitelji s oko 1460 katolika.

IZVORI:

1. MARIĆ, Franjo (ur.), *Šematizam Vrhbosanske nadbiskupije za 2015. godinu*. Sarajevo: Vrhbosanska nadbiskupija, 2015.
2. <http://www.garevac.net/tekst/419/>
3. <https://komunistickizlocini.net/2015/10/06/pokolj-preko-5-000-hrvata-u-odzaku-i-okolini-nujica-njiva/>

⁹ Vidi: Franjo MARIĆ (ur.), *Šematizam*, 703-704.

